

TREFW.: RN VORM: AN
TEAM: ODV BRINNR.: 00QB
REG. d.d. 29 JUNI 2012
AFDV: 28-6-13
REG.NR.: OND - 12- 47361

Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)
Afdeling BVO
Postbus 606
2700 ML ZOETERMEER

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
28 juni 2012	2012.10/AW/JW		Jaarstukken 2011 in kader Wet SLOA. Bevoegd gezag: Cito 38365 00QB

Geachte heer, mevrouw

In het kader van de aanbieding Jaarstukken 2011 wet SLOA doe ik u hierbij toekomen:

- De Jaarrekening 2011 inclusief Accountantsverklaring behorende bij de jaarrekening 2011
- Accountantsverklaring bij het verrekeningsformulier
- Jaarverslag Activiteiten Stichting Cito Subsidies Wet SLOA 2011, inclusief door de accountant ondertekend financieel verslag subsidieafrekening 2011 (verrekeningsformulieren 2010)

Het jaarverslag is separaat in 5-voud gestuurd naar de eenheid VO/OK (t.a.v. de heer ...) van het Ministerie van OCW.

Naast subsidie, verstrekt door het Ministerie van OCW, treft u in de jaarrekening op pagina 32 ook de verantwoording van de SLOA subsidie van het Ministerie van EL&I aan. De subsidie van het ministerie van EL&I wordt separaat verantwoord naar dit ministerie.

Ik verzoek u op basis van de verstrekte gegevens de definitieve subsidie 2011 vast te stellen.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Portefeuille Onderwijs

15

257283

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Bestuur van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Verklaring betreffende het financieel verslag

Wij hebben het bijgevoegde, door ons uitsluitend ter identificatie gestempelde, financieel verslag over 2011 als bedoeld in artikel 8, derde lid van de Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten (SLOA) (hierna: financieel verslag), bestaande uit de verrekenformulieren en activiteitenverslagen, van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling te Arnhem gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van het financieel verslag in overeenstemming met de Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten en met de in relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in het Contrôleprotocol OCW/EL&I 2011 zijn vermeld voor zover van toepassing op Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. De Raad van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in het financieel verslag verantwoorde bedragen en toelichtingen. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. De Raad van Bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van het financieel verslag en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over het financieel verslag op basis van onze controle en op grond van artikel 5, lid 2 en 3 van het uitvoeringsbesluit wet SLOA (STB 1999, 37). Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het onderwijscontroleprotocol OCW/EL&I 2011. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het financieel verslag geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het financieel verslag. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat het financieel verslag een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van het financieel verslag en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de naleving van de betreffende wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Meander 901, 6825 MH Arnhem, Postbus 5381, 6802 EJ Arnhem
T: 088 792 00 26, F: 088 792 94 04, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414408), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorraarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkooptvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorraarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer of Koophandel te Amsterdam.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel zijn de gegevens zoals vermeld in het financieel verslag over 2011 in alle van materieel belang zijnde aspecten juist weergegeven en voldoen deze aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze gegevens in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijscontroleprotocol OCW/EL&I 2011.

Overige aspecten – beperking in het gebruik (en verspreidingskring)

Het financieel verslag 2011 van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling en onze controleverklaring daarbij zijn uitsluitend bedoeld voor het Ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en kunnen derhalve niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

Arnhem, 25 juni 2012

~~PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.~~

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Postbus 1034
6801 MG Arnhem

25 juni 2012

Reference: GvdL/257283/JK/GB

Betreft: Controleverklaring financieel verslag 2011 als bedoeld in artikel 8, Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten (SLOA)

Geachte [REDACTED]

Hierbij ontvangt u twee exemplaren van onze controleverklaring met het bijbehorende, door ons gewaarmerkte, financieel verslag over 2011 als bedoelt in artikel 8, Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten (SLOA).

Deze verklaring is afgegeven ten behoeve van de aanvraag tot vaststelling van de subsidie door Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Eén exemplaar is bestemd voor uw archief.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Partner

Bijlagen:
Voren genoemde stukken

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Meander 901, 6825 MH Arnhem, Postbus 5381, 6802 EJ Arnhem
T: 088 792 00 26, F: 088 792 94 04, www.pwc.nl

'PwC' is the brand under which PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (Chamber of Commerce 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (Chamber of Commerce 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (Chamber of Commerce 34180287), PricewaterhouseCoopers B.V. (Chamber of Commerce 34180289) and other companies operate and provide services. These services are governed by General Terms & Conditions ('algemene voorwaarden'), which include provisions regarding our liability. Purchases by these companies are governed by General Purchase Conditions ('algemene inkooptvoorwaarden'). At www.pwc.nl further information on these companies may be found, including these General Terms & Conditions and General Purchase Conditions, which are also filed with the Amsterdam Chamber of Commerce.

TREFW.: VORM:
TEAM: BRINNR.:

REG. d.d. 29 JUN 2012

AFDV:
REG.NR.:

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Arnhem

Jaarrekening 2011

/inhoudsopgave

Verslag van de Raad van Bestuur	3
Verslag van de Raad van Toezicht	4
Jaarrekening	
Geconsolideerde balans per 31 december 2011	6
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2011	7
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2011	8
Algemene toelichting	9
Toelichting op de geconsolideerde balans	18
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	24
Enkelvoudige balans per 31 december 2011	25
Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2011	26
Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening	27
Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	35

Missie

Cito maakt wereldwijd werk van goed en eerlijk toetsen en beoordelen. Met de meet- en volgmethoden van Cito krijgen mensen een objectief beeld van kennis, vaardigheden en competenties. Hierdoor zijn verantwoorde keuzes op het gebied van persoonlijke en professionele ontwikkeling mogelijk. Onze expertise zetten we niet alleen in voor ons eigen werk maar ook om advies, ondersteuning en onderzoek te bieden aan anderen.

TREFW.: VORM:
TEAM: BRINNR.:

Pagina 1

REG. d.d. 29 JUN 2012

AFDV:
REG.NR.:

Stichting Cito instituut voor Toetsontwikkeling

Arnhem

Jaarrekening 2011

Verslag van de Raad van Bestuur

Het verslag van de Raad van Bestuur ligt ter inzage ten kantore van de stichting.

Verslag van de Raad van Bestuur

Het verslag van de Raad van Bestuur ligt ter inzage ten kantore van de stichting.

Verslag van de Raad van Toezicht

Het verslag van de Raad van Toezicht ligt ter inzage ten kantore van de stichting.

Jaarrekening 2011

Jaarrekening 2011

Geconsolideerde balans per 31 december 2011
 (na verwerking van de bestemming van het resultaat)

	31 december 2011 € 1.000	31 december 2010 € 1.000
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	0	0
Materiële vaste activa	44.849	45.993
Financiële vaste activa	4.993	6.684
	<hr/>	<hr/>
	49.842	52.677
Vlottende activa		
Voorraden	1.950	1.899
Onderhanden projecten	395	251
Vorderingen	5.772	4.432
Liquide middelen	21.811	13.164
	<hr/>	<hr/>
	29.928	19.746
	<hr/>	<hr/>
	79.770	72.423
Passiva		
Groepsvermogen		
Eigen vermogen	32.213	31.334
Voorzieningen	633	665
Langlopende schulden	18.388	19.309
Kortlopende schulden	28.536	21.115
	<hr/>	<hr/>
	79.770	72.423

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2011

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Netto-omzet		
- Opbrengsten Wet SLOA	31.923	31.021
- Opbrengsten marktactiviteiten	28.120	31.245
	<hr/> 60.043	<hr/> 62.266
Mutatie onderhanden projecten	571	(25)
Som der bedrijfsopbrengsten	<hr/> 60.614	<hr/> 62.241
Uitbesteed werk en andere externe kosten	11.228	11.704
Personalekosten	38.230	39.328
Algemene kosten	6.057	7.657
Afschrijvingskosten	3.061	1.024
	<hr/> 58.576	<hr/> 59.713
Som der bedrijfskosten	<hr/> 2.038	<hr/> 2.528
Bedrijfsresultaat		
Financiële baten en /asten		
Opbrengsten effecten	(475)	808
Rentebaten en – lasten	(455)	700
	<hr/> (930)	<hr/> 1.508
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	<hr/> 1.108	<hr/> 4.036
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(314)	(855)
Resultaat deelnemingen na belastingen	<hr/> 115	<hr/> 61
Resultaat na belastingen	<hr/> 909	<hr/> 3.242

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2011

	2011	2010
	€ 1.000	€ 1.000
Netto-omzet		
- Opbrengsten Wet SLOA	31.923	31.021
- Opbrengsten marktactiviteiten	28.120	31.245
	<hr/> 60.043	<hr/> 62.266
Mutatie onderhanden projecten	571	(25)
Som der bedrijfsopbrengsten	<hr/> 60.614	<hr/> 62.241
Uitbesteed werk en andere externe kosten	11.228	11.704
Personalekosten	38.230	39.328
Algemene kosten	6.057	7.657
Afschrijvingskosten	3.061	1.024
	<hr/> 58.576	<hr/> 59.713
Bedrijfsresultaat	<hr/> 2.038	<hr/> 2.528
Financiële baten en /lasten		
Opbrengsten effecten	(475)	808
Rentebaten en – lasten	(455)	700
	<hr/> (930)	<hr/> 1.508
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	<hr/> 1.108	<hr/> 4.036
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(314)	(855)
Resultaat deelnemingen na belastingen	<hr/> 115	<hr/> 61
Resultaat na belastingen	<hr/> 909	<hr/> 3.242

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2011

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	2.038	2.528
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa	3.061	1.024
(Onttrekking)/Dotatie voorzieningen	(71)	143
	<hr/> 2.990	<hr/> 1.167
Veranderingen in werkcapitaal:		
Vorderingen	(1.402)	647
Voorraden	(126)	561
Kortlopende schulden	7.084	(701)
	<hr/> 5.556	<hr/> 507
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<hr/> 10.584	<hr/> 4.202
Ontvangen /-(betaalde) rente	(435)	699
Ontvangen/(betaalde) vennootschapsbelasting	(206)	(141)
	<hr/> (641)	<hr/> 558
Kasstroom uit operationele activiteiten	<hr/> 9.943	<hr/> 4.760
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)Investeringen in:		
- Immateriële vaste activa	0	0
- Materiële vaste activa	(1.917)	(44.330)
- Deelnemingen	100	75
- Effecten	1.212	382
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<hr/> (605)	<hr/> (43.873)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangst langlopende schulden	0	20.000
Aflossing langlopende schulden	(691)	0
	<hr/> (691)	<hr/> 20.000
Netto kasstroom	<hr/> 8.647	<hr/> (19.113)
Koers- en omrekeningsverschillen op geldmiddelen	0	0
Toename/(afname) geldmiddelen	<hr/> 8.647	<hr/> (19.113)
Mutatie geldmiddelen		
Geldmiddelen per 1 januari	13.164	32.277
Toename/(afname) geldmiddelen	8.647	(19.113)
Geldmiddelen per 31 december	<hr/> 21.811	<hr/> 13.164

Algemene toelichting

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van Cito betreffen voornamelijk het uitvoeren van projecten voortvloeiende uit de Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten, het ontwikkelen, produceren en afnemen van toetsen, examens en beoordelingen en het rapporteren over de resultaten. Zowel in opdracht van derden, als voor eigen risico en rekening en in binnen- en buitenland, waarbij de landen van de Europese Unie de belangrijkste afzetmarkt vormen.

Groepsverhoudingen

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling te Amhem is de ultieme moedermaatschappij van Cito. De geconsolideerde jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling is verkrijgbaar bij de Kamer van Koophandel.

Stelselwijzigingen

In 2011 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling opgenomen, haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum. De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Wanneer er sprake is van een belang in een joint venture, dan wordt het desbetreffende belang proportioneel geconsolideerd. Van een joint venture is sprake indien als gevolg van een overeenkomst tot samenwerking de zeggenschap door de deelnemers gezamenlijk wordt uitgeoefend.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

De, voor 100%, in de consolidatie begrepen vennootschappen zijn, naast Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling zelf:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in het kapitaal
Cito B.V.	Amhem	100%
Cito Evaluation Services B.V.	Amhem	100%
Cito Certification B.V.	Amhem	100%
Cito International B.V.	Amhem	100%
Cito Deutschland GmbH	Butzbach, Duitsland	100%
Cito USA Inc.	Delaware, Verenigde Staten	100%
Cito Türkiye Ltd.	Ankara, Turkije	100%

Algemene toelichting

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van Cito betreffen voornamelijk het uitvoeren van projecten voortvloeiende uit de Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten, het ontwikkelen, produceren en afnemen van toetsen, examens en beoordelingen en het rapporteren over de resultaten. Zowel in opdracht van derden, als voor eigen risico en rekening en in binnen- en buitenland, waarbij de landen van de Europese Unie de belangrijkste afzetmarkt vormen.

Groepsverhoudingen

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling te Amhem is de ultieme moedermaatschappij van Cito. De geconsolideerde jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling is verkrijgbaar bij de Kamer van Koophandel.

Stelselwijzigingen

In 2011 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling opgenomen, haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum. De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Wanneer er sprake is van een belang in een joint venture, dan wordt het desbetreffende belang proportioneel geconsolideerd. Van een joint venture is sprake indien als gevolg van een overeenkomst tot samenwerking de zeggenschap door de deelnemers gezamenlijk wordt uitgeoefend.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

De, voor 100%, in de consolidatie begrepen vennootschappen zijn, naast Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling zelf:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in het kapitaal
Cito B.V.	Amhem	100%
Cito Evaluation Services B.V.	Amhem	100%
Cito Certification B.V.	Amhem	100%
Cito International B.V.	Amhem	100%
Cito Deutschland GmbH	Butzbach, Duitsland	100%
Cito USA Inc.	Delaware, Verenigde Staten	100%
Cito Türkiye Ltd.	Ankara, Turkije	100%

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire leden van de Raad van Bestuur en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Van betekenis zijnde transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover die niet onder normale marktvoorraarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van inzicht.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de betreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill gactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen bij geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopsprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de Raad van Bestuur van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de Raad van Bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is op grond van artikel 360 lid 3 opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva (met uitzondering van het groepsvermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Subsidieverantwoording Wet SLOA

Inzake de verantwoording van de subsidies van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (ministerie van OCW) en het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (ministerie van EL&I) is rekening gehouden met de bepalingen in de Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten (Wet SLOA). De subsidieafrekeningen zijn opgesteld met in achtnameing van de Uitvoeringsvoorschriften Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten, de Handleiding subsidiëringenmodel Wet SLOA en de specifieke bepalingen in de betreffende subsidiebeschikkingen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vreemde valuta

Functieele valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met Inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de groepsmaatschappij haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening onder de financiële baten en lasten, tenzij hedge-accounting wordt toegepast.

Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum (of de benaderde koers).

Omrekeningsverschillen bij intragroepsleningen op lange termijn die feitelijk een uitbreiding of inkrimping van de netto-investering van buitenlandse deelnemingen zijn, worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht in de wettelijke reserve omrekeningsverschillen.

Groepsmaatschappijen

De activa en passiva van buitenlandse deelnemingen die in de consolidatie zijn opgenomen en in vreemde valuta luiden, worden omgerekend tegen de koers per balansdatum; de baten en lasten tegen de gemiddelde koersen gedurende het boekjaar. Goodwill en de aanpassingen naar reële waarde van identificeerbare activa en passiva worden gezien als een onderdeel van de buitenlandse deelnemingen en worden per balansdatum eveneens omgerekend tegen de koers op balansdatum. De hieruit resulterende omrekeningsverschillen wordt rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht in de wettelijke reserve omrekeningsverschillen.

Immateriële vaste activa

Kosten van immateriële vaste activa, waaronder intellectuele eigendomsrechten, worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en lineair afgeschreven gedurende de geschatte economische levensduur. Met op balansdatum verwachte duurzame waardeverminderingen wordt rekening gehouden.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebuiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd.

Financiële vaste activa

Dee/nemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt en/van uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaardering worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering

Dee/nemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Vorderingen op dee/nemingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van het verstrekte bedrag, gewoonlijk de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Effecten

De onder financiële vaste activa opgenomen effecten die bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de onderneming duurzaam te dienen, worden gewaardeerd op de reële waarde. Waardeveranderingen van deze effecten worden rechtstreeks verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Bij waardering van de financiële vaste activa wordt rekening gehouden met op balansdatum verwachte duurzame waardeverminderingen.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve markt. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt bij het contant maken van de kasstromen een disconteringsvoet gehanteerd. Een bijzondere-waardeverminderingenverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenummerd, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Subsidieverantwoording Wet SLOA

Inzake de verantwoording van de subsidies van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (ministerie van OCW) en het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (ministerie van EL&I) is rekening gehouden met de bepalingen in de Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten (Wet SLOA). De subsidieafrekeningen zijn opgesteld met in achtnameing van de Uitvoeringsvoorschriften Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten, de Handleiding subsidiëringssmodel Wet SLOA en de specifieke bepalingen in de betreffende subsidiebeschikkingen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de groepsmaatschappij haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening onder de financiële baten en lasten, tenzij hedge-accounting wordt toegepast.

Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum (of de benaderde koers).

Omrekeningsverschillen bij intragroepsleningen op lange termijn die feitelijk een uitbreiding of inkrimping van de netto-investering van buitenlandse deelnemingen zijn, worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht in de wettelijke reserve omrekeningsverschillen.

Groepsmaatschappijen

De activa en passiva van buitenlandse deelnemingen die in de consolidatie zijn opgenomen en in vreemde valuta luiden, worden omgerekend tegen de koers per balansdatum; de baten en lasten tegen de gemiddelde koersen gedurende het boekjaar. Goodwill en de aanpassingen naar reële waarde van identificeerbare activa en passiva worden gezien als een onderdeel van de buitenlandse deelnemingen en worden per balansdatum eveneens omgerekend tegen de koers op balansdatum. De hieruit resulterende omrekeningsverschillen wordt rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht in de wettelijke reserve omrekeningsverschillen.

Immateriële vaste activa

Kosten van immateriële vaste activa, waaronder intellectuele eigendomsrechten, worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en lineair afgeschreven gedurende de geschatte economische levensduur. Met op balansdatum verwachte duurzame waardeverminderingen wordt rekening gehouden.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden venvacht.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de vennootschap op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de vennootschap de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de winst-en-verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen gemaamotiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingverlies dat daan/oor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de gemaamotiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Bij een investering in eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financiële actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere-wardeverminderingverlies wordt slechts teruggenomen indien het wegnemen van de indicatie van een bijzondere waardevermindering objectief waarneembaar is.

Voorraden

De voorraden toetsproducten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden. De mutatie in de voorziening voor incourante voorraden is verantwoord onder de mutatie voorraad gereed product in de winst- en verliesrekening.

Onderhanden projecten

Onderhanden projecten in opdracht van derden wordt gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectopbrengsten. Indien van toepassing, worden hierop de verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen in mindering gebracht. Onderhanden projecten waarvan de gefactureerde termijnen hoger zijn dan de gerealiseerde projectopbrengsten worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden. Uitgaven voor projectkosten voor nog niet verrichte prestaties worden opgenomen onder de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de gemaamotiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt geen voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Pensioenvoorziening

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling is vrijwillig aangesloten bij Stichting Pensioenfonds ABP (ABP), een bedrijfstakpensioenfonds dat gericht is op overheid en ondernemers. Het ABP heeft de uitvoering van de pensioenregeling per 1 maart 2008 ondergebracht in een zelfstandige uitvoeringsorganisatie: APG Algemene Pensioen Groep N.V. (kortweg APG). De APG Groep N.V. bestaat uit drie dochterorganisaties: APG Algemene Pensioen Groep N.V., Cordares Holding N.V. en Loyalis N.V. Deze laatste biedt onder meer vrijwillige verzekeringen aan voor ABP-deelnemers.

Het ABP kent een ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen en een invaliditeitspensioen. Dit laatste geldt in geval van geheel of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid. Voor degenen die zijn geboren na 1950, geldt als ouderdomspensioen het ABP KeuzePensioen. Hierbij bestaat vrijheid om het ouderdomspensioen flexibel in te vullen. Verder zijn er mogelijkheden voor de vrijwillige opbouw van extra pensioen, zowel voor de werknemer als de partner. Het pensioen wordt sinds 1 januari 2004 opgebouwd volgens het middelloonsysteem.

De dekkingsgraad van ABP bedroeg ultimo 2011 94%. Deze moet minimaal 105% zijn. Met een herstelplan werkt ABP eraan om de dekkingsgraad weer op peil te krijgen.

ABP kent een indexatie die afhankelijk is van de dekkingsgraad. Ligt de dekkingsgraad onder de 105% dan wordt geen indexatie toegepast, tussen de 105% en 135% wordt in beginsel een gedeeltelijke indexatie toegepast, daarboven vindt in beginsel volledige indexatie plaats. In 2011 was er geen indexatie (2010: 0%). Bij een dekkingsgraad hoger dan 135% kan het bestuur besluiten tot na-indexatie voor gemiste indexatie in het verleden. Dit is voor het laatst in 2008 gedaan.

De premies komen voor ongeveer 2/3 voor rekening van de werkgever en voor ca. 1/3 deel van de werknemer. Het pensioengevend inkomen is het voltijdse bruto jaarloon per 1 januari van een jaar, berekend naar rato dienstverband en naar rato jaar, en aangevuld met incidentele beloningen uit het voorafgaande jaar. De premiegrondslag (bedrag waarover de premie wordt berekend) is het pensioengevend inkomen minus de franchise (per 01-04-2011: €10.700).

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeraarsmaatschappijen betaald door Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschieft tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld,

Latente belastingvorderingen uit hoofde van verrekenbare verschillen en beschikbare voorwaartse verliescompensatie worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekeningsmogelijkheden kunnen worden benut.

Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de vennootschap op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de vennootschap de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en venverkt dit direct in de winst-en-verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geclassificeerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingssverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geclassificeerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Bij een investering in eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financiële actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere-waardeverminderingssverlies wordt slechts teruggenomen indien het wegnemen van de indicatie van een bijzondere waardevermindering objectief waarmeebaar is.

Voorraden

De voorraden toetsproducten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden. De mutatie in de voorziening voor incourante voorraden is verantwoord onder de mutatie voorraad gereed product in de winst- en verliesrekening.

Onderhanden projecten

Onderhanden projecten in opdracht van derden wordt gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectopbrengsten. Indien van toepassing, worden hierop de verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen in mindering gebracht. Onderhanden projecten waarvan de gefactureerde termijnen hoger zijn dan de gerealiseerde projectopbrengsten worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden. Uitgaven voor projectkosten voor nog niet verrichte prestaties worden opgenomen onder de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geclassificeerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rende-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen gemaatiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Operationele leasing

Bij de stichting bestaan er leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit operationele leasing worden op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële instrumenten

Een financieel instrument is een overeenkomst die leidt tot een financieel actief van een partij en een financiële verplichting of een eigen-vermogensinstrument van een andere partij. Een eigen-vermogensinstrument is elk contract dat het overblijvende belang omvat in de activa van een partij, na aftrek van alle verplichtingen. Gekochte obligaties zijn primaire (niet-afgeleide) financiële activa met vaste of bepaalbare betalingen.

De effectenportefeuille van de stichting is door middel van een vermogensbeheerovereenkomst ondergebracht bij derden. Volgens het afgegeven mandaat is deze derde vrij te handelen naar inzicht, rekening houdend met een beleggingshorizon van 8 jaar. Het mandaat houdt rekening met een verdeling met bepaalde bandbreedtes over beleggingsfondsen, gekochte obligatieleningen en liquiditeiten. Deze zijn zowel beurs- als niet-beursgenoteerd, waarbij sprake is van een actieve markt met frequente marktnoteringen.

Investeringen in beleggingsfondsen en gekochte obligaties, zowel beurs- als niet-beursgenoteerd, worden gewaardeerd tegen de reële waarde waarbij de baten en lasten direct in de winst- en verliesrekening worden verantwoord. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. De transactiekosten worden in de eerste periode van waardering in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Het rentebepaald beoogt de financieringslasten zo veel mogelijk te beperken. Hiertoe worden rente-instrumenten gebruikt om het vastrentende of variabel rentende karakter van de financieringen aan te passen aan het gewenste profiel. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van zogenoemde renteswaps.

Ten behoeve van de jaarrekening wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden van kostprijs-hedge-accounting zoals beschreven in Richtlijn 290 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Per 31 december 2011 zijn de hedge relaties op hun effectiviteit getoetst. Voor het effectieve deel en in overeenstemming met de regels voor kostprijs-hedge-accounting van Richtlijn 290 worden deze pas verantwoord in de winst- en verliesrekening op het moment dat de afgedekte positie in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt. Het ineffectieve deel wordt in overeenstemming met de regels voor kostprijs-hedge-accounting van Richtlijn 290 direct verwerkt in de winst- en verliesrekening. De effectiviteit wordt getoetst aan de hand van het vergelijken van kritische kenmerken zoals looptijd, nominale bedrag en rente betaaldata. Als deze kritische kenmerken overeenkomen wordt er vanuit gegaan dat deze hedge in hoge mate effectief is.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen gemaortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Operationele leasing

Bij de stichting bestaan er leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit operationele leasing worden op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële instrumenten

Een financieel instrument is een overeenkomst die leidt tot een financieel actief van een partij en een financiële verplichting of een eigen-vermogensinstrument van een andere partij. Een eigen-vermogensinstrument is elk contract dat het overblijvende belang omvat in de activa van een partij, na aftrek van alle verplichtingen. Gekochte obligaties zijn primaire (niet-afgeleide) financiële activa met vaste of bepaalbare betalingen.

De effectenportefeuille van de stichting is door middel van een vermogensbeheerovereenkomst ondergebracht bij derden. Volgens het afgegeven mandaat is deze derde vrij te handelen naar Inzicht, rekening houdend met een beleggingshorizon van 8 jaar. Het mandaat houdt rekening met een verdeling met bepaalde bandbreedtes over beleggingsfondsen, gekochte obligatieleningen en liquiditeiten. Deze zijn zowel beurs- als niet-beursgenoemd, waarbij sprake is van een actieve markt met frequente marktnoteringen.

Investeringen in beleggingsfondsen en gekochte obligaties, zowel beurs- als niet-beursgenoemd, worden gewaardeerd tegen de reële waarde waarbij de baten en lasten direct in de winst- en verliesrekening worden verantwoord. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. De transactiekosten worden in de eerste periode van waardering in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Het rentebepaleid beoogt de financieringslasten zo veel mogelijk te beperken. Hiertoe worden rente-instrumenten gebruikt om het vastrentende of variabel rentende karakter van de financieringen aan te passen aan het gewenste profiel. Hiertoe wordt gebrek gemaakt van zogenoemde renteswaps.

Ten behoeve van de jaarrekening wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden van kostprijs-hedge-accounting zoals beschreven in Richtlijn 290 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Per 31 december 2011 zijn de hedge relaties op hun effectiviteit getoetst. Voor het effectieve deel en in overeenstemming met de regels voor kostprijs-hedge-accounting van Richtlijn 290 worden deze pas verantwoord in de winst- en verliesrekening op het moment dat de afgedekte positie in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt. Het ineffectieve deel wordt in overeenstemming met de regels voor kostprijs-hedge-accounting van Richtlijn 290 direct verwerkt in de winst- en verliesrekening. De effectiviteit wordt getoetst aan de hand van het vergelijken van kritische kenmerken zoals looptijd, nominale bedrag en rente betaaldata. Als deze kritische kenmerken overeenkomen wordt er vanuit gegaan dat deze hedge in hoge mate effectief is.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn. Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van de op reële waarde gewaardeerde effecten.

Opbrengstverantwoording

Verkoop vari goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Royaltyopbrengsten

Royaltyopbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode in overeenstemming met de inhoud van de overeenkomst.

Subsidieopbrengsten Wet SLOA

De subsidieopbrengsten Wet SLOA worden verantwoord voorzover de subsidies gedurende het verslagjaar in overeenstemming met de subsidiebeschikkingen zijn besteed.

Projectopbrengsten en projectkosten

Voor onderhanden projecten, waarvan het resultaat op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten en de projectkosten verwerkt als netto-omzet en kosten in de winst-en-verliesrekening naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum (de 'Percentage of Completion'-methode, ofwel de PoC-methode).

De voortgang van de verrichte prestaties wordt bepaald pp basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Als het resultaat (nog) niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, dan worden de opbrengsten als netto-omzet verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten, dat waarschijnlijk kan worden verhaald; de projectkosten worden dan verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zijn gemaakt. Zodra het resultaat wel op betrouwbare wijze kan worden bepaald, vindt opbrengstverantwoording plaats volgens de PoC-methode naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de projectopbrengsten en projectkosten.

Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en opbrengsten uit hoofde van meer- en minderwerk, claims en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die kosten die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Dit verlies wordt verwerkt in de kostprijs van de omzet. De voorziening voor het verlies maakt onderdeel uit van de post onderhanden projecten.

Koersverschillen

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de winst-en verliesrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte respectievelijk te brengen bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen en diensten onder aftrek van kortingen en van over de omzet geheven belastingen en na eliminatie van transacties binnen de groep.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingwijziging plaatsvindt van de toekomstige gebuiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Personelelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de stichting op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan het *Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds*. Behalve de betaling van premies heeft de stichting geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregeling. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn.

Rentebaten en –lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, na aftrek van het gebruik van fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Hierbij worden de thans geldende belastingtarieven gehanteerd.

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte respectievelijk te brengen bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen en diensten onder aftrek van kortingen en van over de omzet geheven belastingen en na eliminatie van transacties binnen de groep.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingwijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Personelelsbeloningen

Periodiek betaalbare be/oningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvooraarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de stichting op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds. Behalve de betaling van premies heeft de stichting geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregeling. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn.

Rentebaten en –lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, na aftrek van het gebruik van fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Hierbij worden de thans geldende belastingtarieven gehanteerd.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Immateriële vaste activa

Intellectuele eigendomsrechten

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	0	0
(Des)investeringen	0	0
Afschrijvingen	0	0
Stand per 31 december	0	0

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Cumulatieve aanschafwaarden	453	453
Cumulatieve afschrijvingen	(453)	(453)
Stand per 31 december	0	0
Afschrijvingspercentage	33 1/3%	33 1/3%

Materiële vaste activa

	Grond 2011 € 1.000	Kantoorgebouw 2011 € 1.000	Installaties 2011 € 1.000	Transport 2011 € 1.000
Stand per 1 januari	6.721	23.931	5.972	36.624
Cumulatieve aanschafwaarden	0	0	0	0
Cumulatieve afschrijvingen	6.721	23.931	5.972	36.624
Boekwaarden				
 Mutaties				
Investeringen	0	0	0	0
Desinvesteringen	0	0	0	0
Koersresultaten	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	(798)	(398)	(1.196)
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0	0	0
	0	(798)	(398)	(1.196)
 Stand per 31 december	6.721	23.931	5.972	36.624
Cumulatieve aanschafwaarden	0	(798)	(398)	(1.196)
Boekwaarden	6.721	23.133	5.574	35.428
 Afschrijvingspercentages	0 %	3,33 %	6,7 %	

	Transport	Andere vaste bedrijfsmid- delen	Totaal	Totaal
	2011 € 1.000	2011 € 1.000	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari				
Cumulatieve aanschafwaarden	36.624	10.767	47.391	12.460
Cumulatieve afschrijvingen	0	(1.398)	(1.398)	(9.775)
Boekwaarden	36.624	9.369	45.993	2.685
Mutaties				
Investeringen	0	1.916	1.916	44.330
Desinvesteringen	0	(15)	(15)	(9.403)
Koersresultaten	0	1	1	2
Afschrijvingen	(1.196)	(1.865)	(3.061)	(1.024)
Afschrijvingen desinvesteringen	0	15	15	9.403
	(1.196)	52	(1.144)	43.308
Stand per 31 december				
Cumulatieve aanschafwaarden	36.624	12.657	49.281	47.391
Cumulatieve afschrijvingen	(1.196)	(3.236)	(4.432)	(1.398)
Boekwaarden	35.428	9.421	44.849	45.993

Afschrijvingspercentages

Onder de andere vaste bedrijfsmiddelen zijn activa verantwoord die aard- en nagelvast zijn verbonden met de gehuurde bedrijfspanden. Het juridische eigendom van deze activa berust overwegend bij derden. Deze activa worden afgeschreven tot het einde van de lopende huurcontracten. De boekwaarde van deze activa per balansdatum bedroeg € 227.000.

Financiële vaste activa

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Niet geconsolideerde deelnemingen	14	0
Vorderingen op niet geconsolideerde deelnemingen	125	123
Effecten	4.854	6.561
Stand per 31 december	4.993	6.684

Niet geconsolideerde deelnemingen

Dit betreft de volgende deelnemingen:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in het kapitaal
HR Organizer B.V.	Wageningen	36 2/3%
Kryterion Inc.	Delaware, Verenigde Staten	21%
Kryterion International Ltd.	Nassau, Bahama's	21%

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	0	0
Bij: storting aandelenkapitaal	0	0
Bij (Af): terugname (dotatie) voorziening deelneming	14	0
Stand per 31 december	14	0

Vorderingen op niet geconsolideerde deelnemingen

Dit betreft een lening in hoofdsom van € 400.000 aan HR Organizer B.V. Over de hoofdsom is 6% rente verschuldigd, betaalbaar per 1 juli van elk jaar. Als zekerheidstelling heeft Cito eerste recht van pand op de systeemsoftware die is ontwikkeld. De lening is achtergesteld bij de vorderingen van de oprichters op de vennootschap. Op de lening is geen voorziening (2010: € 102.000) voor mogelijke oninbaarheid in mindering gebracht.

	Transport	Andere vaste bedrijfsmid delen	Totaal	Totaal
	2011 € 1.000	2011 € 1.000	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari				
Cumulatieve aanschafwaarden	36.624	10.767	47.391	12.460
Cumulatieve afschrijvingen	0	(1.398)	(1.398)	(9.775)
Boekwaarden	36.624	9.369	45.993	2.685
Mutaties				
Investeringen	0	1.916	1.916	44.330
Desinvesteringen	0	(15)	(15)	(9.403)
Koersresultaten	0	1	1	2
Afschrijvingen	(1.196)	(1.865)	(3.061)	(1.024)
Afschrijvingen desinvesteringen	0	15	15	9.403
	(1.196)	52	(1.144)	43.308
Stand per 31 december				
Cumulatieve aanschafwaarden	36.624	12.657	49.281	47.391
Cumulatieve afschrijvingen	(1.196)	(3.236)	(4.432)	(1.398)
Boekwaarden	35.428	9.421	44.849	45.993

Afschrijvingspercentages

Onder de andere vaste bedrijfsmiddelen zijn activa verantwoord die aard- en nagelast zijn verbonden met de gehuurde bedrijfspanden. Het juridische eigendom van deze activa berust overwegend bij derden. Deze activa worden afgeschreven tot het einde van de lopende huurcontracten. De boekwaarde van deze activa per balansdatum bedroeg € 227.000.

Financiële vaste activa

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Niet geconsolideerde deelnemingen	14	0
Vorderingen op niet geconsolideerde deelnemingen	125	123
Effecten	4.854	6.561
Stand per 31 december	4.993	6.684

Niet geconsolideerde deelnemingen

Dit betreft de volgende deelnemingen:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in het kapitaal
HR Organizer B.V.	Wageningen	36 2/3%
Kryterion Inc.	Delaware, Verenigde Staten	21%
Kryterion International Ltd.	Nassau, Bahama's	21%

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	0	0
Bij: storting aandelenkapitaal	0	0
Bij (Af): terugname (dotatie) voorziening deelneming	14	0
Stand per 31 december	14	0

Vorderingen op niet geconsolideerde deelnemingen

Dit betreft een lening in hoofdsom van € 400.000 aan HR Organizer B.V. Over de hoofdsom is 6% rente verschuldigd, betaalbaar per 1 juli van elk jaar. Als zekerheidstelling heeft Cito eerste recht van pand op de systeemsoftware die is ontwikkeld. De lening is achtergesteld bij de vorderingen van de oprichters op de vennootschap. Op de lening is geen voorziening (2010: € 102.000) voor mogelijke oninbaarheid in mindering gebracht.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	123	137
Bij: verstrekte leningen in het boekjaar	0	0
Af: ontvangen aflossingen in het boekjaar	(100)	(75)
Bij/(Af): terugname (dotatie) voorziening oninbaarheid	102	61
Stand per 31 december	<u>125</u>	<u>123</u>

Effecten

	Vermogensbeheer handelsportefeuille € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	6.561	6.134
Bij: Investeringen	2.651	2.483
Bij/(af): Waardeveranderingen	(495)	789
Af: Desinvesteringen	(3.863)	(2.845)
Stand per 31 december	<u>4.864</u>	<u>6.561</u>

Alle effecten zijn ter beurze genoteerd en staan ter vrije beschikking. De cumulatieve afwaardering tot de reële waarde is in de jaarrekening verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Voorraden

De voorraden bestaan geheel uit gereed product en handelsgoederen. Op de voorraden is een voorziening voor incourantheid getroffen van € 134.000 (2010: € 203.000).

Onderhanden projecten

	31 december 2011 € 1.000	31 december 2010 € 1.000
Gerealiseerde projectopbrengsten	3.317	2.779
Af: vooruit ontvangen termijnen en voorzieningen	(2.922)	(2.528)
Onderhanden projecten per balansdatum	<u>395</u>	<u>251</u>

Onderhanden projecten waarvan de gefactureerde termijnen hoger zijn dan de gerealiseerde projectopbrengsten worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Vorderingen

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Handelsdebiteuren	4.181	2.722
Te ontvangen subsidietoekenningen Wet SLOA	775	517
Overige vorderingen en overlopende activa	816	1.193
Stand per 31 december	<u>5.772</u>	<u>4.432</u>

Te ontvangen subsidietoekenningen Wet SLOA

Dit betreft nog te ontvangen subsidiebijdragen uit hoofde van de Wet SLOA van in de afrekening begrepen subsidiebeschikkingen, dan wel vorderingen uit hoofde van toegezegde subsidiebijdragen waarvan de definitieve subsidiebeschikking nog niet is ontvangen.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

Groepsvermogen*Eigen vermogen*

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans.

Voorzieningen

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Jubileumuitkeringen	531	524
Wachtgeldverplichtingen	45	77
Latente belastingverplichtingen	57	64
Stand per 31 december	<u>633</u>	<u>665</u>

Voorziening jubileumuitkeringen

De betreft een voorziening voor de tijdsevenredig opgebouwde rechten op een aanspraak op een jubileumuitkering bij een 25-jarig en 40-jarig dienstverband.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	524	527
Bij: dotatie lopend boekjaar	44	42
Af: onttrekking lopend boekjaar	(37)	(45)
Stand per 31 december	<u>531</u>	<u>524</u>

De voorziening is overwegend langlopend (>5 jaren).

Voorziening wachtgeldverplichtingen

De betreft een voorziening voor ex-medewerkers met wie persoonlijke afspraken zijn gemaakt in het kader van hun uitdiensttreding, alsmede ex-medewerkers die na hun vertrek recht hebben op aanvulling van hun inkomen op basis van de BBWO aanspraken.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	77	68
Bij: dotatie ten laste van de winst- en verliesrekening	0	17
Af: onttrekkingen ten laste van de voorziening	(32)	(8)
Stand per 31 december	<u>45</u>	<u>77</u>

De voorziening is middellang van karakter (1 - 5 jaren).

Voorziening latente belastingverplichtingen

De betreft een voorziening voor latente belastingverplichtingen voor verschillen tussen commerciële en fiscale afschrijvingstermijnen van andere vaste bedrijfsmiddelen. De voorziening is berekend aan de hand van het belastingpercentage van 20% over het verschil in de waardering..

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	64	0
Bij: dotatie ten laste van de winst- en verliesrekening	0	64
Af: onttrekkingen ten laste van de voorziening	(7)	0
Stand per 31 december	<u>57</u>	<u>64</u>

De voorziening is overwegend langlopend van karakter (> 5 jaren).

Groepsvermogen*Eigen vermogen*

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans.

Voorzieningen

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Jubileumuitkeringen	531	524
Wachtgeldverplichtingen	45	77
Latente belastingverplichtingen	57	64
Stand per 31 december	<u>633</u>	<u>665</u>

Voorziening jubileumuitkeringen

De betreft een voorziening voor de tijdsevenredig opgebouwde rechten op een aanspraak op een jubileumuitkering bij een 25-jarig en 40-jarig dienstverband.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	524	527
Bij: dotatie lopend boekjaar	44	42
Af: onttrekking lopend boekjaar	(37)	(45)
Stand per 31 december	<u>531</u>	<u>624</u>

De voorziening is overwegend langlopend (>5 jaren).

Voorziening wachtgeldverplichtingen

De betreft een voorziening voor ex-medewerkers met wie persoonlijke afspraken zijn gemaakt in het kader van hun uitdiensttreding; alsmede ex-medewerkers die na hun vertrek recht hebben op aanvulling van hun inkomen op basis van de BBWO aanspraken.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	77	68
Bij: dotatie ten laste van de winst- en verliesrekening	0	17
Af: onttrekkingen ten laste van de voorziening	(32)	(8)
Stand per 31 december	<u>45</u>	<u>77</u>

De voorziening is middellang van karakter (1 - 5 jaren).

Voorziening latente belastingverplichtingen

De betreft een voorziening voor latente belastingverplichtingen voor verschillen tussen commerciële en fiscale afschrijvingstermijnen van andere vaste bedrijfsmiddelen. De voorziening is berekend aan de hand van het belastingpercentage van 20% over het verschil in de waardering..

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	64	0
Bij: dotatie ten laste van de winst- en verliesrekening	0	64
Af: onttrekkingen ten laste van de voorziening	(7)	0
Stand per 31 december	<u>57</u>	<u>64</u>

De voorziening is overwegend langlopend van karakter (> 5 jaren).

Langlopende schulden

	Faciliteit A € 1.000	Faciliteit B € 1.000	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	9.625	9.684	19.309	0
Bij: ontvangen leningen	0	0	0	20.000
Af: aflossingen komend boekjaar	(500)	(421)	(921)	(691)
Stand per 31 december	9.125	9.263	18.388	19.309
Hoofdsom	10.000	10.000		
Looptijd	5 jaar	24 jaar		
Aflossingen	125 p.kw. miv 30/6/2011 7.750 ineens 31/12/2015	105 p.kw. miv 30/6/2011		
Rente	3-maands Euribor Opslag 1,55%, 3 jaar vast	3-maands Euribor Opslag 1,55%, 3 jaar vast		

Als zekerheden voor beide leningen is een hypotheekrech van € 25 miljoen verhoogd met 35% kosten verstrekt en zijn de stichting en haar Nederlandse 100% deelnemingen hoofdelijk aansprakelijk.

Met de bankier zijn gebruikelijke convenanten afgesloten: een solvabiliteitsratio van minimaal 25% van het geconsolideerd balanstotaal, een pari passu clausule, een negative pledge clausule, een material adverse change clausule en een no further indebtedness clausule.

Voor faciliteit B is een renteswap afgesloten, waardoor het gehele openstaande bedrag voor een periode van 10 jaar is vastgezet voor een vaste rente van 3,27% in plaats van de 3 maands Euribor.

Kortlopende schulden

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Onderhanden projecten	387	1.014
Vooruitontvangen van kandidaten	218	206
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar	921	691
Schulden aan leveranciers	2.262	3.159
Egalisaties subsidietoekenningen Wet SLOA	15.446	7.698
Omzetbelasting	34	(3.218)
Loonheffing	1.013	971
Pensioenen	451	557
Vennootschapsbelasting	343	235
Personnel	4.011	5.490
Overige schulden en overlopende passiva	3.450	4.312
Stand per 31 december	28.636	21.115

Egalisaties subsidietoekenningen Wet SLOA

Dit betreft het verschil tussen de toegezegde subsidies uit hoofde van de Wet SLOA in het lopende en voorgaande boekjaren en de daadwerkelijke bestedingen van de subsidies. Zie ook de toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening onder 'Som der bedrijfsopbrengsten'. De subsidiegever is over het ontstaan en de grootte van de egalisaties conform de regelgeving geïnformeerd in december 2011. De besteding van de egalisereserves zal plaatsvinden na toestemming van de subsidiegever, voor zover deze niet specifiek zijn bestemd.

De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid omzetbelasting

De stichting vonnt, samen met haar 100% Nederlandse groepsmaatschappijen, een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. De stichting en de met haar gevoegde dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de eenheid verschuldigde belasting. De aangiften van de verschillende vennootschappen worden apart opgesteld en uiteindelijk verantwoord bij Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. De schuld per balansdatum van de fiscale eenheid van € 34.000 is opgenomen in de jaarrekening van de stichting.

Wachtgeldverplichtingen

De stichting draagt voor een gedeelte van het personeel het risico van wachtgeldverplichtingen uit hoofde van het 'Besluit Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling voor Onderwijspersoneel PO, VO en BVE' (voor 2001: BWOO), voor zover deze zijn ontstaan na 31 december 1998. Verplichtingen van vóór 1 januari 1999 komen ten laste van het Participatiefonds c.q. het ministerie van OCW. Voor mogelijke toekomstige wachtgeldverplichtingen is per balansdatum geen voorziening getroffen.

Lang/opende financiële verplichtingen

	< 1 jaar € 1.000	>1 en < 5 jaar € 1.000	> 5 jaar € 1.000
Huurverplichtingen bedrijfspanden	153	98	0
Huurverplichtingen kopieermachines	106	0	0
Leaseverplichtingen personenauto's	120	247	0
	379	345	0

Op 30 maart 2012 is een onderhoudscontract voor het kantoorgebouw Le Maire en de installaties getekend. De intentie is het onderhoud voor 20 jaar uit te besteden, met tussentijdse opzegmogelijkheden. Over de omvang van de werkzaamheden en bijbehorende kosten wordt nog onderhandeld. De jaarlijkse onderhoudskosten zullen naar verwachting € 0,2 tot € 0,3 miljoen bedragen, exclusief groot onderhoud.

Bankgarantie

Ten behoeve van de verhuurder van de bedrijfspanden in Duiven is een bankgarantie van € 33.000 gesteld.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Aansprake/ijkheid bij een fiscale eenheid omzetbelasting

De stichting vormt, samen met haar 100% Nederlandse groepsmaatschappijen, een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. De stichting en de met haar gevoegde dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de eenheid verschuldigde belasting. De aangiften van de verschillende vennootschappen worden apart opgesteld en uiteindelijk verantwoord bij Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. De schuld per balansdatum van de fiscale eenheid van € 34.000 is opgenomen in de jaarrekening van de stichting.

Wachtge/dverplichtingen

De stichting draagt voor een gedeelte van het personeel het risico van wachtgeldverplichtingen uit hoofde van het 'Besluit Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling voor Onderwijspersoneel PO, VO en BVE' (voor 2001: BWOO), voor zover deze zijn ontstaan na 31 december 1998. Verplichtingen van vóór 1 januari 1999 komen ten laste van het Participatiefonds c.q. het ministerie van OCW. Voor mogelijke toekomstige wachtgeldverplichtingen is per balansdatum geen voorziening getroffen.

Lang/opende financiële verplichtingen

	< 1 jaar € 1.000	>1 en < 5 jaar € 1.000	> 5 jaar € 1.000
Huurverplichtingen bedrijfspanden	153	98	0
Huurverplichtingen kopieermachines	106	0	0
Leaseverplichtingen personenauto's	120	247	0
	379	345	0

Op 30 maart 2012 is een onderhoudscontract voor het kantoorgebouw Le Maire en de installaties getekend. De intentie is het onderhoud voor 20 jaar uit te besteden, met tussentijdse opzegmogelijkheden. Over de omvang van de werkzaamheden en bijbehorende kosten wordt nog onderhandeld. De jaarlijkse onderhoudskosten zullen naar verwachting € 0,2 tot € 0,3 miljoen bedragen, exclusief groot onderhoud.

Bankgarantie

Ten behoeve van de verhuurder van de bedrijfspanden in Duiven is een bankgarantie van € 33.000 gesteld.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

Som der bedrijfskosten

Personelekosten

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Lonen en salarissen	24.488	24.926
Sociale lasten	3.234	2.911
Pensioenlasten	3.231	3.170
Inhuur van tijdelijk personeel	5.611	6.879
Overige personeelskosten	1.666	1.442
	38.230	39.328

Algemene kosten

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Huisvesting, apparatuur en inventaris	2.579	3.735
Financiën en algemeen beheer	1.377	1.658
Productiekosten en –benodigdheden	1.489	2.209
Overige kosten	612	55
	6.057	7.657

Afschrijvingskosten

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Materiële vaste activa	3.061	1.024

Doorbelaste kosten groepsmaatschappijen

Dit betreft de doorbelasting van het aandeel in de algemene kosten van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling aan de groepsmaatschappijen.

Financiële baten en lasten

Onder de rentelasten is € 194.000 verantwoord aan lasten, zijnde het verschil tussen de vaste rente op basis van de afgesloten renteswap en de werkelijke 3 maands EURIBOR rente in de vier kwartalen.

Ten gunste van het resultaat is € 13.000 aan valutakopersverschillen verantwoord met betrekking tot de US Dollar, de Britse Ponden en de Antilliaanse gulden.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling is vanaf 1 januari 2005 niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De fiscale eenheid Cito B.V. wel.

Het hoge percentage vennootschapsbelasting over de belaste prestaties wordt veroorzaakt doordat sprake is van niet belaste (buitenlandse) deelnemingsresultaten, de fiscale forfaitaire bijtelling van gemengde kosten en het fiscaal niet vormen van de voorziening jubileumvoorzieningen. Dit zijn zogeheten permanente verschillen. Het toepasselijke tarief bedraagt 20% over het fiscale resultaat tot € 200.000 en 25% over het meerdere.

Resultaat deelnemingen na belastingen

Hieronder is het aandeel in de resultaten van de deelneming HROrganizer B.V. verantwoord.

Overige informatie

Werknemers

Gedurende het verslagjaar waren gemiddeld 509 full time werknemers in dienst (2010: 479 full time werknemers). Hiervan waren 16 full time medewerkers (2010: 20 full time medewerkers) werkzaam in de buitenlandse vestigingen.

Enkelvoudige balans per 31 december 2011
 (na verwerking van de bestemming van het resultaat)

	31 december 2011 € 1.000	31 december 2010 € 1.000
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	44.294	45.388
Financiële vaste activa	10.127	12.405
	<hr/>	<hr/>
	54.421	57.793
Vlottende activa		
Vorderingen	1.434	1.265
Liquide middelen	19.329	11.897
	<hr/>	<hr/>
	20.763	13.162
	<hr/>	<hr/>
	75.184	70.995
Passiva		
Eigen vermogen		
Wettelijke reserves	691	1.262
Overige reserves	31.522	30.072
	<hr/>	<hr/>
	32.213	31.334
Voorzieningen	373	400
Langlopende schulden	18.388	19.309
Kortlopende schulden	24.210	19.912
	<hr/>	<hr/>
	75.184	70.955

Enkelvoudige balans per 31 december 2011
 (na verwerking van de bestemming van het resultaat)

	31 december 2011 € 1.000	31 december 2010 € 1.000
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	44.294	45.388
Financiële vaste activa	10.127	12.405
	<hr/> 54.421	<hr/> 57.793
Vlottende activa		
Vorderingen	1.434	1.265
Liquide middelen	19.329	11.897
	<hr/> 20.763	<hr/> 13.162
	<hr/> 75.184	<hr/> 70.995
Passiva		
Eigen vermogen		
Wettelijke reserves	691	1.262
Overige reserves	31.522	30.072
	<hr/> 32.213	<hr/> 31.334
Voorzieningen	373	400
Langlopende schulden	18.388	19.309
Kortlopende schulden	24.210	19.912
	<hr/> 75.184	<hr/> 70.955

Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2011

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Netto-omzet		
Opbrengsten Wet SLOA subsidieopdrachten	31.923	31.021
Overige opbrengsten	119	44
Som der bedrijfsopbrengsten	32.042	31.065
Uitbesteed werk en andere externe kosten	5.681	5.733
Personelekosten	20.607	22.071
Algemene kosten	3.758	4.733
Afschrijvingskosten	2.928	885
Doorbelaste kosten aan groepsmaatschappijen	(3.521)	(3.773)
Som der bedrijfskosten	29.453	29.649
Bedrijfsresultaat	2.589	1.416
Financiële baten en /lasten		
Resultaten effecten	(475)	809
Rentebaten en – lasten	(664)	536
	(1.139)	1.345
Resultaat uit gewone bedrijfs- uitoefening na belastingen	1.450	2.761
Resultaat deelnemingen na belastingen	(541)	481
Resultaat na belastingen	909	3.242

Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Toelichting op de enkelvoudige balans

Materiële vaste activa

	Grond 2011 € 1.000	Kantoorgebouw 2011 € 1.000	Installaties 2011 € 1.000	Transport 2011 € 1.000
Stand per 1 januari				
Cumulatieve aanschafwaarden	6.721	23.931	5.972	36.624
Cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0
Boekwaarden	6.721	23.931	5.972	36.624
Mutaties				
Investeringen	0	0	0	0
Desinvesteringen	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	(798)	(398)	(1.196)
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0	0	0
	0	(798)	(398)	(1.196)
Stand per 31 december				
Cumulatieve aanschafwaarden	6.721	23.931	5.972	36.624
Cumulatieve afschrijvingen	0	(798)	(398)	(1.196)
Boekwaarden	6.721	23.133	5.574	35.428
Afschrijvingspercentages	0 %	3,33 %	6,7 %	
	Transport 2011 € 1.000	Andere vaste bedrijfsmiddelen 2011 € 1.000	Totaal 2011 € 1.000	Totaal 2010 € 1.000
Stand per 1 januari				
Cumulatieve aanschafwaarden	36.624	9.846	46.470	11.633
Cumulatieve afschrijvingen	0	(1.082)	(1.082)	(9.597)
Boekwaarden	36.624	8.764	45.388	2.036
Mutaties				
Investeringen	0	1.834	1.834	44.237
Desinvesteringen	0	(3)	(3)	(9.403)
Afschrijvingen	(1.196)	(1.732)	(2.928)	(885)
Afschrijvingen desinvesteringen	0	3	3	9.403
	(1.196)	102	(1.094)	43.352
Stand per 31 december				
Cumulatieve aanschafwaarden	36.624	11.677	48.301	46.470
Cumulatieve afschrijvingen	(1.196)	(2.811)	(4.007)	(1.082)
Boekwaarden	35.428	8.866	44.294	45.388
Afschrijvingspercentages	6 2/3% – 33 1/3%			

Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Toelichting op de enkelvoudige balans

Materiële vaste activa

	Grond 2011 € 1.000	Kantoorgebouw 2011 € 1.000	Installaties 2011 € 1.000	Transport 2011 € 1.000
Stand per 1 januari				
Cumulatieve aanschafwaarden	6.721	23.931	5.972	36.624
Cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0
Boekwaarden	6.721	23.931	5.972	36.624
Mutaties				
Investeringen	0	0	0	0
Desinvesteringen	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	(798)	(398)	(1.196)
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0	0	0
	0	(798)	(398)	(1.196)
Stand per 31 december				
Cumulatieve aanschafwaarden	6.721	23.931	5.972	36.624
Cumulatieve afschrijvingen	0	(798)	(398)	(1.196)
Boekwaarden	6.721	23.133	5.574	35.428
Afschrijvingspercentages	0 %	3,33 %	6,7 %	
	Transport 2011 € 1.000	Andere vaste bedrijfsmiddelen 2011 € 1.000	Totaal 2011 € 1.000	Totaal 2010 € 1.000
Stand per 1 Januari				
Cumulatieve aanschafwaarden	36.624	9.846	46.470	11.633
Cumulatieve afschrijvingen	0	(1.082)	(1.082)	(9.597)
Boekwaarden	36.624	8.764	45.388	2.036
Mutaties				
Investeringen	0	1.834	1.834	44.237
Desinvesteringen	0	(3)	(3)	(9.403)
Afschrijvingen	(1.196)	(1.732)	(2.928)	(885)
Afschrijvingen desinvesteringen	0	3	3	9.403
	(1.196)	102	(1.094)	43.352
Stand per 31 december				
Cumulatieve aanschafwaarden	36.624	11.677	48.301	46.470
Cumulatieve afschrijvingen	(1.196)	(2.811)	(4.007)	(1.082)
Boekwaarden	35.428	8.866	44.294	45.388
Afschrijvingspercentages	6 2/3% – 33 1/3%			

Financiële vaste activa

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Deelnemingen	5.273	5.844
Effecten	4.854	6.561
Stand per 31 december	10.127	12.405

Deelnemingen

Dit betreft de volgende deelneming:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in het kapitaal	
		2011 € 1.000	2010 € 1.000
Cito B.V.	Amhem	100%	
Stand per 1 januari		5.844	5.370
Bij/(Af): rechtstreekse vermogensmutatie deelneming		(31)	(7)
Bij/(Af): resultaat lopend boekjaar		(541)	481
Stand per 31 december		5.273	5.844

Bij de deelneming is sprake van afrondingsverschillen.

Effecten

	Vermogensbeheer handelsportefeuille	2010	
		€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari		6.561	6.134
Bij: Investeringen		2.651	2.483
Bij/(af): Waardeveranderingen		(495)	789
Af: Desinvesteringen		(3.863)	(2.845)
Stand per 31 december		4.854	6.561

Alle effecten zijn ter beurze genoteerd en staan ter vrije beschikking. De cumulatieve afwaardering tot de reële waarde is in de jaarrekening verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Vorderingen

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Handelsdebiteuren	10	5
Te ontvangen subsidietoekenningen Wet SLOA	775	517
Overige vorderingen en overlopende activa	649	743
Stand per 31 december	1.434	1.265

Te ontvangen subsidietoekenningen Wet SLOA

Dit betreft nog te ontvangen subsidiebijdragen uit hoofde van de Wet SLOA van in de afrekening begrepen subsidiebeschikkingen, dan wel vorderingen uit hoofde van toegezegde subsidiebijdragen waaranvan de definitieve subsidiebeschikking nog niet is ontvangen.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Eigen vermogen**Wettelijke reserve**

Dit betreft een wettelijke reserve voor niet uitkeerbare reserves (wettelijke en statutaire) bij de deelneming Cito B.V.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	1.262	788
Bij: doteatie ten laste van overige reserves	0	474
Af: onttrekking ten gunste van overige reserves	(571)	0
Stand per 31 december	<u>691</u>	<u>1.262</u>

Overige reserves

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	30.072	27.310
Bij: doteatie ten laste van wettelijke reserves	571	0
Af: onttrekking ten gunste van wettelijke reserves	0	(474)
Bij/(Af): rechtstreekse vermogenstransformatie deelneming	(30)	(6)
Bij/(Af): resultaat lopend boekjaar	909	3.242
Stand per 31 december	<u>31.522</u>	<u>30.072</u>

Voorzieningen

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Jubileumuitkeringen	328	323
Wachtgeldverplichtingen	45	77
Stand per 31 december	<u>373</u>	<u>400</u>

Voorziening jubileumuitkeringen

De betreft een voorziening voor de tijdsevenredig opgebouwde rechten op een aanspraak op een jubileumuitkering bij een 25-jarig en 40-jarig dienstverband.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	323	311
Bij: doteatie lopend boekjaar	30	29
Af: onttrekking lopend boekjaar	(25)	(17)
Stand per 31 december	<u>328</u>	<u>323</u>

De voorziening is overwegend langlopend (>5 jaren).

Voorziening wachtgeldverplichtingen

De betreft een voorziening voor ex-medewerkers met wie persoonlijke afspraken zijn gemaakt in het kader van hun uitdiensttreding, alsmede ex-medewerkers die na hun vertrek recht hebben op aanvulling van hun inkomen op basis van de BBWO aanspraken.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	77	68
Bij: doteatie ten laste van de winst- en verliesrekening	0	17
Af: onttrekkingen ten laste van de voorziening	(32)	(8)
Stand per 31 december	<u>45</u>	<u>77</u>

De voorziening is middellang van karakter (1 - 5 jaren).

Langlopende schulden

	Faciliteit A € 1.000	Faciliteit B € 1.000	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	9.625	9.684	19.309	0
Bij: ontvangen leningen	0	0	0	20.000
Af: aflossingen komend boekjaar	(500)	(421)	(921)	(691)
Stand per 31 december	<u>9.125</u>	<u>9.263</u>	<u>18.388</u>	<u>19.309</u>
 Hoofdsom	10.000		10.000	
Looptijd	5 jaar		24 jaar	
Aflossingen	125 p.kw. miv 30/6/2011	105 p.kw. miv 30/6/2011		

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	1.262	788
Bij: dotatie ten laste van overige reserves	0	474
Af: onttrekking ten gunste van overige reserves	(571)	0
Stand per 31 december	691	1.262

Overige reserves

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	30.072	27.310
Bij: dotatie ten laste van wettelijke reserves	571	0
Af: onttrekking ten gunste van wettelijke reserves	0	(474)
Bij/(Af): rechtstreekse vermogensmutatie deelneming	(30)	(6)
Bij/(Af): resultaat lopend boekjaar	909	3.242
Stand per 31 december	31.522	30.072

Voorzieningen

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Jubileumuitkeringen	328	323
Wachtgeldverplichtingen	45	77
Stand per 31 december	373	400

Voorziening jubileumuitkeringen

De betreft een voorziening voor de tijdsevenredig opgebouwde rechten op een aanspraak op een jubileumuitkering bij een 25-jarig en 40-jarig dienstverband.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	323	311
Bij: doteatie lopend boekjaar	30	29
Af: onttrekking lopend boekjaar	(25)	(17)
Stand per 31 december	328	323

De voorziening is overwegend langlopend (>5 jaren).

Voorziening wachtgeldverplichtingen

De betreft een voorziening voor ex-medewerkers met wie persoonlijke afspraken zijn gemaakt in het kader van hun uitdiensttreding, alsmede ex-medewerkers die na hun vertrek recht hebben op aanvulling van hun inkomen op basis van de BBWO aanspraken.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	77	68
Bij: doteatie ten laste van de winst- en verliesrekening	0	17
Af: onttrekkingen ten laste van de voorziening	(32)	(8)
Stand per 31 december	45	77

De voorziening is middellang van karakter (1 - 5 jaren).

Langlopende schulden

	Faciliteit A € 1.000	Faciliteit B € 1.000	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	9.625	9.684	19.309	0
Bij: ontvangen leningen	0	0	0	20.000
Af: aflossingen komend boekjaar	(500)	(421)	(921)	(691)
Stand per 31 december	9.125	9.263	18.388	19.309
Hoofdsom	10.000	10.000		
Looptijd	5 jaar	24 jaar		
Aflossingen	125 p.kw. miv 30/6/2011	105 p.kw. miv 30/6/2011		

Rente	7.750 ineens 31/12/2015 3-maands Euribor Opslag 1,55%, 3 jaar vast	3-maands Euribor Opslag 1,55%, 3 jaar vast
-------	---	--

Als zekerheden voor beide leningen is een hypotheekrech van € 25 miljoen verhoogd met 35% kosten verstrekt en zijn de stichting en haar Nederlandse 100% deelnemingen hoofdelijk aansprakelijk.

Met de bankier zijn gebruikelijke convenanten afgesloten: een solvabiliteitsratio van minimaal 25% van het geconsolideerd balanstotaal, een pari passu clausule, een negative pledge clausule, een material adverse change clausule en een no further indebtedness clausule.

Voor faciliteit B is een renteswap afgesloten, waardoor het gehele openstaande bedrag voor een periode van 10 jaar is vastgezet voor een vaste rente van 3,27% in plaats van de 3 maands Euribor.

Kort/opende schulden

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Schulden aan leveranciers	1.133	1.404
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar	921	691
Egalisaties subsidietoekenningen Wet SLOA	15.446	7.698
Schulden aan groepsmaatschappijen	1.708	6.435
Omzetbelasting	34	(3.218)
Loonheffing	513	516
Pensioenen	263	329
Personnel	2.635	3.522
Overige schulden en overlopende passiva	1.557	2.535
Stand per 31 december	<hr/> 24.210	<hr/> 19.912

Egalisaties subsidietoekenningen Wet SLOA

Dit betreft het verschil tussen de toegezegde subsidies uit hoofde van de Wet SLOA in het lopende en voorgaande boekjaren en de daadwerkelijke bestedingen van de subsidies. Zie ook de toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening onder 'Som der bedrijfsopbrengsten'. De subsidiegever is over het ontstaan en de grootte van de egalisaties conform de regelgeving geïnformeerd in december 2011. De besteding van de egalisatiereserves zal plaatsvinden na toestemming van de subsidiegever, voor zover deze niet specifiek zijn bestemd.

Schulden aan groepsmaatschappijen

Over de gemiddelde rekening-courant verhouding met Cito B.V. is 1,9% rente in rekening gebracht. Omrent aflossing en zekerheden is niets overeengekomen.

De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid omzetbelasting

De stichting is opgenomen in de fiscale eenheid voor de omzetbelasting van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. De stichting is derhalve hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de fiscale eenheid verschuldigde belasting. De aangiften van de verschillende vennootschappen worden apart opgesteld en uiteindelijk verantwoord bij de stichting. De schuld per balansdatum van de fiscale eenheid van € 34.000 is opgenomen in de jaarrekening van de stichting.

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid vennootschapsbelasting

De vennootschap is opgenomen in de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting van Cito B.V. Cito B.V. en de met haar gevoegde dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de eenheid verschuldigde belasting. De schuld per balansdatum van de fiscale eenheid van € 343.000 is opgenomen in de jaarrekening van Cito B.V.

In de jaarrekening van dochtervennootschappen Cito Certification B.V., Cito International B.V. en Cito Evaluation Services B.V. wordt een belastinglast berekend op basis van het door de vennootschap behaalde commerciële resultaat. Door Cito B.V. wordt met de vennootschappen afgerekend op basis van het commerciële resultaat van de dochter.

Aansprakelijkheid als medeschudenaar

De vennootschap is als medeschuldenaar opgenomen in de zekerheden die zijn verstrekt aan de bankier die een tweetal hypothecaire leningen heeft verstrekt aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito B.V. en haar dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk. De schuld per balansdatum aan de bankier van € 19.309.205 is opgenomen in de jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

Wachtgeldverplichtingen

De vennootschap draagt voor een gedeelte van het personeel het risico van wachtgeldverplichtingen uit hoofde van het 'Besluit Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling voor Onderwijspersoneel PO, VO en BVE' (voor 2001: BWOO), voor zover deze zijn ontstaan na 31 december 1998. Verplichtingen van vóór 1 januari 1999 komen ten laste van het Participatiefonds c.q. het ministerie van OCW. Voor mogelijke wachtgeldverplichtingen is per balansdatum geen voorziening getroffen.

Lang/opende financiële verplichtingen

	< 1 jaar € 1.000	>1 en < 5 jaar € 1.000	> 5 jaar € 1.000
Leaseverplichtingen personenauto's	50	61	0
	50	61	0

Op 30 maart 2012 is een onderhoudscontract voor het kantoorgebouw Le Maire en de installaties getekend. De intentie is het onderhoud voor 20 jaar uit te besteden, met tussentijdse opzegmogelijkheden. Over de omvang van de werkzaamheden en bijbehorende kosten wordt nog onderhandeld. De jaarlijkse onderhoudskosten zullen naar verwachting € 0,2 tot € 0,3 miljoen bedragen, exclusief groot onderhoud.

In de jaarrekening van dochtervennootschappen Cito Certification B.V., Cito International B.V. en Cito Evaluation Services B.V. wordt een belastinglast berekend op basis van het door de vennootschap behaalde commerciële resultaat. Door Cito B.V. wordt met de vennootschappen afgerekend op basis van het commerciële resultaat van de dochter.

Aansprakelijkheid als medeschuldenaar

De vennootschap is als medeschuldenaar opgenomen in de zekerheden die zijn verstrekt aan de bankier die een tweetal hypothecaire leningen heeft verstrekt aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito B.V. en haar dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk. De schuld per balansdatum aan de bankier van € 19.309.205 is opgenomen in de jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

Wachtge/dverplichtingen

De vennootschap draagt voor een gedeelte van het personeel het risico van wachtgeldverplichtingen uit hoofd van het 'Besluit Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling voor Onderwijspersoneel PO, VO en BVE' (voor 2001: BWOO), voor zover deze zijn ontstaan na 31 december 1998. Verplichtingen van voor 1 januari 1999 komen ten laste van het Participatiefonds c.q. het ministerie van OCW. Voor mogelijke wachtgeldverplichtingen is per balansdatum geen voorziening getroffen.

Lang/opende /financiële verplichtingen

	< 1 jaar € 1.000	>1 en < 5 jaar € 1.000	> 5 jaar € 1.000
Leaseverplichtingen personenauto's	50	61	0
	50	61	0

Op 30 maart 2012 is een onderhoudscontract voor het kantoorgebouw Le Maire en de installaties getekend. De intentie is het onderhoud voor 20 jaar uit te besteden, met tussentijdse opzegmogelijkheden. Over de omvang van de werkzaamheden en bijbehorende kosten wordt nog onderhandeld. De jaarlijkse onderhoudskosten zullen naar verwachting € 0,2 tot € 0,3 miljoen bedragen, exclusief groot onderhoud.

Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening

Som der bedrijfsopbrengsten

Opbrengsten Wet SLOA

Omschrijving	Egalisatie 1/1/2011 € 1.000	Toekenning 2011 € 1.000	Besteding 2011 € 1.000	Restitutie 2011 € 1.000	Te ontvangen 2011 € 1.000	Egalisatie 31/12/2011 € 1.000
- WVO	1.987	17.008	16.688	0	0	2.306
- Research	0	517	336	0	0	181
- Expertise	0	2.315	2.315	0	0	0
Reguliere SLOA	1.987	19.840	19.339	0	0	2.487
Additionele SLOA	4.335	18.037	10.359	(846)	(413)	10.754
EL&I	1.376	3.064	2.225	(10)	0	2.205
Totaal	7.698	40.941	31.923	(856)	(413)	15.446

Som der bedrijfskosten

Personelekosten

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Lonen en salarissen	14.090	14.494
Sociale lasten	1.899	1.650
Pensioenlasten	1.915	1.905
Inhuur van tijdelijk personeel	1.567	3.083
Overige personeelskosten	1.136	939
	20.607	22.071

Algemene kosten

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Huisvesting, apparatuur en inventaris	1.937	3.091
Financiëlen algemeen beheer	1.065	1.196
Productiekosten en -benodigdheden	558	799
Overige kosten	198	(353)
	3.758	4.733

Afschrijvingskosten

Dit betreft de afschrijvingen op de materiële vaste activa.

Doorbelaste kosten groepsmaatschappijen

Dit betreft de doorbelasting van het aandeel in de algemene kosten aan de groepsmaatschappijen.

Rentebaten en -/lasten

Onder de rentelasten is € 194.000 verantwoord aan lasten, zijnde het verschil tussen de vaste rente op basis van de afgesloten renteswap en de werkelijke 3 maands EURIBOR rente in de vier kwartalen.

Onder de rentebaten en -lasten is € 154.000 (2010: € 105.000) verantwoord aan betaalde (2010: ontvangen) rente over de gemiddelde rekening courant verhouding met Cito B.V.

Overige informatie

Werknemers

Gedurende het verslagjaar waren gemiddeld 274 full time medewerkers in dienst (2010: 263 full time medewerkers).

Beloning van bestuurders en toezichthouders

De beloning van de (voormalige) bestuurders van de stichting heeft in 2011 € 683.000 (2010: € 593.000) bedragen. De vergoeding van de (voormalige) leden van de Raad van Toezicht heeft in 2011 € 34.750 (2010: € 27.950) bedragen. De beloning van de Raad van Bestuur is per 1 januari 2011 aangepast aan maatschappelijke ontwikkelingen onder andere weergegeven in het wetsvoorstel 'Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector'. Een van de onderdelen is het afschaffen van de variabele beloningen. In het bedrag van de beloning 2011 is wel de uitkering over 2010 opgenomen, waardoor de beloning hoger is dan in 2010.

Op grond van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens dient aanvullend de volgende informatie te worden gegeven:

	2011	2010
Functie	Voorzitter Raad van Bestuur	Voorzitter Raad van Bestuur
Werktijdfactor	Full time	Full time
Belastbaar loon	€ 203.920	€ 195.362
Pensioenbijdrage OP/NP Wn en Wg	€ 36.907	€ 32.602

Amhem, 26 juni 2012

Raad van Bestuur

drs. M. Roorda, voorzitter

M.C.Hanekamp RA, lid

dr. J. Wiegers, lid

Raad van Toezicht

Mw. drs. J.J.Tj. Van den Hul-Omta (voorzitter)

prof. dr. mr. S. ten Have (vice-voorzitter)

Mw. drs. J.W.M. Buys

ir. drs. J. Millekamp

drs. B.H.T. Roodink

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Amsterdamseweg 13
6814 CM Arnhem

Beloning van bestuurders en toezichthouders

De beloning van de (voormalige) bestuurders van de stichting heeft in 2011 € 683.000 (2010: € 593.000) bedragen. De vergoeding van de (voormalige) leden van de Raad van Toezicht heeft in 2011 € 34.750 (2010: € 27.950) bedragen. De beloning van de Raad van Bestuur is per 1 januari 2011 aangepast aan maatschappelijke ontwikkelingen onder andere weergegeven in het wetsvoorstel 'Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector'. Een van de onderdelen is het afschaffen van de variabele beloningen. In het bedrag van de beloning 2011 is wel de uitkering over 2010 opgenomen, waardoor de beloning hoger is dan in 2010.

Op grond van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens dient aanvullend de volgende informatie te worden gegeven:

	2011	2010
Functie	Voorzitter Raad van Bestuur	Voorzitter Raad van Bestuur
Werktijdfactor	Full time	Full time
Belastbaar loon	€ 203.920	€ 195.362
Pensioenbijdrage OP/NP Wn en Wg	€ 36.907	€ 32.602

Amhem, 26 juni 2012

Raad van Bestuur

drs. M. Roorda, voorzitter

M.C. Hanekamp RA, lid

drs J. Wiegers, lid

Raad van Toezicht

Mw. drs. J.J.T. Van den Hul-Omtar (voorzitter)

prof. dr. mr. S. ten Have (vice-voorzitter)

Mw. drs. J.W.M. Buys

ir. drs. J. Millekamp

drs. B.H.T. Roodink

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Amsterdamseweg 13
6814 CM Arnhem

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Bestuur van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Verklaring betreffende de jaarekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 5 tot en met 33 opgenomen jaarrekening 2011 van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling te Arnhem gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2011 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2011 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De Raad van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol OCW/EL&I 2011 voor zover van toepassing. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwde beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de Raad van Bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel/

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Bestuur van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 5 tot en met 33 opgenomen jaarrekening 2011 van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling te Arnhem gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2011 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2011 en de toelichting, waarin zijn opgenomen [REDACTIE] gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De Raad van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol OCW/EL&I 2011 voor zover van toepassing. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwde beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de Raad van Bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Arnhem, 26 juni 2012
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

[Redacted signature]

Cito

Jaarverslag

Activiteiten

Subsidies W.SLOA

2011

Bijzonderheden subsidie afrekening 2011

OCW

Bijgaand treft u de jaarverslagen 2011 aan over de voortgang van de projecten van Cito in het kader van de wet SLOA. Achter de jaarverslagen treft u een overzicht aan van de verstrekte subsidiebedragen, de realisatie en de egalisatie. Aangezien wij de goedkeuring op de eindafrekening over 2010 van ministerie van OCW nog niet hebben ontvangen, is de gepresenteerde egalisatiereserve 1/1/2011 conform de ingediende en door onze accountant gecontroleerde eindafrekening 2010.

Mantel WVO

In de mantel WVO ontstaat in 2011 een egalisatiereserve van € 318.977,81. Deze reserve is niet toe te wijzen aan een van de projectcodes en wordt in overeenstemming met de presentatie in de afrekening 2009 op totaalniveau gepresenteerd. Deze egalisatiereserve zal in overleg met het ministerie in 2012 ingezet worden. Deze egalisatiereserve is ontstaan door het vervallen van de BTW verplichting.

Additioneel

Nog te ontvangen subsidies:

In sommige subsidietoekenningen wordt gewerkt met een beschikbaarstelling / betaalbaarstelling van een deel van de verleende subsidie bij aanvang en het resterende subsidiebedrag bij afronding van het betreffende project. Op het moment dat de realisatie van het project hoger is dan de subsidie beschikbaarstelling / betaalbaarstelling hebben wij in onze administratie een "nog te ontvangen subsidie" opgenomen.

- Cit/6.2b-7-19 In de brief van 11 december 2007 met kenmerk BGS/UBT-2007/162121 U is een toekenning gegeven van € 142.500,- voor hantering proefreferentieniveaus in het basisonderwijs. Wij hebben tot nu toe € 134.000,- ontvangen. Het project is in 2010 afgerond. Het resterende bedrag, zijnde € 8.500,- zal volgens de toekenningbrief na goedkeuring van de eindrapportage aan ons worden overgemaakt.
- Cti/6.2b-9-55 In de brief van 4 december 2009 met kenmerk OND/ODB-2009/137935 U is een toekenning gegeven van € 156.906,- voor het beschikbaar stellen van een toets t.b.v. het project 'Pilot verplaatsen Cito-eindtoets'. Aangezien het project in 2010 is afgerond en wij tot nu toe een bedrag van € 146.906,- hebben ontvangen is er in onze administratie een bedrag van € 10.000,- opgenomen als 'nog te ontvangen subsidie'.
- Cit/6-2b-10-65 In de brief van 2 december 2010 met kenmerk OND/ODB-2010/92319 U is een toekenning gegeven van € 448.495,40 voor aanvullende opdracht voor centraal ontwikkelde examen Nederlandse Taal en Rekenen mbo voor voorbeeldexamens niveau 1, 2 en 3. Dit project loopt t/m 31-01-2013. Aangezien de realisatie van het project hoger is dan de subsidiebeschikbaarstelling/-betaalbaarstelling, hebben wij in onze administratie een 'nog te ontvangen subsidie' opgenomen van € 31.555,37.
- Cit/6-2b-10-64 In de brief van 19 november 2010 met kenmerk OND/ODB-2010/89602 U is een meerjarige toekenning gegeven van € 200.000,- voor het project 'Diagnostische toetsen afnemen'. Bij dit project vindt de afrekening plaats op basis van de werkelijke aantalen aangevraagde en verwerkte antwoordbladen. Derhalve hebben wij in onze administratie een 'nog te ontvangen subsidie' opgenomen van € 361.075,50.
- Cit/6-2b-10-60 In de brief van 22 juli 2010 met kenmerk OND/ODB-10/52631 U is een meerjarige toekenning gegeven voor PISA 2012. Het budget van 2011 is geheel verbruikt. Daarnaast is in overleg een deel van het budget van 2012, zijnde € 58.123,16 ingezet. De verwachting is dat gedurende de looptijd van het project e.e.a. gecorrigeerd wordt. We hebben in onze administratie een 'nog te ontvangen subsidie' van € 58.123,16 opgenomen.
- Cit/6-2b-10-59 In de brief van 29 april 2010 met kenmerk OND/ODB-10/38515 U is een toekenning gegeven van € 61.530,- voor het ontwikkelen en leveren van een reken-wiskundetoets groep 5 en een begrijpend lezen-toets groep 5. Dit project is niet geheel afgerond, maar aangezien de realisatie van het project hoger is dan de subsidiebeschikbaarstelling/-betaalbaarstelling, hebben wij in onze administratie een 'nog te ontvangen subsidie' opgenomen van € 12.306,-.

- Cit/6-2b-10-57 In de brief van 11 augustus 2010 met kenmerk OND/ODB-2010/56106 U is een toekenning gegeven van € 391.834,- voor het project 'Diagnostische toetsen afnemen en verbeteren'. Bij dit project vindt de afrekening plaats op basis van de werkelijke aantallen aangevraagde en verwerkte antwoordbladen. Derhalve hebben wij in onze administratie een 'nog te ontvangen subsidie' opgenomen van € 66.736,96.
- Cit/6-2b-10-16 In de brief van 10 november 2009 met kenmerk OND/ODB-2009-129012 U is een toekenning gegeven van € 1.700.000,- voor ontwikkeling Cito leerling- en onderwijsvolgsysteem voor het Speciaal (basis)onderwijs. In het voorjaar van 2012 wordt het onderzoek afgerond. Tot nu toe hebben wij een bedrag van € 1.600.000,- ontvangen. Aangezien de realisatie van het project hoger is dan de subsidiebeschikbaarstelling/-betaalbaarstelling, hebben wij in onze administratie een bedrag van € 70.427,92 opgenomen als 'nog te ontvangen'.
- Cit/6.2b-11-38 In de brief van 27 oktober 2011 met kenmerk OND/ODB-2011/66807 U is een toekenning gegeven van € 107.944,76 voor project verbeterprogramma Caribisch Nederland Expertise en Toetsen. De betaalbaarstelling van het restant van de subsidie zal conform toekenning in 2012 plaatsvinden. Een deel van het nog te ontvangen bedrag is reeds gerealiseerd, hiervoor hebben wij in onze administratie een openstaande post van € 3.941,81 opgenomen.

Verrekende egalisatiereserves:

Op verzoek zijn de volgende egalisatiereserves in 2011 verrekend.

projectcode	projectnaam	kenmerk brief	subs ind. egalisatie	boeking toek	omzet 2011	egalisatie 31-12- 2011
Ct/6-2b-10-01	Constructie vwo-havo-vrto Tl' examens voor de pict meerdaags examenrurnenaten	OND/ODB-2010/30961 U	€ 608.809,50	€ 360.340,95	€ 236.065,09	-€ 22.403,46
Ct/6-2b-10-47	Bijluitje onderbouw en tweede fase VO	OND/ODB-2010/30561 U	€ 40.900,00	€ 40.900,00	-€	-
Ct/6-2b-10-52	Onderzoek historisch perspectief niveau vrbo examens	OND/ODB-2010/30561 U	€ 128.479,76	€ 128.479,76	-€	-
Ct/6-2b-10-53	Ontwikkeling prototypes van centraal ontwikkelde examens Tesl en Rekenen vrbo niveau 2 en 3.	OND/ODB-2010/24166 U	€ 71.583,99	€ 71.583,99	-€	-
Ct/6-2b-10-58	Ontwikkeling aindoetsen rekenen 2F en 3F voortgezet onderwijs.	OND/ODB-2010/56106 U	€ 14.594,13	€ 14.594,13	-€	-
Ct/6-2b-9-27	Aanpassing en implementatie kwaliteitscriterior	OND/ODB-2008/57981 U	€ 18.545,34	€ 18.545,34	-€	-
Ct/3-2b-9-28	examen gedocx mentoerd schrijven Nederlands havo-vwo		€ 25.500,00	€ 25.500,00	-€	-
Ct/6-2b-9-38	Verbeterprogramma BES eiland en expertise en toetsen bijdrags Oto	IB/BES/141678	€ 41.935,66	€ 41.935,66	-€	-
Ct/6-2b-6-05 *	Vervolg aanscherping en toetsing CKV/1		€ 31.200,00	€ 31.200,00	-€	-
Ct/6-2b-6-15 *	Olymriade		€ 18.450,74	€ 18.450,74	-€	-
Ct/6-2b-8-19 b	Resonansgroep wiskunde		€ 21.555,91	€ 21.555,91	-€	-
Ct/6-2b-6-17	Ondersteuning OB/O ICT infrastructuur		€ 52.500,00	€ 52.500,00	-€	-
Ct/6-2b-4-330	Technick LVS+ (Interessestest 6-2b-4-331 afgerond in 2004, zie act verslag 2004)		€ 2.034,83	€ 2.034,83	-€	-
Ct/6-2b-4-13	Cdmpex-3		€ 27.455,31	€ 27.455,31	-€	-
Ct/6-2b-4-26	Ondersteuning OB/O ICT-infrastructuur		€ 3.087,04	€ 3.087,04	-€	-

De groene velden (€ 737.828) zijn verrekend op basis van de brief van 05 december 2011 voor additionele projecten SLOA 2011 en 2012 met kenmerk OND/ODB-11/77095 M.

De oranje velden (€ 66.400) zijn verrekend op basis van de brief van 19 juli 2011 voor additionele projecten SLOA 2011 met kenmerk OND/ODB-11/36800 U.

Het blauwe veld (€ 41.935,66) is verrekend op basis van de brief van 27 oktober 2011 voor verbeterprogramma Caribisch Nederland Expertise en Toetsen met kenmerk OND/ODB-11/66807 U.

Examens Wet Voortgezet Onderwijs

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie : Sectormanager centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Constructie centrale examens voor de algemeen vormende vakken en de beroepsgerichte programma's vmbo, exclusief de werkzaamheden van constructiegroepsleden
Projectcode	Cit/w-11-01 (Verplichtingnummer 61500-81323)
Realisatie 2011	De centrale examens algemene en beroepsgerichte vakken vmbo zijn volgens plan ontwikkeld. Alle door CvE gevraagde centrale examens voor het schooljaar 2010-2011 zijn afgenoemt en genoemd. Van de resultaten van de examencampagne van 2011 is een verslag gepubliceerd op internet. De concepten van de examens voor schooljaar 2011-2012 zijn ontwikkeld en vastgesteld door de vaksecties van CvE. De concepten zijn onder leiding van het bedrijfsbureau CE drukklaar gemaakt. De ontwikkeling van de examens voor het schooljaar 2012-2013 is volgens plan opgestart.
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 8.500.065 Personele kosten: € 8.140.707 Activiteitenkosten: € 359.358
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 8.769.867,84 Personele kosten: € 8.517.081,65 Activiteitenkosten: € 252.786,19
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Sectomanager centrale examens / Coördinator Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Constructie centrale examens algemeen vormende vakken havo/vwo
Projectcode	Cit/w-11-02 (Verplichtingnummer 61500-81323)
Realisatie 2011	<p>De volgende activiteiten zijn in 2011 uitgevoerd:</p> <p>In de periode januari-september is de constructie van de examens 2012 afgerond en zijn deze vastgesteld door het CVE. Daarna is gestart met de grafische afwerking.</p> <p>In de periode mei-juli heeft de gegevensverzameling voor de examens 2011 plaatsgevonden en zijn normeringsadviezen aan het CVE uitgebracht.</p> <p>In de periode augustus-december is gestart met de constructie van de examens 2013.</p> <p>In het algemeen zijn de werkzaamheden conform planning uitgevoerd.</p>
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 4.763.337 Personele kosten: € 4.586.286 Activiteitenkosten: € 177.051
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 4.974.820,01 Personele kosten: € 4.855.281,45 Activiteitenkosten: € 119.539,56
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatieloeleinden

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Sectomanager centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Constructiegroepen voor constructie van centrale examens voor de algemeen vormende vakken en de beroepsgerichte programma's vmbo
Projectcode	Cit/w-11-03 (zie ook project Cit/w-11-01) (Verplichtingnummer 61500-81323)
Realisatie 2011	De centrale examens vmbo zijn volgens plan ontwikkeld. De constructiegroepsleden hebben concept opgaven aangedragen en andere opgaven evenals de examenconcepten beoordeeld en besproken. De concepten van 2012 zijn merendeels vastgesteld door de vaksecties van CvE en zijn drukklaar gemaakt. De ontwikkeling van de examens 2013 is volgens plan voor alle vakken opgestart. De vergoeding voor de constructiegroepsleden is in 2011 volgens de planning betaald.
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 1.007.864 Activiteitenkosten: € 1.007.864
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 580.555,20 Personele kosten: € 105.528,00 Activiteitenkosten: € 475.027,20 Een deel van de realisatie staat bij Cit/6.2b-11-54 gepresenteerd.
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 159.488,90 De egalisatie is ontstaan doordat de BTW-verplichting is vervallen.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Sectormanager centrale examens / Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Constructiegroepen voor constructie centrale examens algemeen vormende vakken havo/vwo.
Projectcode	Cit/w-11-04 (zie ook project Cit/w-11-02) (Verplichtingnummer 61500-81323)
Realisatie 2011	<p>De volgende activiteiten zijn in 2011 uitgevoerd:</p> <p>In de periode januari t.e.m. juli is door de constructiegroepen gewerkt aan de examens 2012. Deze zijn in de periode juni-september ter vaststelling aan het CVE voorgelegd.</p> <p>Het Cito heeft in 2011 de gebruikelijke administratieve- en declaratieprocedures uitgevoerd.</p> <p>In de periode augustus-december is door de constructiegroepen gestart met het werken aan de examens 2013. In het algemeen zijn de werkzaamheden conform planning uitgevoerd.</p>
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 1.850.674 Activiteitenkosten: € 1.850.674
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 1.525.750,84 Personele kosten: € 39.853,25 Activiteitenkosten: € 1.485.897,59
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 159.488,91 De egalisatie is ontstaan doordat de BTW-verplichting is vervallen

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling		
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Sectormanager centrale examens / Coördinator Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen Telefoonnummer: [REDACTED]		
Projectnaam	Normhandhaving centrale examens VO		
Projectcode	Cit/w-11-05 (Verplichtingnummer 61500-81323)		
Realisatie 2011	De normhandhaving is volgens plan verlopen. De posttests en standardsettings zijn gerealiseerd en afgerond. De uitkomsten hiervan zijn evenals de gegevens van de pretests uit 2009 door CvE gebruikt bij de normering van de centrale examens van 2011. De geplande pretests en de tryouts zijn gerealiseerd. De data zijn verzameld en in het najaar geanalyseerd. De resultaten worden betrokken bij het samenstellen van de examens 2012 en 2013. In het najaar zijn de voorbereidingen getroffen voor de uitvoering van de cyclische activiteiten voor de normhandhaving in 2012.		
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 385.578		
	Personele kosten: € 255.780		
	Activiteitenkosten: € 129.798		
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 362.073,65		
	Personele kosten: € 241.492,00		
	Activiteitenkosten: € 120.581,65		
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0		

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Sectormanager centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Innovatie activiteiten voor digitale centrale examens (voorheen COMPEX) van havo, vwo en vmbo
Projectcode	Cit/w-11-06 (Verplichtingnummer 61500-81323) (Inclusief Cit/6.2b-11-54)
Realisatie 2011	<p>Er zijn (proef)opgaven en (proef)examens voor vakken met nieuwe digitale examens volgens plan ontwikkeld en in de scholen uitgeprobeerd. Er zijn nieuwe speciale ICT-applicaties voor de examens waaronder de toolbox wiskunde ontwikkeld en aangepast. Er zijn handleidingen voor het gebruik van de computer bij de centrale examens in school gemaakt. De werkwijze voor het ontwikkelen van digitale examens is systematisch in kaart gebracht en er zijn handleidingen voor constructeurs ontwikkeld. De vakmedewerkers zijn bij het maken van digitale examens voor hun vak ondersteund.</p> <p>Scholen kregen volgens plan voorbeeldmateriaal uitgereikt en er zijn voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Er zijn succesvol experimenten uitgevoerd om met behulp van een opgavenbank examens samen te stellen. De opgavenbank systematiek wordt in overleg met CvE verder ontwikkeld.</p> <p>Digitale examens die in het voorjaar 2011 zijn afgenummerd, zijn geëvalueerd in samenwerking met CvE. Er zijn afspraken gemaakt voor verbeteringen. Van de evaluaties zijn verslagen gemaakt. Op scholen zijn proeven uitgevoerd om de verbeteringen te testen. Het laatste IMEX compex examen nask-1 vmbo GT is in mei 2011 op de scholen afgenummerd en begeleid. Er is veel overleg geweest met CvE en DUO medewerkers over de opzet en uitvoering van de digitale examens.</p>
Toegekende subsidie 2011	<p>Totaal : € 500.000</p> <p>Personele kosten: € 450.080 Activiteitenkosten: € 49.920</p>
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 474.472,65</p> <p>Personele kosten: € 428.116,91 Activiteitenkosten: € 47.355,74</p>
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeloeinden

R&D

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie: Manager PO/VO Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Ontwikkeling Leerling- en onderwijsvolgsysteem VSO
Projectcode	Cit/rd-11-01 (vervolg op Cit/in-10-01) (Verplichtingnummer 61500-81323)
Realisatie 2011	<p>Doel van deze SLOA subsidie is de ontwikkeling van een leerlingvolgsysteem voor het Voortgezet Speciaal Onderwijs en praktijkonderwijs voor de leenvegen dagbesteding, arbeidsmarktgericht en diplomagericht.</p> <p>Leerweg dagbesteding:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er hebben twee schoolbezoeken aan cluster 3 school plaatsgevonden om de behoeften en kenmerken van leerlingen en scholen in kaart te brengen die van belang zijn voor de ontwikkeling van een passend leerlingvolgsysteem. - Er is een expertmeeting georganiseerd met ongeveer 10 experts vanuit cluster 3 VSO. In deze bijeenkomst zijn toetsdoelen, behoeften en kenmerken van leerlingen en scholen besproken.. - Bovenstaande activiteiten monden uit in een toetsconcept voor de VSO dagbesteding. Voorzien in voorjaar 2012. <p>Leerweg arbeidsmarktgericht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De oriëntatie voor de toetsontwikkeling voor arbeidsmarktgerichte leenvegen is afgerond. - Een voorstel toetsconcept arbeidsmarktgerichte leerwegen in VSO en PrO is rondgestuurd naar experts ter consultatie en is definitief gemaakt. De volgende organisaties zijn hierbij betrokken: Schoolinspectie, OCW, PO-raad, VO-raad, SPSO, SLO, VOx, LVC3, LVC4, samenwerkingsverband PrO, Platform PrO, CED, KPC, vertegenwoordiging cluster 2: Auris en Kentalis. - Opgenomen in het concept zijn aanleiding, kenmerken van een leerlingvolgsysteem, de wetgevingen, resultaten van pilot, gesprekken en observaties op scholen, gesprekken met experts en een ruwe opzet en planning voor de uitvoering van het project. - In het najaar van 2012 is een behoefte-onderzoek uitgevoerd bij schooldirecteuren, IB-ers en zorgcoördinatoren om de behoeftes te inventariseren wat betreft een aantal praktische zaken bij de arbeidsmarktgerichte leerwegen in VSO cluster 2, cluster 3, cluster 4 en PrO. Er hebben in totaal 193 vertegenwoordigers gereageerd, waarvan ongeveer 50% uit VSO en 50% uit PrO. Uit het onderzoek komt een behoefte aan

	<p>digitale toetsen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In drie constructiegroepen voor begrijpend lezen, taalverzorging en rekenen zijn opgaven voor de arbeidsmarktgerichte leerwegen ontwikkeld. Hierin is een opzet gemaakt voor een praktijktotest taal en rekenen en zijn afgestemde items voor een theorietoets ontwikkeld. De drie constructiegroepen hebben elk 4 bijeenkomsten gehad waarin opgaven zijn ontwikkeld en besproken. <p>Leerweg-diplomagericht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er zijn 4 scholen bezocht om te praten over de behoeft aan een leerlingvolgsysteem en om kenmerken van leerlingen en scholen te inventariseren. - Er is met het Cito Volgsysteem Voortgezet Onderwijs verkend wat de mogelijkheden zijn voor een aanpassing van de toetsen voor leerlingen in de diplomagerichte leerwegen in VSO cluster 1, cluster 2, cluster 3 en cluster 4.
Toegekende subsidie 2011	<p>Totaal : € 517.000</p> <p>Personele kosten: € 483.568 Activiteitenkosten: € 33.432</p>
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 335.451,97</p> <p>Personele kosten: € 308.995,00 Activiteitenkosten: € 26.456,97</p>
Egalisatiereserve per 31 december 2011	<p>€ 181.548,03</p> <p>Reden egalisatie Het inventariseren van behoeften van scholen aan leerlingvolgsystemen is complexer dan van te voren ingeschat. De systematiek om tot een toetsconcept te komen en hier draagvlak voor te verkrijgen in het onderwijsveld vereist meer voorbereidingen dan voorzien. Hierdoor zijn de werkzaamheden later gestart dan voorzien. De egalisatie wordt in 2012 ingezet.</p>

Expertisecentrum

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : XXXXXXXXXX Functie: Marktgroep manager Research Telefoonnummer: XXXXXXXXXX
Projectnaam	Periodieke peiling van het onderwijsniveau (PPON)
Projectcode	Cit/exp-11-01 (Verplichtingnummer 61500-81323)
Realisatie 2011	<p>In 2011 voerde PPON de volgende activiteiten uit:</p> <p>Nederlandse taal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begin 2011 is er een peilingsonderzoek uitgevoerd voor Leesvaardigheid in groep 5 van het basisonderwijs. In mei-juni is dit eveneens uitgevoerd in groep 8 en in het speciaal basisonderwijs. Ook ondersteunende activiteiten, zoals technische leesvaardigheid en woordenschat zijn gemeten en er is aandacht besteed aan de leesattitude. In het najaar is een kleine peiling gedaan om voor de verschuiving in afnamemoment te kunnen controleren. Deze extra peiling was niet voorzien, maar bleek methodologisch-statistisch noodzakelijk om het afnamemoment te kunnen verschuiven, maar toch de periodieke vergelijking overeind te kunnen houden. Dit heeft helaas extra niet voorzien kosten met zich meegebracht. • De ingewonnen gegevens van de peilingen spreekvaardigheid, uitgevoerd in het voorjaar van 2010 voor groep 5, 8 en SBO zijn verwerkt. De beoordelingsschema's zijn aangepast en de analyse en rapportage is gestart. • Er zijn verder analyse en rapportage uitgevoerd van de ingewonnen gegevens van de peilingen schrijfvaardigheid, uit in 2009 voor groep 5, 8 en SBO. De eerste hoofdstukken zijn opgeleverd en er zijn presentaties gehouden over delen van de uitkomsten. • Er wordt één publicatie voorbereid met vier onderdelen van schrijfvaardigheid: <ul style="list-style-type: none"> • over de tekstkwaliteit i.e. het stellen van leerlingen in de groepen 5, 8 en de eindgroep van SBO; • over de toetsen bij de peiling Schrijfvaardigheid; • over Taalkwaliteit (Formuleervaardigheid, spellen en interpunctie), gebaseerd op de geproduceerde teksten van deze leerlingen; • over het onderdeel Handschrift. • Het produceren van de balans Luistervaardigheid (meting 2007), heeft veel problemen opgeleverd. Nu de productie is afgerond komt de definitieve publicatie in december naar buiten.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatieloeleinden

	<p>Rekenen/wiskunde</p> <ul style="list-style-type: none"> • In mei-juni 2011 is een peilingsonderzoek Rekenen-Wiskunde uitgevoerd in groep 8. Er heeft itemconstructie plaats gevonden ter voorbereiding van de peiling Rekenen-wiskunde Speciaal basisonderwijs in 2012. • De publicatie over het peilingsonderzoek in groep 5 is afgelopen [redacted] bij de start van de landelijke rekenconferentie in januari worden gepresenteerd. <p>Overige leergebieden</p> <ul style="list-style-type: none"> • De publicaties over resp. Biologie (en gezondheid) en Natuurkunde en Techniek zijn in oktober openbaar gemaakt. • De publicatie over Burgerschap, gepeild in 2009, is nu gesplitst in twee delen. Het eerste deel is in december verschenen, het tweede deel zal september volgend jaar worden gepubliceerd. Dat deel gaat alleen over speciale beoordelingstaken die voor dit domein zijn ontwikkeld. • Er is een pilot uitgevoerd van een peilingsonderzoek op het terrein van sociaal-emotionele ontwikkeling c.q. sociale competenties (SEC), een sterk aan Burgerschap gerelateerd domein. In het najaar is hierover gerapporteerd met een voorlopig technisch verslag. De definitieve rapportage zal in de loop van 2012 openbaar worden gemaakt. • In 2012 zal een peiling Engels worden uitgevoerd. De voorbereidingen zijn gestart in 2011. Er is een resonansgroep gevormd die adviseert over de domeinbeschrijving en de opzet van de peiling. • Nieuw is het uitvoeren van de Jaarlijkse Peiling Rekenen en Taal in groep 8 en groep 4 (JPON) nu ook is uitgevoerd binnen het kader van PPON. Overlopende kosten van JPON 2010 zijn nu genomen binnen de financiële ruimte van PPON, evenals de uitvoering van de volledige peiling in het voorjaar van 2011 en de invoer en analyse in de rest van dit jaar. Hoewel bij aanvang van dit project werd verondersteld dat de kosten voor uitvoering gaandeweg steeds lager zouden worden vanwege mogelijkheden voor herhaling van ontwikkelde procedures en mogelijke efficiencyslagen, blijkt dat in de praktijk tegen te zijn gevallen. Met name de statistische analyse bleek meer tijd te kosten dan verwacht. Ook de invoer van data nam meer tijd in beslag dan voorzien. In totaal is bij PPON de begroting mede daardoor ruim overschreden.
Toegekende subsidie 2011	<p>Totaal : € 1.458.898</p> <p>Personele kosten: € 1.229.600 Activiteitenkosten: € 229.298</p>
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 1.705.234,72</p> <p>Personele kosten: € 1.395.389,82 Activiteitenkosten: € 309.844,90</p>
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie: : Wetenschappelijk directeur Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Expertisecentrum Onderwijskundige Informatietechnologie
Projectcode	Cit/exp-11-02 (Verplichtingnummer 61500-81323)
Realisatie 2011	<p>1. Het in samenwerking met anderen (verder) ontwikkelen en toegankelijk maken van informatiesystemen waarmee bij het onderwijs betrokkenen (o.a. docenten, scholen, ouders, onderwijsorganisaties) informatie kunnen verkrijgen over kenmerken van en de door leerlingen en/of scholen behaalde prestaties op studietoetsen en/of exams.</p> <p><i>Werkzaamheden betroffen het (verder) ontwikkeling van procedures om toetsresultaten vergelijkbaar te maken tussen leidingen van verschillende schooltypen, procedures voor kwaliteitscontrole van vragen, bewerking van oordelen over items/vragen van docenten en andere deskundigen ten behoeve van het vaststellen van standaarden op toetsen, onderzoek naar rapportagevormen voor toetsresultaten waarbij de betreffende vaardigheid in de tijd veranderd en rapportagevormen waarbij diagnostische informatie gewenst is, onderzoek naar de rapportage en toepassing van adaptief toetsing en de wijze waarop beheersingsbeslissingen (bijvoorbeeld passend bij referentieniveaus) via adaptieve toetsing kunnen worden genomen. Ook werd naar aanleiding van verzoeken van bij het onderwijs betrokkenen verder onderzoek gedaan naar verschillende vraagtypen en de scoring van die vraagtypen.</i></p> <p>2. Het onderzoeken en ontwikkelen van multimedia toetsen voor het beoordelen van competenties van docenten die werkzaam zijn in het mbo-onderwijs. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar effectieve methoden om de competenties van andere beroepsuitoefenaars te beoordelen.</p> <p><i>Werkzaamheden betroffen onderzoek naar het gebruik van simulatie bij het vaststellen van competenties. Verder werd onderzoek gedaan naar effectiviteit van verschillende toetsvormen en assessments bij multimediale toetsing.</i></p> <p>3. Disseminatie van het onderzoeks- en ontwikkelingswerk van het expertisecentrum <i>Over boven genoemde onderzoeken is gerapporteerd op conferenties en worden publicaties en rapporten voorbereid. Ook zijn sommige onderzoeksresultaten rechtstreeks gecommuniceerd met belanghebbenden uit het onderwijsveld.</i></p>

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatieloeleinden

Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 335.000 Personele kosten: € 319.000 Activiteitenkosten: € 16.000
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal: € 371.179,50 Personele kosten: € 370.899,25 Activiteitenkosten: € 280,25
Egalisatieprognose per 31 december 2011	€ 0

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie: Wetenschappelijk directeur Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Expertisecentrum Psychometrie
Projectcode	Cit/exp-11-03 (Verplichtingnummer 61500-81323)
Realisatie 2011	Er is een rapport uitgebracht over het onderzoek naar modellen voor normbepaling. Tevens is een aantal artikelen voorbereid en gepubliceerd over de nieuwe ontwikkelingen op psychometrisch gebied en is gewerkt aan onderzoek om resultaten van toetsen te vergelijken tussen verschillende schooltypen. Een ander rapport gaat over het gebruik van zogeheten plausible values waarmee achtergrondvariabelen effectief kunnen worden meegenomen bij het modeleren van toetsgegevens. Verder is gewerkt aan een aantal manuscripten. Ook zijn over de ontwikkelingen en het onderzoek presentaties aan vakgenoten gegeven.
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 280.000 Personele kosten: € 272.600 Activiteitenkosten: € 7.400
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 294.316,99 Personele kosten: € 293.221,25 Activiteitenkosten: € 1.095,74
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie: : Wetenschappelijk directeur Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Expertisecentrum Kennis- en Informatiecentrum (KIC)
Projectcode	Cit/exp-11-04 (Verplichtingnummer 61500-81323)
Realisatie 2011	Het project omvat de volgende werkzaamheden: 1. Het via de website Toetswijzer toegankelijk maken en beschikbaar stellen van kennis en informatie over toetsen, examens, psychometrie, assessment en kwaliteitszorg. 2. De rubriek Toetsgids binnen Toetswijzer uitbreiden met beschrijvingen en beoordelingen door deskundigen van zowel toetsen van Cito en andere organisaties/uitgeverijen. Het onderhouden van de website is een continue activiteit die vooral bestaat uit het continu rapporteren over nieuwe zaken op het gebied van toetsen en examineren en het bijhouden van bestaande en inrichten van nieuwe rubrieken. Door tijdelijke personele ondercapaciteit zijn achterstallige werkzaamheden ontstaan die in de tweede helft van 2011 zijn ingehaald.
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 146.000 Personele kosten: € 134.560 Activiteitenkosten: € 11.440
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 182.990 Personele kosten: € 182.990 Activiteitenkosten: € 0
Egalisatieprognose per 31 december 2011	€ 0

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatieloeleinden

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie: Director Cito International Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Nederlandse Antillen / Aruba / Internationaal
Projectcode	Cit/exp-11-05 (Verplichtingnummer 61500-81323)
Realisatie 2011	<p>In 2011 zijn geen activiteiten uitgevoerd voor Aruba.</p> <p>Voor Curaçao zijn de volgende scholingen en ondersteunende activiteiten uitgevoerd in 2011:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Screening examens Techniek - Trainingen Toetsconstructie "Mondelingen- en Vaardighedentoetsen voor 3 groepen - Train-de-trainers 2e fase ETE, met als doel eigen capaciteit op te bouwen - Assessoren training voor Frater Aurelio SBO - Ondersteuning Cesuur- en normvaststelling Centrale Examens 2011 - Ondersteuning SBO Screeningsactiviteiten AKB <p>Voor St. Maarten zijn de volgende activiteiten gestart:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Train-de-trainer traject. De eerste drie fase zijn uitgevoerd. De vierde fase zal begin 2012 plaatsvinden. - Driedaagse training Toetsconstructie SBO docenten. Deze training heeft in 2011 plaatsgevonden. - Training leden AKB commissie in het beoordelen van toetsdocumentatie. Deze activiteit vindt plaats in 2012. <p>In 2011 hebben de volgende bezoeken plaatsgevonden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dr Horn Mun Cheah (Director Educational Technology Department, Ministry of Education) uit Singapore. Hij was vooral geïnteresseerd in 21st Century skills in the class room, CBT ontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen op het gebied van gebruik van ICT in het onderwijs. (januari) • Delegatie van de Nazarbayev Intellectual Schools of Kazakhstan. Algemene introductie Cito, waaronder psychometrie, examens (april) • Franse inspecteurs. Zij waren vooral geïnteresseerd in de aansluiting primair – voortgezet onderwijs. (mei) • Mr Alexandre Cabaret van Devex. Hij wilde eventuele samenwerking met Cito verkennen. (juni) • Delegatie (70 personen) uit Wuhan, China. Wuhan is de partnerstad van Arnhem in China. Een deel van de delegatie die Arnhem bezocht is bij Cito geweest. Cito heeft het LOVS, Examens en Piramide gepresenteerd. (september) • Mr Carlos Collares uit Brazilië. Hoofd van een testprogramma op vijf Braziliaanse medische opleidingen.

	<p>Hij wil een pilot uit gaan voeren met een CAT-test. (september)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delegatie uit Bangladesh. Dit bezoek is aangevraagd via BMB Mott MacDonals. De techniek van toetsen en Cito in het algemeen zijn gepresenteerd (september) • Twee groepen uit Indonesië van het Center for Education Quality een onderdeel van het Ministerie van Onderwijs uit Jakarta (oktober)
Toegekende subsidie 2011	<p>Totaal : € 50.000</p> <p>Personele kosten: € 47.250 Activiteitenkosten: € 2.750</p>
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 51.588,40</p> <p>Personele kosten: € 51.110,00 Activiteitenkosten: € 478,40</p>
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie: Clustermanager centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Olympiade
Projectcode	Cit/exp-11-06 (Verplichtingnummer 61500-81323)
Realisatie 2011	<p>De doelstellingen van de olympiade zijn behaald. Bij Aardrijkskunde is er een nationale olympiade ontwikkeld en materiaal voor de Derby met Vlaanderen. Bij natuurkunde, biologie en scheikunde is meegewerkt aan de constructie van opgaven voor de respectievelijke olympiades. Voor de A-olympiade is materiaal ontwikkeld onder leiding van een Cito toetsdeskundige en de A-olympiade heeft op scholen plaats gevonden. Ten slotte bekledt een Cito toetsdeskundige de positie van secretaris van de wiskunde olympiade. Dit jaar heeft de internationale wiskunde olympiade (IMO) in Nederland plaats gevonden waar een (kleine) bijdrage aan is geleverd. De wiskunde olympiade mag zich (mede door de IMO) verheugen in een groeiende belangstelling. Afgelopen jaar deden aan de 50e editie van de olympiade ruim 5500 leerlingen mee (in 2006 nog iets meer dan 2000).</p>
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 45.377 Personele kosten: € 42.920 Activiteitenkosten: € 2.457
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 81.940,53 Personele kosten: € 77.079,50 Activiteitenkosten: € 4.861,03
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0

W.SLOA

Artikel 6 - 2 - b

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Hoofd bedrijfsbureau centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Aanvullende kosten (BTW) Constructiegroepen productie centrale examens vmbo en havo/vwo
Projectcode	Cit/6.2b-7-16 (Verplichtingnummer 61500-46172)
Realisatie 2011	<p>In het kader van de vraagconstructie voor de examens vmbo, havo en vwo worden docenten ingezet voor de volgende activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> Verzamelen uitgangsmateriaal Constructie vragen en correctievoorschriften Verzorgen van try-outs <p>De inzet vindt o.a. plaats via detachering vanuit de scholen / schoolbesturen. Deze inzet werd door de fiscus gezien als "het verlenen van diensten" waarover BTW verschuldigd is. Cito is verplicht deze BTW te betalen aan de scholen/schoolbesturen. De BTW wordt op declaratiebasis betaald aan de scholen die constructiegroepsleden leveren.</p> <p>De scholen sturen onregelmatig de rekeningen voor de BTW in. Het is nog niet mogelijk geweest alle BTW aan de scholen te vergoeden.</p>
Toegekende subsidie 2011	Egalisatie 2010 : € 46.118,44
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 0 Personele kosten: € 0 Activiteitenkosten: € 0
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 46.118,44 <p>Vanwege de uitspraak van de Hoge Raad van september 2010 kan de belastingdienst geen nieuwe naheffingsaanslagen BTW meer aan scholen opleggen voor het uitlenen van CG-leden. Naheffingsaanslagen van vóór september 2010 waar tegen de school geen bezwaar heeft gemaakt, blijven echter in tact. Er is een kans dat er scholen zijn, die de kosten van naheffingsaanslagen nog niet bij Cito gedeclareerd hebben en dat in 2012 alsnog zullen doen.</p>

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Consultant Telefoonnummer : [REDACTED]
Projectnaam	ESLC (European Survey on Language Competences) Nederland
Projectcode	Cit/6.2b-8-24 (Verplichtingnummer 61500-52155)
Realisatie 2011	<p>De Main Survey is afgenomen op 132 scholen in februari/maart 2011. Studenten hebben vervolgens in april de toetsboekjes nagekeken en gecodeerd. De data is in het daarvoor bestemde programma ingevoerd. De resultaten zijn opgestuurd naar het consortium.</p> <p>In november heeft een tweedaagse NRC bijeenkomst plaatsgevonden. ESLC nationaal heeft als gastheer/gastvrouw van deze bijeenkomst opgetreden.</p> <p>Zodra het Internationale rapport in concept klaar is, kan ESLC nationaal starten met het schrijven van het Nationale rapport. Dit rapport zal in 2012 aangeboden worden aan het Ministerie. Op verzoek van de opdrachtgever zal in 2012 een extra rapport voor de scholen geschreven worden. Dit rapport zal uit het budget van ESLC Nationaal gefinancierd worden.</p>
Toegekende subsidie 2011	<p>Totaal : € 422.978</p> <p>Personele kosten: € 181.040 Activiteitenkosten: € 241.938</p> <p>Egalisatie 2010 : € 142.942,02</p>
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 325.139,65</p> <p>Personele kosten: € 135.370,00 Activiteitenkosten: € 189.769,65</p>
Egalisatiereserve per 31 december 2011	<p>€ 240.780,37</p> <p>De egalisatie wordt ingezet voor werkzaamheden 2012.</p>

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Sectormanager centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Ontwikkeling gestandaardiseerde school overstijgende beoordelingsmethoden voor competenties
Projectcode	Cit/6.2b-9-13 (Vervolg op Cit/6.2b-8-13 met verplichtingnummer 61500-50760)) (Verplichtingnummers 61500-61081, -61082 en -61083)
Realisatie 2011	In de eerste helft van 2011 heeft het accent van de werkzaamheden gelegen op het verbeteren van het elektronisch systeem voor het vastleggen van de beoordelingen van de competenties door de scholen. Dat gebeurde op basis van een try-out op een school waarbij werkzaamheden van leerlingen zijn beoordeeld met behulp van het instrument. Ook de rapportages zijn vereenvoudigd en verduidelijkt. De voorgenomen nieuwe pilot met scholen kon maar moeizaam worden gerealiseerd. De set van beschrijvingen van competenties wordt wel gebruikt door de scholen maar het bijbehorende administratiesysteem wordt als te complex beschouwd. De werkzaamheden worden beëindigd.
Toegekende subsidie 2011	Egalisatie 2010 : € 64.522,41
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 37.467,50 Personele kosten: € 29.435,00 Activiteitenkosten: € 8.032,50
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 27.054,91

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Productmanager Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Intaketoets Persoonlijk Assistent Leraren (PAL) taal en rekenen
Projectcode	Cit/6.2b-9-39 (Verplichtingnummer 61500-59088)
Realisatie 2011	Sinds mei 2011 zijn er geen kandidaten meer aangemeld. Vanaf de start in 2009 tot nu hebben ongeveer 218 kandidaten de toets gemaakt. Bij de begroting was uitgegaan van 400 kandidaten op jaarbasis. Dat komt neer op 1500 kandidaten voor de hele looptijd van het project. Deze aantallen zijn niet gehaald. Er worden geen kosten meer gemaakt op het project.
Toegekende subsidie 2011	Egalisatie 2010 : € 11.385,00
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 960,00 Personele kosten: € 960,00 Activiteitenkosten: € 0
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 10.425,00 Het project is beëindigd.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Manager MBO Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Centraal ontwikkelde examens taal en rekenen mbo niveau 4
Projectcode	Cit/6.2b-9-50 (Verplichtingnummer 61200-15611)
Realisatie 2011	<p>In januari 2011 zijn resultaten van FT-check naar de betreffende scholen gestuurd. Tijden de normering van de pre-pilot examens in februari zijn ook de cesuren voor de voorbeeldexamens vastgesteld. Begin maart zijn ExamenTester en de voorbeeldexamens naar de scholen verzonden.</p> <p>Op de site van Cito is een pagina gemaakt bij de COE-examens, die specifieke informatie bevat over de voorbeeldexamens 3F. Hier zijn naast een stappenplan om te komen van score naar cijfer, ook de omzettingstabellen opgenomen.</p> <p>Met de externe servicedesk is informatie uitgewisseld met betrekking tot de voorbeeldexamens.</p> <p>Twee toetsdeskundigen hebben deelgenomen aan de twee evaluatiebijeenkomsten van het voorbeeldexamen, georganiseerd door CvE.</p> <p>Daarnaast is geparticeerd in de Werkgroep (met OCW, MBO-Raad) en het werkoverleg met CvE. Ook is er deelgenomen aan het afstemmingsoverleg met OCW, CvE en Cito.</p> <p>De activiteiten voor dit project zijn beëindigd in juni 2011.</p>
Toegekende subsidie 2011	<p>Egalisatie 2010 : € 2.757,80 Deze egalisatie is exclusief het 'nog te ontvangen' bedrag à € 104.369,94</p> <p>Totaal beschikbaar 2011: € 107.127,74</p>
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 16.861,78</p> <p>Personele kosten: € 28.048,75 Activiteitenkosten: € - 11.186,97</p>
Egalisatiereserve per 31 december 2011	<p>€ 90.265,96</p> <p>Deze egalisatie word niet ingezet in 2012.</p>

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Sectormanager centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Constructie vwo-havo-vmbo TL examens voor de pilot meerdere examenmomenten
Projectcode	Cit/6.2b-10-01 (Vervolg op Cit/6-2b-8-29 (verplichtingnummer 61500-52209) en Cit/6-2b-8-01) (Verplichtingnummers 61500-67764, -67765 en -67766)
Realisatie 2011	De door CvE gevraagde examens januari en augustus 2011 zijn conform planning geleverd. De examens van januari en augustus 2011 zijn voorzien van normeringsadviezen. Ten behoeve van deze normeringen zijn normhandhavingsprocedure met standaardsetting uitgevoerd.
Toegekende subsidie 2011	Egalisatie 2010: € 608.809,50
Verrekend in 2011	-/- € 350.340,95 Beschikbaar voor 2011: € 258.468,55
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 236.065,09 Personele kosten: € 199.778,75 Activiteitenkosten: € 36.286,34
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 22.403,46 De werkzaamheden voor de pilot meerdere examenmomenten zijn beëindigd.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Manager POAO Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Ontwikkeling Cito Leerling- en onderwijsvolgsysteem voor het speciaal (basis)onderwijs
Projectcode	Cit/6.2b-10-16 (Verplichtingnummers 50500-555041)
Realisatie 2011	<p>Doei van het project is het ontwikkelen van aangepaste toetsen voor speciale leerlingen in SO, SBO en BaO</p> <p>Toetsontwikkeling toetsen speciale leerlingen cluster 2, cluster 4, SBO:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling is afgerond van de papieren toetsen voor Begrijpend lezen, Rekenen-Wiskunde en Spelling voor de functioneringsniveau 6 7 8. De toetsen zijn op de afgesproken wijze voor de scholen beschikbaar. - De wetenschappelijke verantwoordingen ter verkrijging van een COTAN goedkeuring voor de toetsen Begrijpend lezen, Rekenen-Wiskunde voor de papieren toetsen voor de functioneringsniveau 6 7 8 zijn in januari 2012 naar de Cotan verstuurd. De wetenschappelijke verantwoording voor Spelling wordt in april 2012 naar de Cotan verstuurd. - De voorbereiding voor de digitale proeftoets voor de toetsen met functioneringsniveau 6, 7, 8 is afgerond. - Scholen zijn geïnformeerd over de beschikbaarheid van de toetsen via de geëigende kanalen, zoals nieuwsbrief, 'Hét congres' en de conferentie van het SBO-werkverband en e-flitsen. <p>Wegwijzer toetsgebruik bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De wegwijzer voor gebruik toetsen bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften is afgerond. Het doel van de wegwijzer is dat scholen eenvoudig geschikte toetsen voor speciale leerlingen selecteren. Daarbij wordt aangegeven welke extra aanpassingen bij afname van de toetsen kan worden gedaan. - De wegwijzer is gratis te verkrijgen middels een download op de site. - Alle scholen in BaO, SBO en SO zijn geïnformeerd over de wegwijzer middels een e-flits. <p>Cluster 1: Project is afgerond.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In december 2011 is een resonansbijeenkomst georganiseerd met de besturen van Visio en Bartiméus. Hierin zijn de werkzaamheden en aanpassingen toegelicht. De besturen reageerden enthousiast op de toetsen en de specifieke

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	<p>aanpassingen voor slechtziende en braille leerlingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De toetsen zijn uitgaveklaar. Er zijn afspraken gemaakt over de wijze van verspreiding om de toetsen aan het veld beschikbaar te maken. - De richtlijnen voor het brailleren van de toetsen zijn gecommuniceerd met Dedicon. - De specifieke 'Wegwijzer toetsgebruik bij leerlingen in het [redacted] onderwijs' is afgerond. Deze wordt gratis verspreid op de schoien voor slechtziende leerlingen. <p>[redacted]</p> <p>Cluster 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De pictogrammen zijn opgenomen in de 'Wegwijzer toetsgebruik bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften'. <p>Cluster 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het project voor de constructie van toetsactiviteiten taal en rekenen ZML is afgerond. De toetsen zijn op de afgesproken wijze voor scholen beschikbaar. - De wetenschappelijke verantwoording voor de COTAN-goedkeuring toetsactiviteiten taal en rekenen wordt in april 2012 naar de Cotan verstuurd. <p>/Instrument /leerrendementsverwachting</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met het ontwikkelde model voor de leerrendementsverwachting is een discussie gestart over de bruikbaarheid en haalbaarheid van het model in de praktijk. Cito zal dit onderzoek met eigen middelen voortzetten om te komen tot een bruikbaar instrument in de praktijk als hulpmiddel bij het vaststellen van een ontwikkelingsperspectief.
Toegekende subsidie 2011	<p>Totaal : € 850.000</p> <p>Personele kosten: € 665.000 Activiteitenkosten: € 185.000</p> <p>Egalisatie 2010 : € 409,44</p>
Ontvangen voorschot 2011	<p>Totaal : € 750.000</p> <p>Nog te ontvangen voorschot volgens toekenningbrief € 100.000 ontvangst na goedkeuring eindrapportage.</p>
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 820.837,36</p> <p>Personele kosten: € 802.716,35 Activiteitenkosten: € 18.121,01</p> <p>Een deel van het nog te ontvangen bedrag is reeds gerealiseerd, hiervoor hebben wij in onze administratie een openstaande post van € 70.427,92 opgenomen.</p>

Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0	Dit project loopt door in 2012. Resterend bedrag € 29.572,08 zal ingezet worden voor de afronding van het onderzoek voor de digitale toetsen speciale leerlingen functioneringsniveau 6, 7 en 8, Begrijpend lezen, Rekenen-wiskunde en Spelling, zetten we de egalisatie in. In het voorjaar van 2012 wordt het onderzoek afgerond.
---	-----	---

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Manager Research Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	PPON-jaarlijks
Projectcode	Cit/6.2b-10-18 (Verplichtingnummer 50500-596872) (Vervolg op Cit/6.2b-9-18 met verplichtingnummer 50500-525658)
Realisatie 2011	<p>Het project JPON, het jaarlijks Peilingsonderzoek naar de stand van zaken bij Rekenen-wiskunde en de Nederlands taal in groep 8 en groep 4 is met ingang van 2008 voor drie kalenderjaren gesubsidieerd als extra activiteit naast het reguliere PPON. In 2011 is het project in de onderzoeksagenda van PPON meegenomen en zal ook de bekostiging inzakken in het totale budget van SLOA project Cit-exp-11-01.</p> <p>Het project bestaat uit een dataverzameling parallel aan het reguliere PPON in de maanden mei-juni in groep 4 op een steekproef van scholen. De data voor groep 8 worden uit de databestanden van de Eindtoets en varianten daarvan getrokken. Ook in 2011 heeft deze dataverzameling plaatsgevonden en zijn de data ingevoerd en geanalyseerd.</p> <p>Dit jaar is de rapportage van de uitkomsten van de peiling van 2010 opgeleverd aan de inspectie ten behoeve van het onderwijsverslag en is er een zelfstandige rapportage gepubliceerd en op de Citewebsite beschikbaar gesteld.</p> <p>De egalisatie van 2010 is ingezet om een klein deel van deze activiteiten te bekosten. De rest zal worden verantwoord in het kader van PPON (project Cit/exp-11-01).</p>
Toegekende subsidie 2011	Egalisatie 2010 : € 1.223,93
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 1.223,93 Personele kosten: € 1.223,93 Activiteitenkosten: € 0
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Manager Research Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Monitor doorlopende leerlijnen
Projectcode	Cit/6.2b-10-41 (Verplichtingnummer 804AO-27579) (Vervolg op Cit/6.2b-9-41)
Realisatie 2011	<p>In het voorjaar 2010 zijn gegevens verzameld en bewerkt ten behoeve van de monitor doorlopende leerlijnen. Dit betrof in hoofdzaak gegevens met betrekking tot de diagnostische toetsen voor VO en MBO afgenomen in 2009 en 2010. Deze toetsen zijn gebaseerd op het referentiekader van de Expertgroep Doorlopende leerlijnen. In juni-juli 2010 is deze verzameling en analyse afgerond en de beschrijving van de uitkomsten gestart.</p> <p>Tegelijkertijd is onderzoek gedaan naar de mate van inhoudelijke overeenstemming tussen de diverse meetinstrumenten op het terrein van taal en rekenen, zoals die zijn ingezet in verschillende evaluaties (toetsen en examens). Ook de overeenstemming in moeilijkheidsgraad van de verschillende instrumenten is geanalyseerd. Voorts is er correlationeel onderzoek uitgevoerd voor de meest relevante toetsen en examens en is bias-onderzoek gedaan om informatie te krijgen over het effect van leerlingkenmerken op de itemscores.</p> <p>De resultaten van deze analyses zijn neergelegd in een publieksverslag dat in ovedeg met OCW is gepubliceerd in mei 2011. Daarnaast zijn de uitkomsten neergelegd in een wetenschappelijke verantwoording die tegelijkertijd is verschenen. In 2011 is eveneens een presentatie gegeven over de diagnostische toetsen op een conferentie georganiseerd door de landelijke pedagogische centra (Oogst).</p>
Toegekende subsidie 2011	Egalisatie 2010 : € 3.191,71
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 3.191,71 Personele kosten: € 3.191,71 Activiteitenkosten: € 0
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie: Wetenschappelijk directeur Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Evaluatie onderbouw en tweede fase VO
Projectcode	Cit/6.2b-10-47 (Verplichtingnummer 61500-62094)
Realisatie 2011	Dit project wordt in samenwerking met Gion uitgevoerd. Conform afspraak met de opdrachtgever is in december een concept rapport opgeleverd, waarin de examenresultaten voor en na invoering van de tweede fase met elkaar worden vergeleken. In 2012 wordt de definitieve versie van het rapport opgeleverd en zullen de resultaten in samenvatting worden opgenomen in het overkoepelende rapport, dat ook de resultaten over de onderbouw zal bevatten. De toegekende subsidie betreft een meerjarig project dat in 2012 moet worden afgerond.
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 65.250 Personele kosten: € 62.000 Activiteitenkosten: € 3.250 Egalisatie 2010 : € 20.521,15
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 80.594,20 Personele kosten: € 66.410,00 Activiteitenkosten: € 14.184,20
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 5.176,95 De egalisatie zal worden ingezet voor de werkzaamheden in 2012.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Manager PO/VO Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Tweede fase van de indicatieve nulmeting van de referentieniveaus in het SO en SBO, voor de functioneringsniveaus groep 6, 7 en 8
Projectcode	Cit/6.2b-10-48 (vervolg op Cit6.2b-9-48) (Verplichtingnummer 50500-620944)
Realisatie 2011	<p>Voor de uitvoering van het onderzoek voor de tweede fase van de indicatieve nulmeting zijn de volgende activiteiten ondernomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Data van de proefstoets van januari zijn op schoolniveau en schoolsoort gescheiden en geanalyseerd. • De 'witte vlekken' zijn geïdentificeerd. • Geconstateerde witte vlekken zijn besproken met vertegenwoordigers van cluster 2, cluster 4 en SBO. Er zijn afspraken gemaakt over deelpopulaties binnen clusters en SBO. Daarnaast zijn de mogelijkheden verkend om de 'witte vlekken' in te vullen en zijn afspraken gemaakt om de benodigde informatie te verzamelen. • Van cluster 2 scholen zijn de leerlinglijsten opgevraagd van 2010 en 2011. Deze leerlinglijsten zijn aangevuld met proefstoetsgegevens en naar de desbetreffende scholen opgestuurd ter controle en aanvulling. • Bij cluster 4 was extra dataverzameling niet mogelijk, doordat extra gegevens op scholen lastig beschikbaar zijn. De inspanning is voor de meeste scholen te groot. • Voor SBO zijn extra gegevens opgevraagd via een export uit het computerprogramma LOVS om de dataset aan te vullen. • De extra verzamelde gegevens zijn toegevoegd aan de analysesets en geanalyseerd voor de vaststelling van de ijkpunten en referentieniveaus. • Voor cluster 4 en SBO zijn de gegevens geanalyseerd en is de rapportage opgesteld. • Voor cluster 2 wordt de rapportage afgerond. De scholen hebben de benodigde gegevens onvoldoende geleverd. • De rapportages voor cluster 2, 4 en SBO zijn geschreven, waarbij de informatie van de nulmeting uit 2010 en 2011 zijn gecombineerd. • De rapporten zijn begin januari 2012 overhandigd. • De besprekking van de rapporten vindt plaats in de tweede/derde week van mei met de clustervertegenwoordigers.
Toegekende subsidie 2011	Egalisatie 2010 : € 40.480

Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 47.632,50 Personele kosten: € 47.632,50 Activiteitenkosten: € 0
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0 [REDACTED]

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Consultant Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	PISA 2012 (Programme for International Student Assessment)
Projectcode	Cit/6.2b-10-60 (Verplichtingnummers 61500-70134)
Realisatie 2011	<p>De volgende werkzaamheden zijn gerealiseerd:</p> <p>Vooronderzoek: afname, verwerking en evaluatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Training toetsleiders - Afname digitale en papieren toetsen - Verwerking toetsgegevens - Evalueren toetsafname en items <p>Hoofdonderzoek: werving scholen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afronden steekproeftrekking - Trainen PISA-ambassadeurs en toewijzen scholen - Nabellen weigerende scholen - Opzetten en verwerken mailactie VO-raad - Toewijzen vervangende scholen aan ambassadeurs <p>Hoofdonderzoek: voorbereiding toetsafname</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aanpassen toetsmaterialen (opgaven, vragenlijsten, handleidingen) - Voorbereiden computerafname <p>Hoofdonderzoek: voorbereiding gegevensverwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procedures voor coderen en data-invoer opzetten en inplannen <p>Voortgang</p> <p>De uitvoer en verwerking van het vooronderzoek zijn volgens planning afgerond. Ook de voorbereidingen voor het hoofdonderzoek zijn volgens planning uitgevoerd. De werving van de scholen is zeer moeizaam verlopen. Na overleg met de opdrachtgever is besloten tot twee acties: 1) de computertoets is optioneel gemaakt (om zo de afnametijd te verkorten) en 2) vanuit de VO-raad is een mailactie opgezet om het belang van PISA te benadrukken.</p> <p>Financiëns</p> <p>I.v.m. de moeizame werving van de scholen en de acties die ondernomen zijn alsnog aan de deelnamegraad te voldoen, zijn er eind 2011 door de toetsdeskundigen meer uren gemaakt dan begroot.</p>
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 309.036,74 Personele kosten: € 187.353 Activiteitenkosten: € 121.683,74

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiøjedoeleinden

	Een deel van het budget (€ 21.049,26) van 2011 was al benut in 2010. We verwachten dit gedurende de looptijd (t/m december 2013) van het project weer te corrigeren.
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 367.159,90</p> <p>[REDACTED] Personele kosten: € 245.413,50 Aanhuurkosten: € 121.746,40</p> <p>Een deel van het budget (€ 58.123,16) van 2012 is al benut, we verwachten dit gedurende de looptijd (t/m december 2013) van het project weer te corrigeren. In 2011 nemen we dit bedrag op als "nog te ontvangen".</p>
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Manager MBO Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Aanvullende activiteiten ontwikkeling COE's mbo 4
Projectcode	Cit/6.2b-10-62 (Verplichtingnummers 61200-19255) (Aanvulling bij SLOA-project Cit/6.2b-9-50)
Realisatie 2011	<p>In januari 2011 zijn de packages met de pre-pilot examens Nederlandse taal 3F en rekenen 3F naar de scholen gestuurd. Van elk examen waren twee versies beschikbaar. Ook zijn in deze maand de resultaten van de standaardbepaling in december geanalyseerd.</p> <p>Tijdens de afnameperiode in februari is nauw overleg gevoerd met de externe service desk over de calls die ontvangen werden van de deelnemende scholen.. De achtergrondgegevens van de kandidaten en scholen zijn verwerkt.</p> <p>De normeringstabellen zijn op de site van Cito geplaatst en de schoolrapportages verzonden.</p> <p>De digitale enquêtes zijn verwerkt; een verslag hiervan is naar CvE gestuurd.</p> <p>Er is een beleidsrapportage opgeleverd aan CvE tbv. de Stuurgroep evenals een notitie mbt de normering van de pre-pilot ivm de nieuwe wijze van normering.</p> <p>In maart heeft er een interne evaluatiebijeenkomst plaatsgevonden.</p> <p>De werkzaamheden voor dit project zijn beëindigd in april 2011.</p>
Toegekende subsidie 2011	Egalisatie 2010 : € 37.335,27 Deze egalisatie is exclusief het 'nog te ontvangen' bedrag à € 34.880,00. Totaal beschikbaar 2011: € 72.215,27
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 37.192,27 Personele kosten: € 19.438,50 Activiteitenkosten: € 17.753,77
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 35.023 Dit bedrag wordt niet ingezet in 2012.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Manager Research Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Diagnostische toetsen afnemen
Projectcode	Cit/6.2b-10-64 (aangepaste versie) (Verplichtingnummers 62500-75083)
Realisatie 2011	<p>De diagnostische toetsen taal en rekenen zijn voor het laatst aangeboden aan het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs in schooljaar 2010-2011.</p> <p>Het afnemen van de diagnostische toetsen kon van 6 september 2010 tot en met 27 mei 2011. Het aanvragen van antwoordbladen was mogelijk tot 1 mei 2011. In de maand april is er een hausse aan aanvragen voor antwoordbladen geweest. Een van de mogelijke redenen was een artikel in het blad 'Van 12 tot 18'.</p> <p>Gedurende <u>schooljaar 2010-2011</u> zijn er in totaal 321.815 antwoordbladen aangevraagd (waan/an 136.544 in <u>2011</u>). Van deze aangevraagde antwoordbladen zijn in totaal 159.377 antwoordbladen gescoord (nagekeken en een rapportage gemaakt).</p> <p>In <u>2011</u> zijn er in totaal 134.448 antwoordbladen gescoord. Uitgesplitst naar schooltype is dat 117.650 antwoordbladen voortgezet onderwijs en 16.798 antwoordbladen middelbaar beroepsonderwijs.</p>
Nog te ontvangen 2010	Nog te ontvangen per 1-1-2011: € 22.859,50
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Aantal aangevraagde antwoordbladen 2011: 136.544 stuks Kosten per aangevraagd antwoordblad: € 1,- Samen: € 136.544,-</p> <p>Aantal gescoorde antwoordbladen 2011: 134.448 stuks Kosten per gescoord antwoordblad: € 1,50 Samen: € 201.672 Totaal 2011 : € 338.216 (€ 136.544 + € 201.672)</p>
Nog te ontvangen 2010 + 2011	Totaal nog te ontvangen subsidie 2010 + 2011: : € 361.075,50 (€ 22.859,50 + € 338.216)

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Manager MBO Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Centraal ontwikkelde examens taal en rekenen mbo niveau (1), 2 en 3: voorbeeldexamens 2F
Projectcode	Cit/6.2b-10-65 (Verplichtingnummer 61200-19327)
Realisatie 2011	<p>Dit project is gestart in 2010.</p> <p>In het voorjaar van 2011 is volgens de planning verder gewerkt aan de constmctie van de voorbeeldexamens 2F. Naast het begeleiden van de constructiegroepen, hebben de toetsdeskundigen geparticeerd in het overleg met de betreffende syllabuscommissies.</p> <p>In mei is er een resonansbijeenkomst geweest voor beide vakken, georganiseerd door CvE, waar de toetsdeskundigen aan hebben deelgenomen.</p> <p>De proef-op-de-somtoetsen voor 2F zijn samengesteld en getest.</p> <p>De voorbeeldexamens 2F Nederlandse taal en rekenen zijn vastgesteld door de vaststellingscommissie.</p> <p>Voor de pre-pilot zijn twee versies samengesteld: De eerste versie is het voorbeeldexamen. De tweede versie bevat, naast een groot deel (90%)van het voorbeeldexamen, ankeritems.</p> <p>In november zijn deze digitale examens getest.</p> <p>Er is een aanmeldingsformulier op de website geplaatst voor de pre-pilot 2F. Daarnaast is er informatie op de site opgenomen over het doel en de organisatie van de pre-pilotexamens. De doelgroep van de pre-pilotexamens zijn deelnemers aan mbo 2- en 3-opleidingen.</p> <p>De Proef-op-de Som-toetsen 2F zijn, samen met Examentester 2.9.8, in november naar de scholen verzonden.</p> <p>In december hebben de standaardsettingbijeenkomsten plaatsgevonden. De resultaten hiervan worden meegenomen bij de normeringsvergaderingen in februari 2012.</p> <p>In september zijn er verschillende voorlichtingsbijeenkomsten door CvE georganiseerd, waar door Cito aan is deelgenomen. Daarnaast hebben er drie scholingsbijeenkomsten plaatsgevonden voor toetsleiders. Ook hier heeft Cito in geparticeerd.</p> <p>De packages met de examens die in januari 2012 worden afgenoem, zijn in december aan die scholen gestuurd, die zich aangemeld hebben voor de pre-pilot 2F 2012.</p>

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoelinden

	<p>Gedurende het hele jaar is geparticeerd in verschillende overlegorganen met OCW, CvE en MBORaad zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een werkgroep met OCW, CvE en MBO Raad. De werkgroep draagt zorg voor de uitvoering van het invoeringstraject; - ICT-overleg CvE-Cito over het implementatieproces vooral gericht op het werken met ExamenTester en t.z.t. werken met itembanken; - wedoverleg COE CvE-Cito, waarin drie-wekelijks de voortgang van het hele project wordt besproken.
Toegekende subsidie 2011	<p>Egalisatie 2010 : € 337.489,40 Deze egalisatie is exclusief het 'nog te ontvangen' bedrag à € 89.699,00.</p> <p>Totaal beschikbaar 2011: € 427.188,40</p>
Ontvangen voorschot 2011	<p>Totaal : € 0</p> <p>Nog te ontvangen voorschot volgens toekenningbrief € 89.699,00 ontvangst in juli 2012</p>
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 369.044,77</p> <p>Personele kosten: € 321.610,00 Activiteitenkosten: € 47.434,77</p> <p>Een deel van het nog te ontvangen bedrag is reeds gerealiseerd, hiervoor hebben wij in onze administratie een openstaande post van € 31.555,37 opgenomen.</p>
Egalisatiereserve per 31 december 2011	<p>€ 0</p> <p>Dit project loopt door in 2012. Resterend bedrag € 58.143,63 wordt ingezet voor activiteiten in 2012.</p>

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>Naam : [REDACTED] Functie : Manager MBO Telefoonnummer: [REDACTED]</p>
Projectnaam	Centraal ontwikkelde examens taal en rekenen mbo 4: pilotexamens 3F
Projectcode	Cit/6.2b-10-66 (Verplichtingnummer 61200-19324)
Realisatie 2011	<p>Vanaf januari zijn onder begeleiding van de toetsdeskundigen, items ontwikkeld ten behoeve van de pilotexamens 3F. De items zijn vastgesteld door de betreffende vaststellingscommissie.</p> <p>In september zijn voorlichtingsbijeenkomsten gehouden, waar Cito in heeft ge参iceerd. Daarna is de aanmeldingsprocedure gestart voor de eerste afnameperiode van de pilotexamens 3F in februari 2012. Daartoe is een aanmeldingsformulier op de site geplaatst.</p> <p>Daarnaast is op de website van Cito informatie opgenomen over de doelgroep en de organisatie van de eerste afnameperiode 3F in 2012. De aanmeldingsperiode voor de eerste afnameperiode is op 1 december beëindigd.</p> <p>In oktober heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de toetsleiders op de verschillende scholen.</p> <p>In november is, samen met Examentester 2.9.8., aan alle toetsleiders een nieuwe versie van de FT-toets verstuurd.</p> <p>Daarnaast is van de Proef-op-de Som-toetsen 3F taal en rekenen ook een versie geleverd voor dyslectische kandidaten, de zgn. d-versie.</p> <p>De benodigde items voor de afname in februari 2012 zijn vastgesteld. Er is een design ontwikkeld voor het samenstellen van de 10 varianten voor Nederlandse taal en 10 varianten voor rekenen. Op basis van dit design zijn de varianten samengesteld en vastgesteld door de betreffende vaststellingscommissie.</p> <p>In december zijn de digitale examens getest. De distributie naar de scholen zal plaatsvinden in januari 2012.</p> <p>Er is regelmatig overleg met CvE. Daarnaast is deelgenomen aan het ICT-overleg CvE/Cito en overleggen met OCW en CvE. Ook vinden er regelmatig interne overleggen plaats voor afstemming met de RVO (doorlopende leerlijnen).</p>
Toegekende subsidie 2011	<p>Egalisatie 2010 : € 986.018,88</p> <p>Deze egalisatie is exclusief het 'nog te ontvangen' bedrag à</p>

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatieloeleinden

	€ 253.888
Totaal beschikbaar 2011: € 1.239.906,88	
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 901.017,38 Personele kosten: € 763.180,50 Activiteitenkosten: € 137.836,88 [REDACTED]
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 338.889,50 Dit project loopt door in 2012. Het resterend bedrag wordt ingezet voor activiteiten in 2012.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Manager VO Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Ontwikkeling en afname eindtoetsen rekenen 2F en 3F voortgezet ondenvijs voorjaar 2011
Projectcode	Cit/6.2b-10-67 (Verplichtingnummers 61500-75106)
Realisatie 2011	<p>De afname van de digitale eindtoetsen rekenen 2F en 3F vond plaats in de periode 15-3-2011 tot en met 29-4-2011. Er zijn van elke toets twee versies aan de scholen beschikbaar gesteld. De afnameperiode was twee weken langer dan oorspronkelijk gepland, hetgeen door de pilotscholen op prijs werd gesteld. In totaal hebben 66 scholen data retour gezonden richting Cito (71 organisatiecodes). In juni hebben alle scholen die meegedaan hebben een rapportage over de resultaten van hun leerlingen ontvangen.</p> <p>Na de afnameperiode bleek uit een digitale enquête dat de scholen behoorlijk tevreden zijn over het verloop van de afname.</p> <p>Het verslag van de pilot is besproken met CvE en met beide vaststellingscommissies rekenen vo.</p> <p>Het evaluatieverslag is in november naar het ministerie gemaild en de resultaten zijn in november op het ministerie gepresenteerd.</p> <p>De werkzaamheden behorend bij deze afname zijn in 2011 afgerond.</p>
Toegekende subsidie 2011	Egalisatie 2010 : € 91.591,85 Deze egalisatie is exclusief het reeds ontvangen bedrag à € 55.303,20. Totaal beschikbaar 2011: € 146.895,05
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 106.652,51 Personele kosten: € 103.981,78 Activiteitenkosten: € 2.670,73
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 40.242,54 Het project is afgerond. De egalisatie zal niet ingezet worden.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>Naam : [REDACTED] Functie : Hoofd bedrijfsbureau centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]</p>
Projectnaam	Ondersteuning scholen bij de implementatie van digitale centrale examens
Projectcode	Cit/6.2b-11-02 (vervolg Cit/6-2b-10-02) (Verplichtingnummers 61500-83847, -83848 en -83849)
Realisatie 2011	<p>In 2011 zijn conform planning de volgende activiteiten uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inrichten en openstelling ict-examenhelpdesk voor scholen - beantwoorden van vragen van de scholen op technisch en organisatorisch gebied ten aanzien van digitale examens (zowel telefonisch als via email) - uitvoeren ondersteunende werkzaamheden in het kader van de uitvoering van de systeemcheck door scholen (o.a. verstrekken benodigde materialen, analyseren afnamegegevens, verzorgen individuele terugrapportage van de resultaten naar de scholen) - uitvoeren onderhoud en beheer website met informatie over digitale examens voor scholen - het organiseren van voorlichtings- en evaluatiebijeenkomsten voor examensecretarissen, systeembeheerders en docenten van scholen vmbo, havo en vwo - periodiek bevragen van scholen over het functioneren van de examenhelpdesk via online enquêtes <p>Zowel de support aan scholen, de opzet van de systeemcheck, als de inhoud van de voorlichtingsmaterialen en de bijeenkomsten, heeft in nauwe samenwerking met CvE plaatsgevonden. Door de veroudering van ExamenTester en een aantal onverwachte technische storingen, heeft het scholenveld een groter beroep gedaan op ondersteuning dan voorzien. In juni heeft in overleg met CvE een evaluatie plaatsgevonden en zijn werkzaamheden voorbereid voor de verdere implementatie van digitale examens in het schooljaar 2011-2012.</p> <p>In de voorbereidingen van de ondersteuning voor het jaar 2012 is enige vertraging opgelopen die begin 2012 is ingehaald.</p>
Toegekende subsidie 2011	<p>Totaal : € 398.000</p> <p>Personele kosten: € 178.640 Activiteitenkosten: € 219.360</p> <p>Egalisatie 2010 : € 12.823,95</p>
Ontvangen voorschot	Totaal : € 399.000

Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 359.974,73 Personele kosten: € 338.249,50 Activiteitenkosten: € 21.725,23
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 51.849,22 Het verschil van € 1.000,- (toekenning vs betaalbaarstelling) hebben wij als egalisatie aangemerkt in onze administratie. De egalisatie wordt in 2012 gebruikt om de achterstand in te halen.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Sectormanager centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Extra productie papieren examens BB AV 2012
Projectcode	Cit/6.2b-11-03 (vervolg Cit/6-2b-10-03) (Verplichtingnummers 61500-83847, -83848 en -83849)
Realisatie 2011	De papieren centrale examens algemene vakken vmbo BB zijn ontwikkeld ten behoeve van de scholen die geen gebruik kunnen maken van de digitale centrale examens. Alle door CvE gevraagde papieren centrale examens BB 2011 zijn afgenoemt en genormeerd. Van de resultaten van de examencampagne van 2011 is een verslag gepubliceerd op internet. De concepten van de examens voor examenjaar 2011-2012 zijn ontwikkeld en vastgesteld door de vaksecties van CvE. De examens zijn onder leiding van het bedrijfsbureau CE gecontroleerd en geleverd aan de drukker. De ontwikkeling van de examens voor examenjaar 2012-2013 is opgestart maar heeft een vertraging opgelopen. De werkzaamheden worden in 2012 voortgezet.
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 570.473 Personele kosten: € 406.732 Activiteitenkosten: € 163.741 Egalisatie 2010 : € 128.227,56
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 501.216,46 Personele kosten: € 436.156,25 Activiteitenkosten: € 65.060,21
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 197.484,10 De werkzaamheden worden in 2012 voortgezet.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Sectormanager centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Productie digitale examens algemene vakken vmbo KB 2012-2013
Projectcode	Cit/6.2b-11-04 (vervolg op Cit/6.2b-8-30 en Cit/6.2b-10-04) (Verplichtingnummer 61500-83847, -83848 en -83849)
Realisatie 2011	Alle door CvE gevraagde digitale examens KB examenjaar 2010-2011 zijn afgenummerd op de scholen en zijn door CvE genormeerd. Van de resultaten van de examencampagne van 2011 is een verslag gepubliceerd op internet. De digitale examens KB voor examenjaar 2011-2012 zijn vastgesteld door de vaksecties van CvE. De examens zijn na controles geleverd aan de scholen onder leiding van het bedrijfsbureau CE. De ontwikkeling van de digitale examens voor schooljaar 2012-2013 is opgestart maar heeft vertraging opgelopen. De werkzaamheden worden in 2012 voortgezet.
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 1.488.437 Personele kosten: € 1.245.750 Activiteitenkosten: € 242.687 Egalisatie 2010 : € 496.811,87
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 1.451.840,00 Personele kosten: € 1.280.269,00 Activiteitenkosten: € 171.571,00
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 533.408,87 De werkzaamheden worden in 2012 voortgezet.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Clustermanager centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Herziening examenprogramma maatschappijwetenschappen havo-vwo bijdrage Cito
Projectcode	Cit/6.2b-11-05 (vervolg op Cit/6.2b-10-05) (Verplichtingnummers 61500-83847, -83848 en -83849)
Realisatie 2011	<p>In de syllabuscommissie voor de pilot maatschappijwetenschappen havo en vwo heeft een toetsdeskundige van Cito actief geactiveerd. De werkversies van de syllabi – een havo en een vwo versie – zijn in juli 2011 afgerond. Naast inhoudelijke bijdragen aan de syllabi heeft de toetsdeskundige voorbeeldopgaven geconstrueerd vanuit de concept-contextbenadering voor havo en vwo. De opgaven hebben betrekking op domein Verhouding van de syllabi.</p> <p>In september 2011 is gestart met de constructie van de eerste examens havo bij het nieuwe programma. In 2012 moeten drie examens havo pilot worden opgeleverd en worden vastgesteld door de vaststellingscommissie van CvE: een voorbeeldexamen, een examen voor tijdvak 1 en een examen voor tijdvak 2.</p>
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 17.900 Personele kosten: € 17.400 Activiteitenkosten: € 500
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 17.400 Personele kosten: € 17.400 Activiteitenkosten: € 0
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 500

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Clustermanager centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Pilot geschiedenisexamens CHMV ('de Rooy')
Projectcode	Cit/6.2b-11-06 (vervolg op Cit/6.2b-10-06) (Verplichtingnummers 61500-83847, -83848 en -83849)
Realisatie 2011	De toetsdeskundigen voor geschiedenis hebben actief geparticipeerd in de syllabuscommissie geschiedenis die is gevormd naar aanleiding van de adviezen van de Tussencommissie. Er is besloten welke historische context niet voor havo en wel voor vwo geldt. Het eerste concept van de syllabus zal in mei 2012 worden gepubliceerd op de site van CVE. Daarnaast is begonnen met het produceren van voorbeeldvragen, die in de voorlichting over het nieuwe examen en in de syllabus een rol spelen, op basis van een deel van de nieuwe syllabus. In de productie is een derde tijdvak voor havo afgerond en dit examen is vastgesteld door de CvE. De productie voor eerste en tweede tijdvakken voor 2013 is in volle gang.
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 229.763 Personele kosten: € 118.551 € 58.000 Activiteitenkosten: € 53.212 Egalisatie 2010 : € 64.291,33
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 269.066 Personele kosten: € 198.030 Activiteitenkosten: € 71.036
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 24.987,86 De egalisatie zal worden ingezet voor werkzaamheden in 2012.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Clustermanager centrale examens Telefoonnummer: 020-3621617
Projectnaam	Experimentele pilot examens bij nieuwe examenprogramma's havo en vwo (economie, natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie)
Projectcode	Cit/6.2b-11-07 (vervolg op Cit/6-2b-10-07) (Verplichtingnummers 61500-83847, -83848 en 83849)
Realisatie 2011	<p>Natuurkunde, Scheikunde en Biologie In 2011 zijn de eerste, tweede en derde tijdvakken gereedgemaakt voor havo- en vwo pilotscholen. De afnames in mei, juni en augustus zijn succesvol verlopen. In samenspraak met CvE is gewerkt aan het zo goed mogelijk invulling geven aan de vernieuwing in de examens. De resultaten van de afname zijn gedurende de zomer geanalyseerd en zijn in september/oktober geëvalueerd onder leiding van CvE. De constructie van de examens die in 2012 zullen worden afgelopen is ten dele reeds afgerond. Het overige deel zal begin 2012 worden afgerond.</p> <p>Wiskunde Voorjaar van 2011 zijn de eerste en tweede tijdvakken gereed gemaakt voor de havo pilotscholen. De afname in mei en juni is succesvol verlopen. De resultaten van de afnames zijn in de zomer geanalyseerd en zijn in september geëvalueerd onder leiding van CvE. De constructie van de examens die in 2012 zullen worden afgelopen is ten dele reeds afgerond. Het overige deel zal begin 2012 worden afgerond.</p> <p>Economie In januari/februari 2011 zijn de pilotexamens 2011 vastgesteld door CvE vaksectie. Daarna klaargemaakt voor verzending en afname in mei/juni 2011. De examens 2011 zijn geëvalueerd en genormeerd door het CvE. Voor havo zijn de examens 2012-1 en 2012-2 geproduceerd en vastgesteld. Er is gewerkt aan een derde tijdvak 2012. In 2011 zijn de pilotexamens voor vwo vastgesteld, afgelopen op de scholen en genormeerd. Voor vwo is verder gewerkt aan de examens voor de pilotjaren 2012 en 2013. Voor de vwo-pilot is in samenwerking met CvE een evaluatiebijeenkomst met docenten georganiseerd zodat docenten hun onderwijs beter op het nieuwe programma en het nieuwe examen kunnen afstemmen. De evaluatierapporten van de pilotexamens havo en vwo zijn te vinden op de site van de SLO.</p> <p>Maatschappijwetenschappen De productie van het voorbeeldexamen havo bij het nieuwe examenprogramma is in 2011 gestart. Dit voorbeeld examen zal in 2012 aan de scholen worden uitgereikt.</p>

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatieloeleinden

Toegekende subsidie 2011	<p>Totaal : € 1.377.552</p> <p>Personele kosten: € 940.067 Activiteitenkosten: € 437.485</p> <p>Egalisatie 2010 : € 555.140,30</p>
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>1.377.552 : € 1.234.836</p> <p>Personele kosten: € 951.655 Activiteitenkosten: € 283.181,27</p>
Egalisatiereserve per 31 december 2011	<p>€ 697.856,03</p> <p>De werkzaamheden lopen achter bij de financiële planning. In 2012 zullen de nog niet gerealiseerde werkzaamheden worden uitgevoerd.</p>

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>Naam : [REDACTED] Functie : Manager schoolexamens Telefoonnummer: [REDACTED]</p>
Projectnaam	Ontwikkeling schoolexamens nieuwe examenprogramma's havo en vwo biologie, natuurkunde, scheikunde en economie
Projectcode	Cit/6.2b-11-09 (vervolg op Cit/6.2b-10-09) (Verplichtingnummers 61500-83847, - 83848 en -83849)
Realisatie 2011	<p>Publicatie van voorbeeldopgaven met toelichting economie havo: in januari is een cd-rom met 24 voorbeeldopgaven en een bijbehorende toelichting gepubliceerd voor alle docenten.</p> <p>economie vwo: proefafname van 37 opgaven is uitgevoerd; eind oktober zijn deze voorbeeldopgaven met toelichting voor alle docenten gepubliceerd op cd-rom.</p> <p>Proefafnames Voor de vakken biologie, natuurkunde en scheikunde zijn de proefafnames in oktober gestart. Deze proefafnames zullen plaatsvinden gedurende het schooljaar 2011-2012. Het gaat om de volgende opgaven. Natuurkunde havo: een set opgaven met gebruik van ICT (van andere opgaven zijn proefafnames al afgerond). Natuurkunde vwo: 9 praktische opdrachten en een set schriftelijke opgaven met gebruik van ICT. Biologie havo: 5 schriftelijke opgaven, waarvan 2 met gebruik van ICT en 2 praktische opdrachten. Biologie vwo: 5 schriftelijke opgaven waarvan 2 met gebruik van ICT en 2 praktische opdrachten. Scheikunde havo: 1 schriftelijke opgave en 4 praktische opdrachten waarvan ook theorievragen deel uit maken Scheikunde vwo: 3 schriftelijke opgaven en 4 praktische opdrachten.</p> <p>In het subsidieverzoek SLOA 2011 was publicatie van opgaven natuurkunde havo voorzien. Vanwege uitstel van de invoeringsdatum van de nieuwe programma's en de constructie van nog een aanvullende opgave is besloten publicatie van voorbeeldopgaven havo en vwo ook voor natuurkunde te laten samenvallen in het najaar van 2012. Dit betekent dat enkele kosten die aanvankelijk waren voorzien voor 2011, worden doorgeschoven naar 2012.</p>

Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 124.136 Personele kosten: € 81.200 Activiteitenkosten: € 42.936 Egalisatie 2010 : € 33.045,55
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 133.996,04 Personele kosten: € 121.550,76 Activiteitenkosten: € 12.445,28
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 23.185,51 De egalisatie zal worden ingezet voor het afronden van de doorgeschoven werkzaamheden in 2012.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Manager schoolexamens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Pilot schoolexamens nieuwe vakken wiskunde
Projectcode	Cit/6.2b-11-10 (vervolg op Cit/6.2b-10-10) (Verplichtingnummer 61500-83847, -83848 en -83849)
Realisatie 2011	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een schoolexamentoets voor statistiek havo A (in digitale en in schriftelijke vorm) samengesteld en afgenummerd (in november 2010) op enkele pilotscholen. • Er is een aantal schoolexamenopgaven in het beginstadium van constructie (1x gescreend en besproken). Er zijn nog geen schoolexamenopgaven gereed. • Er is (sinds mei 2011) een constructiegroep samengesteld. Deze bestaat (in december 2011) uit 2 constructeurs (naast de 2 toetsdeskundigen van Cito). Er zijn in 2011 drie bijeenkomsten van de constructiegroep geweest. • Er is (in september 2011) een voorlichting gegeven op een pilotscholenbijeenkomst over dit project. • Om voldoende voortgang in het project te krijgen zijn nog constructeurs gezocht. • De realisatie van het project loopt achter bij de oorspronkelijke planning. Verwacht wordt dat er een inhaalslag gemaakt kan worden met de nieuwe constructeurs. Anderzijds geeft het uitstel van de invoering van de nieuwe programma's naar 2015 enige ruimte. •
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 105.800 Personele kosten: € 92.800 Activiteitenkosten: € 13.000 Egalisatie 2010 : € 14.434,30
Realisering per 31 december 2011	Totaal : € 61.123,15 Personele kosten: € 59.377,50 Activiteitenkosten: € 1.745,65
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 59.111,15

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatieloeleinden

[REDACTED] De egalisatie zal worden ingezet voor het afronden van de doorgeschoven werkzaamheden in 2012.

[REDACTED]

[REDACTED]

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Wetenschappelijk directeur Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Onderzoek naar een andere weging SE / CE
Projectcode	Cit/6.2b-11-17 (Vervolg op Cit/6.2b-9-17 en Cit/6.2b-10-17) (Verplichtingnummers 61500-83847, -83848 en -83849)
Realisatie 2011	De analyse op de 2010 data is afgerond waarbij ook de nauwkeurigheid van de uitslagbepaling is bepaald. Hierover is een rapport opgesteld dat aan de opdrachtgever ter beschikking is gesteld. Ook zijn de analyses voor 2011 uitgevoerd en in conceptvorm gerapporteerd. In 2012 zullen nog enkele aanvullende analyses plaatsvinden op data die nog door DUO moeten worden geleverd.
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 24.660 Personele kosten: € 24.360 Activiteitenkosten: € 300 Egalisatie 2010 : € 225,20
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 22.511,25 Personele kosten: € 22.511,25 Activiteitenkosten: € 0
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 2.373,95 De egalisatiereserve zal gebruikt worden voor het afronden van de werkzaamheden.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Onderwijskundig onderzoeker Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	PISA 2009 aanvullend onderzoek
Projectcode	Cit/6.2b-11-21 (Verplichtingnummer 61500-82043)
Realisatie 2011	De eerste analyses zijn gedaan en in september 2011 zijn de eerste resultaten gepresenteerd op een conferentie in Berlijn (ECER). De uitkomsten van deze analyses zullen resulteren in twee hoofdstukken van het eindproduct (een boekje dat naar alle VO-scholen wordt gestuurd); één over leesmotivatie en een ander over de relatie tussen contextfactoren en de leesvaardigheid van leerlingen. Een derde hoofdstuk zal gaan over laaggeletterdheid. De resultaten hiervan worden gepresenteerd door de stichting 'Lezen & Schrijven' tijdens de week van de alfabetisering in september 2012. Een vierde hoofdstuk betreft sterktjes en zwaktes van Nederlandse leerlingen wat betreft leesvaardigheid en een vijfde hoofdstuk betreft trends in leesvaardigheid. Het project heeft in 2011 vertraging opgelopen, waardoor de oplevering van het gehele verslag, in overleg met OCW, in september 2012 zal zijn.
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 97.000 Egalisatie 2010 : € 63.570,50 (van Cit/6.2b-8-21, verplichtingnummer 61500-45173)
Ontvangen voorschot 2011	Totaal : € 80.000,- Nog te ontvangen voorschot volgens toekenningbrief € 17.000,00 ontvangen in maart 2012
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 32.682,79 Personele kosten: € 32.153,75 Activiteitenkosten: € 529,04
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 110.887,71 Deze reserve is exclusief het nog te ontvangen bedrag. De egalisatie zal in 2012 worden ingezet voor het afronden van de werkzaamheden.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Sectormanager centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Beroepsgericht schrijven Nederlands bij cspe vmbo
Projectcode	Cit/6.2b-11-26 (vervolg op Cit/6-2b-10-26) (Verplichtingnummers 61500-83847, -83848 en -83849)
Realisatie 2011	De volgende werkzaamheden zijn uitgevoerd: De pilotsscholen beroepsgericht schrijven Nederlands hebben een schrijfopdracht BB uitgevoerd en de resultaten zijn teruggestuurd aan Cito. Er is een evaluatie van de resultaten uitgevoerd. Daarvan is een verslag overhandigd aan CvE. Met een nieuwe groep scholen is in het voorjaar een bijeenkomst gehouden voor deelname aan een pilot nieuwe opzet in het schooljaar 2011-2012 zowel voor het BB als voor het KB niveau. Er zijn nieuwe schrijfopdrachten KB gemaakt bij de cspe's 2011. Deze zijn in december aan de pilotscholen gestuurd samen met de BB schrijfopdrachten om de pilot voor het schooljaar 2011-2012 te kunnen uitvoeren. Er is een instructiebijeenkomst met de docenten Nederlands gehouden ten behoeve van de werkwijze bij de afname en de beoordeling. De schrijfopdrachten worden door de pilotscholen in 2012 gebruikt. Met CvE is overlegd over een opzet voor de schrijfopdrachten bij het GT niveau en over een verandering van de formule voor de schrijfopdrachten voor vmbo BB en KB om nog meer te gaan voldoen aan de ontwikkelingen bij de toetsing van de referentieniveaus taal domein schrijven. Daardoor is er een vertraging ontstaan bij het ontwikkelen van nieuwe schrijfopdrachten. Deze werkzaamheden worden in 2012 verder uitgevoerd.
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 59.225 Personele kosten: € 52.200 Activiteitenkosten: € 7.025
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 46.123,97 Personele kosten: € 39.512,50 Activiteitenkosten: € 6.611,47
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 13.101,03 De werkzaamheden voor het project lopen door in 2012.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Clustermanager centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Herinrichting Nederlands c.q. gedocumenteerd schrijven havo-vwo
Projectcode	Cit/6.2b-11-28 (Verplichtingnummer 61500-83847, -83848 en -83849)
Realisatie 2011	<p>Er is een start gemaakt met het ontwikkelen van schrijfopdrachten om te gebruiken bij pilotscholen. Na de afronding van een proef met schaalbeoordeling met behulp van voorbeeldopstellen in maart 2011 (zijnde een vervolg van de pilot 2010) is door de projectgroep gedocumenteerd schrijven havo-vwo (waarin CvE, Cito, SLO, Levende Talen en enkele onafhankelijke deskundigen vertegenwoordigd zijn) de conclusie getrokken dat de voorgestelde wijze van beoordelen bij 'gedocumenteerde opstellen' nog onvoldoende betrouwbaar is. Voor de vervolgstappen over de inrichting van "de tweede zitting" Nederlands is een advies opgesteld waarover het ministerie van OCW nog een besluit moet nemen. In afwachting van nadere aanwijzingen worden zijn in opdracht van CvE nog enkele proefopgaven ontwikkeld. De werkzaamheden zullen in 2012 met de ontwikkeling van een scholingstraject voor de beoordelaars en nieuwe afnamepilots worden voortgezet.</p>
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 50.397 Personele kosten: € 31.900 Activiteitenkosten: € 18.497 Egalisatie 2009 : € 36.251,62 (Cit6.2b-9-28, (verplichtingnummers 61500-61081, -61082 en -61083)
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 52.938,12 Personele kosten: € 52.821,25 Activiteitenkosten: € 116,87
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 33.710,50 In 2012 wordt de egalisatie gebruikt voor vervolg ontwikkeling scholingstraject en scholingsmodule beoordelaars gedocumenteerd schrijven; vervolg ontwikkeling voorbeeldopgaven en voorbeeldcorrectiemodellen.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Clustermanager centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Ontwikkelen voorbeeldexamens bij de nieuwe examenprogramma's wiskunde, en het opleveren van de definitieve syllabi natuurkunde, scheikunde en biologie
Projectcode	Cit/6.2b-11-33 (Vervolg op Cit/6.2b-10-33) (Aanvulling hierop is Cit/6.2b-11-77) (Verplichtingnummer 62500- 93027)
Realisatie 2011	<p>Natuurkunde, scheikunde en biologie (Cit/6.2b-10-33 incl. SLO/10/VO/2.3/F/ADO/2010-312)</p> <p>Na de aanbieding van de advies examenprogramma's aan de minister op 1 februari 2011 hebben de syllabuscommissies de bijbehorende syllabi geschreven, de zgn concept-syllabi. De concept-syllabi natuurkunde en biologie zijn gereed gekomen en zijn in november gepubliceerd. Scheikunde is eind 2011 gereed gekomen..</p> <p>Natuurkunde, scheikunde en biologie (Cit/6.2b-11-77)</p> <p>Eind 2011 heeft een veldraadpleging plaatsgevonden (voor scheikunde begin 2012). De conceptsyllabi werden tevens voorgelegd aan experts. De syllabuscommissies zullen in 2012 de commentaren uit het veld en van de experts verwerken en de definitieve syllabi opleveren. Daarna zullen de syllabi worden gepubliceerd op de site van CvE.</p> <p>In het najaar van 2011 zijn de toetsdeskundigen begonnen met het construeren van voorbeeld(examen)opgaven die later bij de definitieve syllabi gevoegd kunnen worden.</p> <p>wiskunde (Cit/6.2b-11-33)</p> <p>Eind 2010 zijn de werkversies van de syllabus opgeleverd. In 2011 is een grote set voorbeeldexamenopgaven opgeleverd. Deze is gepubliceerd op de CvE site. Tevens zijn voorbeeldexamens gemaakt voor alle wiskundevakken. Deze zijn ter beschikking gesteld aan de scholen en zijn gepubliceerd op de CvE site.</p>
Toegekende subsidie 2011	<p>Totaal : € 102.115 opgebouwd uit</p> <p>Cit/6.2b-11-33 : € 68.000 Cit/6.2b-11-77 : € 34.115</p> <p>Egalisatie 2010 : € 5.215,21</p> <p>Toekenning via SLO/10/VO/2.3/F/ADO/2010-312 : € 67.758</p>

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatieloeleinden

Ontvangen voorschot 2011	Totaal : € 107.995,-
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 130.222,43</p> <p>Personele kosten: € 129.122,50</p> <p>Activiteitenkosten: € 1.099,93</p>
Egalisatiereserve per 31 december 2011	<p>€ 5.880</p> <p>Dit deel is toegekend voor het kalenderjaar 2012.</p>

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>Naam : [REDACTED]</p> <p>Functie : Sectormanager centrale examens / Coördinator Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen</p> <p>Telefoonnummer: [REDACTED]</p>
Projectnaam	Vervolg onderzoek tweede correctie centrale examens
Projectcode	Cit/6.2b-11-34 (verVolg van Cit/6.2b-9-34) (Verplichtingnummers 61500-83847, - 83848 en – 83849)
Realisatie 2011	<p>De uitvoering en de kwaliteit van de tweede correctie is een aandachtspunt met het oog op de noodzaak een zo eenduidig en objectief mogelijk oordeel over de examenkandidaat te kunnen geven. In een eerste onderzoek door Cito in 2009 en 2010 zijn twee vormen van integrale tweede correctie met elkaar vergeleken én met de eerste correctie door de eigen docent. De resultaten van dat onderzoek wezen op de noodzaak een vervolgonderzoek in te richten om beter inzicht te krijgen op de praktijk van de tweede correctie en de objectieve mogelijkheden deze te verbeteren.</p> <p>Het onderzoek in 2011 heeft plaatsgevonden aan de hand van examenwerken van kandidaten afkomstig van de examens-2009 die bij random gekozen scholen zijn opgevraagd. In het onderzoek zijn voor vmbo gl/tl, havo en vwo correcties opnieuw uitgevoerd. Er is op basis van de resultaten van de eerdere correcties een zogenoemd panelonderzoek uitgevoerd voor drie vakken. Van dit panelonderzoek is uitgebreid verslag gedaan.</p> <p>Daarnaast is een vragenlijsonderzoek uitgevoerd gericht op de praktijk van de eerste en tweede correctie.</p> <p>Bij de afronding van het onderzoek is enige vertraging opgetreden. De analyse en de rapportage van de resultaten van het vragenlijst onderzoek zijn doorgeschoven naar begin 2012.</p>
Toegekende subsidie 2011	<p>Totaal : € 202.638</p> <p>Personele kosten: € 150.800 Activiteitenkosten: € 51.838</p>
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 171.677,58</p> <p>Personele kosten: € 130.075,75 Activiteitenkosten: € 41.601,83</p>
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 30.960,42

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiëleiden

	De egalisatie wordt in 2012 gebruikt voor de afronding van het vragenlijst onderzoek, inclusief rapportage.
--	---

[REDACTED]

[REDACTED]

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Director Cito International Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Verbeterprogramma Caribisch Nederland Expertise en Toetsen
Projectcode	Cit/6.2b-11-38 (vervolg van Cit6.2b-9-38) (Verplichtingnummer 61200-21440)
Realisatie 2011	<p>Volgens planning hebben in januari en juni afnames plaatsgevonden van toetsen uit het LOVS en voor VAS de toetsen 1, 2 en 3. Over alle afnames is gerapporteerd aan de deelnemende scholen. De antwoordbladen van deelnemende leerlingen op de afgenummerde toetsen uit het LOVS zijn door Cito ontvangen en de resultaten zijn in de databank verwerkt en kunnen nu gebruikt worden voor vergelijking met de afnames van het LOVS in schooljaar 2011 – 2012 (zie beschikking 11-74).</p> <p>Voor deze beschikking zijn in september op de drie eilanden Toets 0 van het VAS afgenummerd. De leerlingrapportages zijn naar de scholen teruggestuurd. In de periode januari – mei zullen de Toetsen 1, 2 en 3 van het VAS op de drie eilanden worden afgenummerd. Toets 1 en 2 worden in schooljaar 2011 – 2012 vernieuwd. De taken Rekenen/wiskunde van het vmbo bb niveau worden voor de eilanden St. Eustatius en Saba vertaald in het Engels. Dit is eind 2011 in gang gezet. De eiland is gevraagd voor januari 2012 per toets en per niveau de aantal leerlingen door te geven bij wie zij de toetsen willen gaan afgenummeren.</p>
Toegekende subsidie 2011	<p>Totaal : € 83.109,48</p> <p>Personele kosten: € 52.870,00 Activiteitenkosten: € 30.239,48</p>
Ontvangen voorschot 2011	<p>Totaal : € 14.770,25</p> <p>Nog te ontvangen voorschot volgens toekenningbrief € 14.770,25 ontvangst na goedkeuring eindrapportage.</p>
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 72.281,04</p> <p>Personele kosten: € 58.616,88 Activiteitenkosten: € 13.664,16</p> <p>Een deel van het nog te ontvangen bedrag is reeds gerealiseerd, hiervoor hebben wij in onze administratie een openstaande post van € 3.941,81 opgenomen.</p>

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatieloeleinden

Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0,- Dit project loopt door in 2012. Resterend bedrag € 10.828,44 zal worden gebruikt voor de afname van de Toetsen 1,2 en 3 van het VAS in 2012.

[REDACTED]

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Manager Research Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Meting taal en rekenen
Projectcode	Cit/6.2b-11-41 (verplichtingnummer 50500-683893)
Realisatie 2011	<p>In het voorjaar 2011 zijn gegevens verzameld in het kader van de Meting taal en rekenen 2011. Dit betrof de volgende toetsen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Eindtoets Basisonderwijs• Proeftoetsen leerlingvolgsysteem SO en SBO• Diagnostische toetsen taal en rekenen (afgenomen in VO en mbo)• Pilot Rekentoets VO• Pre-pilot COE 3F mbo-4 <p>In juni 2011 is gestart met het analyseren van de gegevens. De analyse is uitgevoerd om antwoord te kunnen geven op de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none">• In hoeverre kan de populatie die aan de toetsen heeft deelgenomen beschouwd worden als een representatieve steekproef?• Welk deel van de PO-, VO- en mbo-leerlingen (per leerjaar) beheert niveau 1F, 2F en 3F?• Hoe verhouden de prestaties van verschillende deelpopulaties in de sectoren zich tot elkaar?• Hoe kunnen eventuele verschillen in resultaten van metingen binnen één en dezelfde sector verklaard worden?• Is er een bepaalde ontwikkeling in de prestaties van leerlingen ten opzichte van vorige jaren? <p>De resultaten van de analyses zijn neergelegd in een verslag dat volgens afspraak op 1 april 2012 is aangeleverd bij OCW. De bespreking van dit verslag zal in dezelfde maand plaatsvinden.</p>
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 43.275 Personele kosten: € 42.775 Activiteitenkosten: € 500
Ontvangen voorschot 2011	Totaal : € 54.360,-

Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 26.873,99 Personele kosten: € 28.014,56 Activiteitenkosten: € -1.140,57
Egalisatiereserve per 31 december 2011	██████████ ██████████ € 27.486,01 ██████████ Dit is voor een deel toegekend voor het kalenderjaar 2012. De werkzaamheden lopen door tot en met april 2012.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Sectormanager Centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Aanvulling op budgettair kader hoofdlijnenbrief CITO-WVO
Projectcode	Cit/6.2b-11-54 (verplichtingnummer 61500-93027)
Realisatie 2011	Zie Cit/w-10-03 t/m Cit/w-10-04
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 954.481
Realisering tot en met 31 december 2010	Totaal : € 954.481 Personele kosten: € 0 Activiteitenkosten: € 954.481
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 0

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Toetsdeskundige centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Activiteiten in verband met normering (Systsma en Hoitink)
Projectcode	Cit/6.2b-11-61 (Verplichtingnummers 61500-83847, -83848 en -83849)
Realisatie 2011	<p>Het onderzoek naar de mogelijkheid van een populatiemeting is op twee manieren uitgewerkt.</p> <p>1) Voor het vak biologie BB is de populatiemeting opgenomen als onderdeel van het examen. Voor dit vak zijn er drie varianten meer dan bij de andere vakken uitgeleverd. Twee van de varianten bevatten een overlapdeel met de examens van 2010. De overlapdelen met 2010 zijn gebruikt om de vaardigheid van de populaties 2010 en 2011 met elkaar te vergelijken en om te onderzoeken hoe nauwkeurig aan de hand van deze gegevens de 2010- en 2011-varianten met elkaar geëquivaleerd kunnen worden.</p> <p>2) Voor Engels GT staat de populatiemeting los van de examenafname. In april hebben op 110 vmbo-scholen de afnames voor de populatiemeting plaatsgevonden. Deze gegevens kunnen gekoppeld worden aan de behaalde resultaten op het eindexamen 2011. Voor de populatiemeting is gebruik gemaakt van de ankeritems die ook in het posttestdesign worden gebruikt. Het gebruik van deels hetzelfde itemmateriaal maakt het mogelijk de exactheid van beide werkwijzen te vergelijken.</p> <p>In de tweede helft van het jaar zijn de gegevens geanalyseerd en is een rapportage voor het CVE opgesteld.</p> <p>Het onderzoek naar het combineren en wegen van verschillende gegevens bij de tot standkoming van de normering is i.v.m. personele problemen verlaat van start gegaan. Om die reden is een deel van het budget doorgeschoven naar de egalisatiereserve.</p> <p>In juni is op toetswijzer een toetsspeciaal gepubliceerd waarin een publieksgerichte beschrijving van de normeringssystematiek bij de centrale examens wordt gegeven.</p>
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 150.040 Personele kosten: € 125.040 Activiteitenkosten: € 25.000
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 126.286,19 Personele kosten: € 123.310,75 Activiteitenkosten: € 2.975,44

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatieloeleinden

Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 23.753,81
	De egalisatie wordt in 2012 gebruikt voor het uitvoeren van de uitgestelde werkzaamheden.

[REDACTED]

[REDACTED]

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Manager Research Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	TEO2 -Toetsen voor Evaluatie Onderwijsstijdverlenging-3
Projectcode	Cit/6.2b-11-63 (Vervolg op Cit6.2b- 10-63 en 10-59) (verplichtingnummer 50500-685662)
Realisatie 2011	<p>Doel van dit project is het leveren van toetsen voor het project Onderwijsstijdverlenging ten behoeve van de evaluatie op het septembermoment. Het project sluit aan op het een eerdere aanvraag ten behoeve van project Onderwijsstijdverlenging (Cit/6.2b-10-59). Om leerlingen tussen scholen goed te kunnen vergelijken worden de CITO LOVS toetsen geleverd. De controlescholen krijgen de beschikking over de voor het project gewenste LOVS-toetsen (rekenen-wiskunde en begrijpend lezen). Zowel de interventiescholen als de controlescholen hebben het reken en lezen gedeelte van de Entreetoetsen ontvangen. De scholen krijgen de toetsen rechtstreeks toegestuurd door Cito. Dit gebeurt op basis van een door TIER aan te leveren scholenlijst. Dit zijn aparte voor dit onderzoek samengestelde toetsboekjes. De verwerking van de gegevens gebeurt met een afzonderlijk gemaakt antwoordblad. De output is tweeledig: een databestand ten behoeve van de effectmeting en rapportages aan de deelnemende scholen als extra service. Deze uitkomsten zullen worden ingezet bij de evaluatie van het project Onderwijsstijdverlenging uitgevoerd door het TIER.</p> <p>De levering van de LVS toetsen rekenen-wiskunde en begrijpend lezen hebben twee maal plaatsgevonden: voor de mediometing in januari-februari en voor de eindmeting in de maand juni.</p> <p>In 2012 zullen opnieuw toetsen naar de deelnemende scholen worden gestuurd en zullen de gegevens worden verwerkt. Dit zal uit de egalisatie van 2011 worden bekostigd. Na het bekend worden van de definitieve aantallen, te verstrekken door TIER, en de levering van de toetsen kan een definitieve calculatie worden gemaakt voor 2012.</p>
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 24.068 Personele kosten: € 7.184 Activiteitenkosten: € 16.884 Egalisatie 2010 : € 47.164,76 Deze egalisatie is inclusief het 'nog te ontvangen' bedrag à € 12.339,00.

Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 33.511,25 Personele kosten: € 26.232,66 Activiteitenkosten: € 7.278,59
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 1.314,51 Deze egalisatie is exclusief het 'nog te ontvangen' bedrag à € 12.339,00. En exclusief het 'nog te ontvangen' bedrag à € 24.068,00. Deze bedragen zal in 2012 worden ingezet voor het versturen van toetsen naar de scholen en de verwerking van de gegevens hiervan.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Wetenschappelijk directeur Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Sets referentie-opgaven voor toetsen Taal en Rekenen
Projectcode	Cit/6.2b-11-69 (Verplichtingnummer 50500-683763)
Realisatie 2011	De voorbereidingen voor de constructie referentiesets zijn uitgevoerd conform planning. Het opgavenmateriaal is verzameld. Een deel van het materiaal is in een proeftoets afgenummerd. De voorbereidingen voor de afnames in 2012, zoals samenstellen van opgavenboekjes, werving van proefschoolen en digitaliseren van opgavenmateriaal zijn uitgevoerd, maar zijn complexer dan voorzien. Dit is mede het gevolg van de complexe dataverzameling in MBO, waarbij niet zelfstandige scholen geworven mogen worden. De werkzaamheden lopen door in 2012.
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 429.890 Personele kosten: € 325.050 Activiteitenkosten: € 104.840
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 269.454,28 Personele kosten: € 248.278,75 Activiteitenkosten: € 21.175,53
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 160.435,72 De werkzaamheden worden in 2012 voortgezet.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Manager MBO Telefoonnummer : [REDACTED]
Projectnaam	Centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo: pilotexamens 2F en 3F
Projectcode	Cit/6.2b-11-70 (Verplichtingnummer 61200-21530)
Realisatie 2011	<p>In 2011 is gestart met constructiewerkzaamheden voor de pilotexamens 2F en 3F van het examenjaar 2012-2013. De werkzaamheden voor 2F zijn gestart in september, die voor 3F in december.</p> <p>De ontwikkelde items zijn voorgelegd aan en vastgesteld door de verschillende vaststellingscommissies ingesteld door CvE.</p> <p>In september is er een startbijeenkomst geweest voor de constructiegroepleden (training/introductie).</p> <p>In september zijn door Cito op drie verschillende locaties in het land voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd, die samen met CvE zijn opgezet.</p> <p>In november is gestart met de aanpassing van de rapportagetool, die in december is getest. Deze aangepaste rapportagetool zal ingezet worden in de eerste afnameperiode in 2012. Daarnaast is gestart met de ontwikkeling van een nieuw rapportagesysteem, dat voor het eerst zal worden ingezet in juni 2012.</p> <p>In oktober is Examentester 2.9.8. naar de scholen verstuurd. Naar aanleiding van geconstateerde problemen, is daarna in december nog een patch uitgerold.</p> <p>Er heeft intern afstemmingsoverleg plaatsgevonden in het kader van de doorlopende leerlijnen (rekentoets VO, referentiesets).</p> <p>Dit project loopt, zoals gepland, door in 2012.</p>
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 3.555.292 Personele kosten: € 2.585.894 Activiteitenkosten: € 969.398
Ontvangen voorschot 2011	Totaal : € 2.844.234,- Nog te ontvangen voorschot volgens toekenningbrief € 711.058,00 ontvangst in 2012

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatieloeleinden

Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 281.973,98 Personele kosten: € 238.343,75 Activiteitenkosten: € 43.630,23
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 2.562.260,02 Deze reserve is exclusief het nog te ontvangen bedrag. Dit project loopt door in 2012. Het resterend bedrag wordt ingezet voor activiteiten in 2012.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling	
Contactpersoon	Naam : [REDACTED]	Functie : Manager VO Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Pilot 2012 Centrale rekentoets voortgezet onderwijs	
Projectcode	Cit/6.2b-11-71 (Verplichtingnummer 62500- 93027)	
Realisatie 2011	<p>Ter voorbereiding op de afname voorjaar 2012 zijn er in 2011 tal van activiteiten uitgevoerd.</p> <p>De itemconstructie van de rekentoets VO 2012 is in gang gezet. Het vereiste aantal nieuwe items is in november goedgekeurd door de vaststellingscommissies. De unieke varianten zijn eind november vastgesteld door de vo-vaststellingscommissies 2F en 3F van CvE.</p> <p>Vanaf 12 september tot en met 14 oktober 2011 konden scholen zich op de Cito-site inschrijven voor de rekentoets VO afname voorjaar 2012. Er zijn ruim 500 scholen die zich aangemeld hebben. Alle scholen hebben het programma ExamenTester ontvangen</p> <p>Ook zijn er voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd door het Steunpunt taal en rekenen VO eind september waarbij diverse Citomedewerkers betrokken zijn geweest. Voor deze voorlichtingsbijeenkomsten is er samen met CvE een voorlichtingsbrochure en een activiteitenplanning ontwikkeld.</p> <p>Er heeft regelmatig overleg plaatsgevonden met CvE, niet alleen in de vaststellingscommissievergaderingen, maar ook door overleg op managementniveau. Zo is Cito vertegenwoordigd in de werkgroep taal en rekenen VO, in het ICT-werkoverleg tussen Cito en CvE en vinden overleggen plaats rond afstemming tussen rekentoets VO en de COE's.</p> <p>In december is gewerkt aan het invoeren, inhoudelijk testen, technisch testen van de packages.</p> <p>Daarnaast zijn in december voorbeeldopgaven 2F en voorbeeldopgaven 3F ontwikkeld, goedgekeurd en ingevoerd in ExamenTester (ten behoeve van een verspreiding in januari 2012).</p> <p>Mede door de noodzaak nieuwe afspraken te maken in extra overleggen, zijn er werkzaamheden die in 2011 gepland stonden doorgeschoven naar begin 2012.</p>	
Toegekende subsidie 2011	Totaal	: € 294.566,13

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatieloeleinden

	<p>Personele kosten: € 231.275,00 Activiteitenkosten: € 63.291,13</p>
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 212.233,56</p> <p>Personele kosten: € 195.790,94 Activiteitenkosten: € 16.442,62</p> <p>[REDACTED]</p>
Egalisatiereserve per 31 december 2011	<p>€ 82.332,57</p> <p>De egalisatie zal worden ingezet voor het afronden van een deel van de werkzaamheden in 2012.</p>

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Senior Consultant Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	National Coördinator ATC21S
Projectcode	Cit/6.2b-11-73 (Verplichtingnummer 61500-90448)
Realisatie 2011	<p>Deelname aan NPM meeting in New Orelans (april 2011) en een extra bijeenkomst van NPMs in Berlijn (september 2011). Deze extra bijeenkomst was nodig om technische, inhoudelijke en organisatorische problemen die zich voordeden tijdens de afronding van de constructiefase van de opdrachten en de eerste trials te bespreken en besluiten te nemen over de te volgen weg.</p> <p>De werkzaamheden zijn daarna conform planning afgerond:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vinden van pilotscholen. - vertalingen van opdrachten en handleidingen - planning van proefafnames (15 november – 2 december 2011) - toekennen van inlogcodes aan scholen. <p>De pilot is op de meeste scholen probleemloos verlopen, los van enkele technische problemen op enkele scholen voor VO (firewall niet uitgezet) en ziekte van docenten. De exacte aantalen van succesvolle afnames voor de drie leeftijdscategorieën is nog niet bekend. In totaal is 74% van het beoogde aantal afnames bereikt. Vergelijkbare cijfers zijn bekend uit de andere deelnemende landen. Verplichte bijdrage aan University of Melbourne van US\$ 50.000 voor deelname in 2011 en 2012 aan dit onderzoeksproject, is in 2011 voldaan.</p>
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 100.000 Personele kosten: € 56.550 Activiteitenkosten: € 43.450 (Incl. USD 50.000 afdracht aan ATC21S internationaal)
Ontvangen voorschot 2011	Totaal : € 80.000,- Nog te ontvangen voorschot volgens toekenningbrief € 20.000,00 ontvangst in 2012
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 79.991,83 Personele kosten: € 38.860,00 Activiteitenkosten: € 41.131,83

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatieloeleinden

Egalisatiereserve per
31 december 2011

€ 8,17

Deze reserve is exclusief het nog te ontvangen bedrag.

De werkzaamheden lopen in 2012 door.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Director Cito International Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	LOVS-BES 2011-2012
Projectcode	Cit/6.2b-11-74 (Verplichtingnummer 61200-20391)
Realisatie 2011	<p>Aanpassingen toetsen In september zijn docenten van scholen voor primair onderwijs in Caribisch Nederland getraind in toetsconstructie. Zij hebben opgaven gemaakt die door Cito gescreend zijn. Deze opgaven zijn vervolgens gebruikt in de LOVS-toetsen, ter vervanging van opgaven die niet geschikt geacht werden voor afname in Caribisch Nederland.</p> <p>Afname M-toetsen Voor de jaarwisseling zijn de opgavenboekjes Rekenen-Wiskunde, Begrijpend lezen en Woordenschat uit het (Europees) Nedelandse LOVS voor groep 3 tot en met 8 van niveau M3 tot en met M8 van klaargemaakt voor afname op de eilanden. De boekjes Rekenen-Wiskunde zijn vertaald in het Engels en in het Papiaments. In januari 2012 zullen deze boekjes afgenoem worden op de scholen in Caribisch Nederland.</p> <p>Afname E-toetsen In mei 2012 worden de toetsen Rekenen-Wiskunde, Begrijpend lezen en Woordenschat in groep 3 tot en met 7 afgenoem. Ook van deze toetsen zijn de boekjes Rekenen-Wiskunde in het Engels en Papiaments vertaald. Na de afname zullen de resultaten in de zomer door Cito geanalyseerd en gerapporteerd worden.</p> <p>Evaluatie LOVS-CN In de periode mei tot en met juni worden alle toetsgegevens door inhoudelijk experts van Cito geanalyseerd. Op basis hiervan wordt een advies opgesteld over de bruikbaarheid van de toetsen in het algemeen en bepaalde items in het bijzonder. Dit advies wordt in augustus 2012 besproken met de gebruikers op de eilanden, tijdens een evaluatiebijeenkomst aldaar. Tijdens deze bijeenkomst zullen de M- en de E-toetsen geëvalueerd worden en zal Cito de scholen daarnaast voorbereiden op een zelfstandig gebruik van de toetsen binnen het LOVS-CN.</p> <p>Cito zal op basis van de uitkomsten van de bijeenkomst ofwel besluiten dat de toetsproducten definitief zijn en een eindverslag voor het Ministerie opleveren, ofwel besluiten dat er nog een toetsafname nodig is om meer gegevens te verzamelen en mogelijk nog aanpassingen in de toetsen door te voeren. De werkzaamheden lopen conform het projectplan door tot midden 2013.</p>

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatieloeleinden

Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 152.672 Personele kosten: € 102.520 Activiteitenkosten: € 50.152
Ontvangen voorschot 2011	Totaal : € 109.706,40 Nog te ontvangen voorschot volgens toekenningbrief € 42.965,60 [redacted]
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 76.048,39 Personele kosten: € 56.291,75 Activiteitenkosten: € 19.756,64
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 33.658,01 Deze reserve is exclusief het nog te ontvangen bedrag. De werkzaamheden lopen in 2012 door.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Manager PO/VO Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Toetswijzercommissies Taal en Rekenen en Wereldoriëntatie
Projectcode	Cit/6.2b-11-76 (Verplichtingnummer 62500- 93027)
Realisatie 2011	<p>CvE heeft toetswijzercommissies Taal en Rekenen, en Wereldoriëntatie ingesteld die de concept toetswijzers zullen ontwikkelen voor de verplichte centrale eindtoets PO.</p> <p>In 2011 hebben in totaal 6 bijeenkomsten plaatsgevonden waaraan telkens een toetsdeskundige van Cito als adviseur heeft deelgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 bijeenkomsten Taal; - 2 bijeenkomsten Rekenen; - 2 bijeenkomsten Wereldoriëntatie. <p>De toetsdeskundigen zijn na elke bijeenkomst nagegaan of het besprokene inhoudelijke consequenties heeft voor de huidige toetsen en hebben geïnventariseerd of er voorbeeldopgaven voorhanden zijn die in de toetswijzer ter illustratie opgenomen kunnen worden.</p> <p>Het project wordt in 2012 volgens plan voortgezet.</p>
Toegekende subsidie 2011	<p>Totaal : € 42.620</p> <p>Personele kosten: € 42.120 Activiteitenkosten: € 500</p>
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 9.005</p> <p>Personele kosten: € 8.990 Activiteitenkosten: € 15</p>
Egalisatiereserve per 31 december 2011	<p>€ 33.615</p> <p>De egalisatie wordt gebruikt voor de werkzaamheden in 2012.</p>

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>Naam : [REDACTED] Functie : Sectormanager Centrale Examens / Coördinator Doorlopende Leerlijnen Telefoonnummer: [REDACTED]</p>
Projectnaam	Opstart Diagnostische Tussentijdse Toetsen
Projectcode	Cit/6.2b-11-78 (Verplichtingnummer 62500- 93027)
Realisatie 2011	<ul style="list-style-type: none"> - Het opstellen van een Plan van Aanpak voor het project DTT. Dit plan omvat een gedetailleerde uitwerking voor een voorstudie in de eerste helft van 2012 en een globale beschrijving van de opzet en planning van het project in de jaren daarna. Afstemming met OCW en CVE over het Plan van Aanpak. - Participatie aan bijeenkomsten 'Kernteam' DTT' (overleg orgaan van OCW, SLO, CVE en Cito). - Screening van door de SLO op te leveren tussendoelen voor vmbo, havo en vwo voor de vakken rekenen/wiskunde, Nederlands en Engels. Overleg met SLO-medewerkers. In december is deelgenomen aan valideringsbijeenkomsten georganiseerd door SLO. - Samenstelling projectteam voor voorstudie in 2012.
Toegekende subsidie 2011	<p>Totaal : € 40.310</p> <p>Personele kosten: € 39.810 Activiteitenkosten: € 500</p>
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 31.981,83</p> <p>Personele kosten: € 39.920,03 Activiteitenkosten: € 61,80</p>
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 8.328,17

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling	
Contactpersoon	Naam	: [REDACTED]
	Functie	: Manager POA/O
	Telefoonnummer:	[REDACTED]
Projectnaam	Voorbereiding van de pilots toegevoegde waarde/leerwinst	
Projectcode	Cit/6.2b-11-79 (verplichtingnummer 50500-683776)	
Realisatie 2011	<p>Cito ontwikkelt een maat voor leerwinst en is betrokken bij de pilots op de scholen. In het najaar van 2011 hebben de voorbereidingen voor de pilots plaatsgevonden. Daarvoor heeft Cito:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vooronderzoek uitgevoerd voor ontwikkelen van eenvoudige rapportage voor de scholen in de pilot; - een notitie geschreven over leerwinst op basis van z-scores; - een dataset gereedgemaakt uit dataretour van het Computerprogramma LOVS t.b.v. analyses; - analyses uitgevoerd om de maat voor leerwinst te berekenen (z-scores); - deelgenomen aan de projectgroepvergaderingen, waarin afstemming van de werkzaamheden plaatsvindt; - deelgenomen aan een expertbijeenkomst en een bijeenkomst met scholen; - afgestemd met andere instituten (UT, GION en CED-groep) over de praktische invulling van de pilots. <p>Van de boven genoemde activiteiten zijn sommige slechts gedeeltelijk uitgevoerd in 2011, omdat de verdere verduidelijking van de kaders van het onderzoek pas begin 2012 in overleg met de opdrachtgever heeft plaatsgevonden.</p>	
Toegekende subsidie 2011	<p>Totaal : € 60.430</p> <p>Personele kosten: € 60.030 Activiteitenkosten: € 400</p>	
Ontvangen voorschot 2011	<p>Totaal : € 50.000,-</p> <p>Nog te ontvangen voorschot volgens toekenningbrief € 10.430,- ontvangst in 2012</p>	
Realisering tot en met 31 december 2011	<p>Totaal : € 37.459,40</p> <p>Personele kosten: € 37.337,50 Activiteitenkosten: € 121,90</p>	

Egalisatiereserve per
31 december 2011

€ 12.540,60

Deze reserve is exclusief het nog te ontvangen bedrag.

Deze middelen worden ingezet voor de afronding van de activiteiten in 2012.

Jaarverslag SLOA 2011

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Sectormanager centrale examens Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Cito bijdrage aan project vernieuwing beroepsgerichte programma's in het vmbo 2011-2012
Projectcode	Cit/6.2b-11-80 (Verplichtingnummer 61500-91543)
Realisatie 2011	De besprekingen voor de herziening van de examenprogramma's voor de beroepsgerichte vakken zijn gestart. Cito leverde in 2011 een bijdrage in de regiegroep en de sectorvernieuwingsscommissies. Het opstarten van de werkzaamheden duurde langer dan oorspronkelijk gepland. Door deze vertraging is een groter deel van de werkzaamheden dan gepland doorgeschoven naar 2012.
Toegekende subsidie 2011	Totaal : € 17.400,00 Personele kosten 2011: € 17.400,00
Ontvangen voorschot 2011	Totaal : € 125.892,-
Realisering tot en met 31 december 2011	Totaal : € 2.320,00 Personele kosten : € 2.320,00
Egalisatiereserve per 31 december 2011	€ 123.572,00 Dit is voor een deel toegekend voor het kalenderjaar 2012 De werkzaamheden lopen in 2012 door.

P
Port Be
Port
Pau

Postbus 1034 6804 MG ARNHEM
P.O. Box 1034 6801 MG ARNHEM, The Netherlands

TREFW.

TEA

VORM

REC

AFL

REG.NR.:

gro

Postbus 1034, 6804 MG ARNHEM
P.O. Box 1034, 6801 MG ARNHEM, The Netherlands

TNT Post
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

Dienst Uitvoering Onderwijs
Afdeling BRO
Postbus 606
2700 HL Zoetermeer

post

Binnenlandse
pakketzending

Ophet vervoer zijn de
Algemene Voorwaar-
den Goederenvervoer
van toepassing (AVG)

FRANCO

TREFW.: MRN VORM: DOS
TEAM: COV BRINNR.: 00QB

REG. d.d. 19 JULI 2012

AFDV: 10-7-2013

REG.NR.: OND-12-40810

Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)

T.a.v. [REDACTED]

Postbus 606

2700 ML ZOETERMEER

Datum <u>18 juli 2012</u>	Ons kenmerk <u>2012.15/JW/AW</u>	Uw kenmerk <u>OND/ODV- 2011/35170 U</u>	Onderwerp <u>Jaarrekening 2010 SLOA; Brinnummer: 00QB</u>
------------------------------	-------------------------------------	--	--

Geachte mevrouw [REDACTED]

Op 11 juni jl. ontvingen wij uw schrijven d.d. 8 juni 2012 betr. Jaarrekening 2010 SLOA (zie bovengenoemd kenmerk).

Wij hebben de Vaststelling 2010 gecontroleerd en moeten constateren dat er verschillen zijn met de door ons verstrekte verrekenformulieren. In de bijlage bij deze brief treft u een overzicht aan van de door ons geconstateerde verschillen met de toekenning en met de equalisatie.

Hopelijk kunt u ons, na bestudering van ons overzicht, helderheid verschaffen over de door ons vastgestelde verschillen.

Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met ons Hoofd Control, mevrouw [REDACTED] Zij is bereikbaar onder telefoonnummer [REDACTED]

Hartelijk dank en met vriendelijke groet,

Drs.
Lid Raad van Bestuur
Portefeuille onderwijs

Bijl.: 1

EGALISATIE

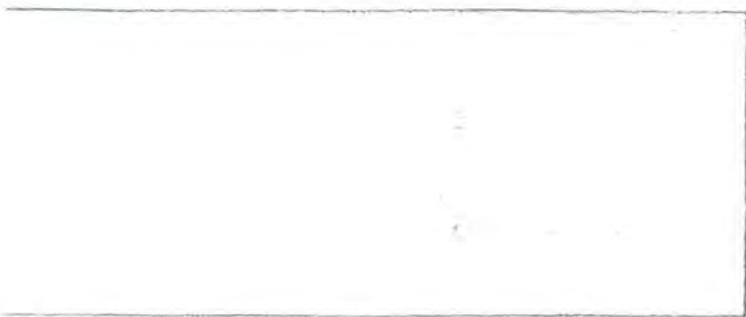
egalisatiereserve 31-12-2010 additioneel mantel 2010 Cito	€ 4.335.482,66
egalisatiereserve additionele projecten (bijlage 2 en 4)	€ 4.270.189,34
bijlage 2	€ 3.922.209,34
bijlage 4	€ 347.980,00
verschil	€ 65.293,32
Cit/6.2b-7-19 50500-427562 (Gefis € 20.000, Cito afr € 0)	€ -20.000,00
Cti/6.2b-9-55 50500-555302 (Gefis -/- € 10.000, Cito afr € 0)	€ 10.000,00
Cit/6-2b-10-59 50500-587255 (Gefis -/- € 5.288, Cito afr € 7.018)	€ 12.306,00
Cit/6-2b-10-60 61500-70134 (Gefis -/- € 21.049, Cito afr € 0)	€ 21.049,00
Cit/6-2b-9-38 BES niet op Gefis (IB/BES/141678)	€ 41.935,66
	€ 65.290,66

TOEKENNING

Additionele toekenning vlgs Cito	€ 11.894.661,89
Additionele toekenning vlgs OCW (bijlage 5)	€ 11.220.551,59
Verschil	€ 674.110,30
Cit/6-2b-9-38 BES niet op Gefis (IB/BES/141678)	€ 88.824,16
Cti/6.2b-9-55 50500-555302 (Subs vaststelling Gefis € 20.906, Cito afr € 30.906)	€ 10.000,00
Cit/6-2b-10-59 50500-587255 (Subs vaststelling Gefis € 49.224, Cito afr € 61.530)	€ 12.306,00
Cit/6-2b-10-63 50500-608110 (Subs vaststelling Gefis € 49.356, Cito afr € 61.695)	€ 12.339,00
Cit/6-2b-10-67 61500-75106 (Subs vaststelling Gefis € 129.040, Cito afr € 184.344)	€ 55.304,00
Cit/6-2b-10-62 61200-19255 (Subs vaststelling Gefis € 139.524,74, Cito afr € 174.404,74)	€ 34.880,00
Cit/6-2b-10-66 61200-19324 (Subs vaststelling Gefis € 1.015.552,40, Cito afr € 1.269.440,40)	€ 253.888,00
Cit/6-2b-10-65 61200-19327 (Subs vaststelling Gefis € 358.796,40, Cito afr € 448.495,40)	€ 89.699,00
Cti/6.2b-9-50 OND/ODB-09/108416U (toekenning niet op Gefis)	€ 104.369,94
Cit/6.2b-7-19 50500-427562 (Subs vaststelling Gefis € 20.000, Cito afr € 0)	€ -20.000,00
Correctie dubbele betaling (??)	€ 32.500,00
	€ 674.110,10

P.O. Box 1034
6801 MG ARNHEM
The Netherlands

✉ TOTNT | post

€0,88

NEDERLAND
18.07.12
NetSet PB 865312

Betreft: verzoek brief 8 juni 2012 Jaarrekening 2010 SLOA

Bijgaand treft u het conform de bepaling uit de dienstverleningsovereenkomst Staatsexamens NT2 het financieel verslag inclusief de accountantsverklaring aan van 2010 (overeenkomstig de wijze waarop dat over 2009 is geschied). Hieronder volgt een specificatie van de bedragen die in de dienstverleningsovereenkomst en jaarrekening zijn opgenomen.

In uw brief betreffende jaarrekening 2010 SLOA wordt bij punt 4 'Dienstverleningsovereenkomst Staatsexamens NT2' een bedrag genoemd van €3.010.916,74, zie hieronder de passage:

4. **Dienstverleningsovereenkomst Staatsexamens NT2**

Conform de boven genoemde dienstverleningsovereenkomst hebt u voor het jaar 2010 een totaal bedrag van € 3.010.916,74 (hiervan is een bedrag van € 490.640,10 in 2009 betaald) ontvangen (61200-12841 en 15121). Het financieel verslag met accountantsverklaring over 2010 heb ik echter nog niet mogen ontvangen. De verantwoording van dit bedrag is ook niet (zichtbaar) in uw jaarrekening 2010 opgenomen.

Ik verzoek u binnen twee weken na ontvangst van deze brief mij dit financieel verslag inclusief accountantsverklaring te doen toekomen.

Dit betreft de ontvangsten van toekenningen met GEFIS nummers 61200-12841 en 61200-15121. Dit bedrag is opgeteld de bedragen uit het GEFIS overzicht hieronder

€2.397.616,61+€122.660,03+€490.640,10= €3.010.916,74.

31 JAN. 2011 OKVJZS02 GEFIS-JAAROVERZICHT 2010						
ADM. NUMMER: 3836500QB CITO			WERKGEVE			
VERO JAAR	GEFIS- NUMMER	KENMERK BESCHIKKING	UITSTAANDE VOORSCHOTEN 01-01-2010 (A)	I VOORSCHOTEN 01-01-2010 (B)	UITSTAANDE VOORSCHOTEN I 01-01-2010 (C)	W
2010	50500	427562 BGS/UBT-07/162127U	0,00	20.000,00		
	50500	492626 OND/ODB-08/I53791U	0,00	170.000,00		
	50500	544490 OND/ODB-D9/91626U	0,00	8.000,00		
	50500	555041 OND/ODB-09/129013U	0,00	750.000,00		
	50500	555302 OND/ODB-09/137939U	0,00	20.906,00		
	50500	587255 OND/ODB-10/38515U	0,00	49.224,00		
	50500	596872 OND/ODB-10/52641U	0,00	59.320,00		
	50500	608110 OND/ODB-10/82592U	0,00	49.356,00		
	50500	620944 OND/ODB-10/98973U	0,00	0,00		
	61200	12841 BVE/Ien/2008/399	0,00	2.397.616,61		
	61200	15121 BVE/Ien/I/138989	0,00	122.660,03		
	61200	15182 OND/ODB-09/73215 U	0,00	44.030,00		
	61200	15225 OND/ONR-10/9612111	0,00	0,00		

31 JAN. 2011 OKVJZS02 GEFIS-JAAROVERZICHT 2010						
ADM. NUMMER: 3836500QB CITO			HERKOEVEN: 38365 CITO			
VERO JAAR	GEFIS- NUMMER	KENMERK BESCHIKKING	UITSTAANDE VOORSCHOTEN 01-01-2010 (A)	I VOORSCHOTEN 01-01-2010 (B)	S E L E C T I E J A A R VASTGESTELDE VERGOEDING (C)	TOTAAL AFREKENING BEDR (D)
2009	61200	12841 BVE/Ien/2008/399	2.068.532,26	0,00	2.068.532,26	0,00
	61200	15121 BVE/Ien/I/138989	490.640,10	0,00	0,00	0,00
	61200	15182 OND/ODB-09/73215 U	176.120,00	0,00	176.120,00	0,00
	61200	15611 OND/ODB-09/1086418U	417.479,74	0,00	417.479,74	0,00
	61500	65173 SOS/UBT-07/65888 U	506.610,00	0,00	506.610,00	0,00
	61500	52155 OND/ODS-08/139941 U	215.270,00	0,00	215.270,00	0,00
	61500	52209 OND/ODB-08/142842 U	820.865,00	0,00	820.863,00	0,00
	61500	56357 OND/ODB-09/10617 U	19.355.862,00	0,00	19.355.862,00	0,00
	61500	59088 OND/ODB-09/44562 U	8.804,25	0,00	8.804,25	0,00
	61500	61081 OND/ODB-09/58456 M	662.400,00	0,00	662.400,00	0,00
	61500	61082 OND/ODB-09/58456 M	141.850,00	0,00	141.850,00	0,00
	61500	61083 OND/ODB-09/58456 M	2.384.728,00	0,00	2.384.728,00	0,00
	61500	62346 OND/ODB-09/131586 U	99.480,00	0,00	99.480,00	0,00

In de jaarrekening van Cito BV wordt op pagina 23 een bedrag van €1.911.427,02 excl. btw genoemd, zie hieronder de passage:

Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening

Som der bedrijfsopbrengsten

In de omzet is begrepen het project staatsexamens NT2 (Cito offertenummer 592.499.2052 en verplichtingenummer 61200-12841) voor een bedrag van in totaal € 1.911.427,02 exlusief omzetbelasting

Som der bedrijfskosten

Dit bedrag is in de omzet van Cito begrepen en heeft uitsluitend betrekking op activiteiten die in 2010 zijn uitgevoerd. De ontvangen bedragen uit het GEFIS overzicht zijn gebaseerd op voorschotten danwe eindafrekeningen en als zodanig niet rechtstreeks te herleiden uit de jaarrekening van Cito BV.

Hieronder treft u een overzicht aan met facturen die de specificatie vormen van beide bedragen. Factuur 1606036 is bijvoorbeeld wel als omzet in de jaarrekening 2010 van Cito BV verantwoord maar zal in het GEFIS bevoorschottingsoverzicht van 2011 terugkomen. Andere facturen die tot verschillen leiden zijn 1530360,1530361,1519149 en 1597406. De factuur 1530361 is bijvoorbeeld in de jaarrekening 2009 van Cito BV verantwoord en komt in het GEFIS overzicht 2010 terug.

fact nr	omschrijving	ex btw	ind btw	dienstverleningsovk (ind)
1548798		80% € 25.329,15	€ 30.141,89	€ 30.141,69
1606969		20% € 6.332,29	€ 7.535,42	€ 7.536,42
1548884		80% € 283.856,76	€ 337.789,54	€ 337.789,54
1808970		20% € 70.964,19	€ 84.447,39	€ 84.447,39
				€ -
1548885		80% € 56.778,02	€ 67.565,85	€ 67.565,85
1805971		20% € 14.194,51	€ 16.891,46	€ 16.891,46
1548886		10% € 133.146,79	€ 156.444,68	€ 158.444,68
1548887		70% € 932.027,49	€ 1.109.112,71	€ 1.109.112,71
1606972		20% € 266.293,57	€ 316.889,35	€ 316.689,35
		€ 1.788.922,77	€ 2.126.818,10	€ 2.126.816,10
1577497	aenvullend werk addendum	€ 54.720,00	€ 65.116,80	€ 66.116,80
1577499	vijf extra afnames nt2	€ 18.000,00	€ 21.420,00	€ 21.420,00
1577499	meerwerk strboecopen	€ 37.455,00	€ 44.571,45	€ 44.571,45
1606066	extra kandidaten staatsexamens 2010	€ 12.329,25	€ 14.671,81	
		€ 1.911.427,02	€ 2.274.596,15	
1530361	extra kandidaten staatsexamens 2009			€ 127.400,21
1530360	kandidaten proefexamens			€ 10.290,05
1519149	betreft digitalisering NT2 separate offerte			€ 490.640,11
1597406	betreft digitalisering NT2 separate offerte			€ 122.660,03
	totaal ontvangst dienstverleningsovereenkomst			€ 3.010.916,74

Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)
T.a.v. Mevrouw ██████████ clustermanager OND/ODV
Postbus 606
2700 ML ZOETERMEER

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
20 juni 2012	SLOA-2012.09	OND/ODV- 2011/35170 U	Jaarrekening 2010 SLOA; Brinnummer: 00QB

Geachte mevrouw ██████████

Naar aanleiding van punt 4 in uw schrijven d.d. 8 juni 2012 (met bovengenoemd kenmerk), ontvangt u bijgaand een tweetal documenten:

- Jaarrekening 2010 Cito B.V.
- De uitwerking van de gegevens m.b.t. NT2.

Hopende hiermee aan uw verzoek te hebben voldaan,

Met vriendelijke groet,

Drs.
Lid Raad van Bestuur
Portefeuille onderwijs

Bijl.: 2

TREFW.: GRAN VORM: ASV
TEAM: ODV BRINNR.: 00QB
REG. d.d. 22 JUN 2012
AFDV: 24-6-2013 38365B
REG.NR.: OND-2012/44229

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Cito B.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 5 tot en met 24 opgenomen jaarrekening 2010 van Cito B.V. te Amhem gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2010 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2010 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De Raad van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste ordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de Raad van Bestuur van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Cito B.V. per 31 december 2010 en van het resultaat over 2010 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Verklaring betreffende overige bij of kraehtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Arnhem, 30 juni 2011
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Cito B.V.

Arnhem

Jaarrekening 2010

TREFW.: VORM:

TEAM: BRINNR.:

REG. d.d. 22 JUN 2012

AFDV:

REG.NR.:

Jaarrekening 2010

KvK 9151851

Inhoudsopgave

Verslag van de Raad van Bestuur	3
Verslag van de Raad van Commissarissen	4
Jaarrekening	
Geconsolideerde balans per 31 december 2010	6
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2010	7
Algemene toelichting	8
Toelichting op de geconsolideerde balans	13
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	16
Enkelvoudige balans per 31 december 2010	17
Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2010	18
Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening	19
Overige gegevens	
Statutaire regeling omtrent de winstbestemming	26
Voorstel bestemming van het resultaat	26
Accountantsverklaring	27

Missie

Cito maakt wereldwijd werk van goed en eerlijk toetsen en beoordelen. Met de meet- en volgmethoden van Cito krijgen mensen een objectief beeld van kennis, vaardigheden en competenties. Hierdoor zijn verantwoorde keuzes op het gebied van persoonlijke en professionele ontwikkeling mogelijk. Onze expertise zetten we niet alleen in voor ons eigen werk maar ook om advies, ondersteuning en onderzoek te bieden aan anderen.

Verslag van de Raad van Bestuur

Het verslag van de Raad van Bestuur ligt ter inzage ten kantore van de vennootschap.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Het verslag van de Raad van Commissarissen ligt ter inzage ten kantore van de vennootschap.

Jaarrekening 2010

Geconsolideerde balans per 31 december 2010

(na verwerking van de bestemming van het resultaat)

	31 december 2010	31 december 2009
	€ 1.000	€ 1.000
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	0	0
Materiële vaste activa	604	649
Financiële vaste activa	123	137
	<hr/>	<hr/>
	727	786
Vlottende activa		
Voorraden	1.899	1.800
Onderhanden projecten	251	827
Vorderingen	9.602	4.547
Liquide middelen	1.268	13.194
	<hr/>	<hr/>
	13.020	20.368
	<hr/>	<hr/>
	13.747	21.154
Passiva		
Groepsvermogen		
Eigen vermogen	5.844	5.370
Voorzieningen	266	216
Kortlopende schulden	7.637	15.568
	<hr/>	<hr/>
	13.747	21.154

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2010

	2010	2009
	€ 1.000	€ 1.000
Netto-omzet	31.201	27.372
Mutatie onderhanden projecten	(26)	(425)
Mutatie gereed product	81	396
Som der bedrijfsopbrengsten	31.256	27.343
Personalekosten	17.257	16.223
Algemene kosten	8.976	8.208
Afschrijvingskosten	138	81
Doorbelaste kosten groepsmaatschappijen	3.773	2.276
Som der bedrijfskosten	30.144	26.788
Bedrijfsresultaat	1.112	555
<i>Financiële baten en /lasten</i>		
Rentebaten en – lasten	163	147
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	1.275	702
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(855)	(659)
Resultaat deelnemingen na belastingen	61	69
Resultaat na belastingen	481	112

Algemene toelichting

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van Cito betreffen voornamelijk het uitvoeren van projecten voortvloeiende uit het ontwikkelen, produceren en afnemen van toetsen, examens en beoordelingen en het rapporteren over de resultaten. Zowel in opdracht van derden, als voor eigen risico en rekening en in binnen- en buitenland, waarbij de landen van de Europese Unie de belangrijkste afzetmarkt vormen.

Groepsverhoudingen

Aan het hoofd staat Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling te Amhem. De jaarrekening van Cito B.V. is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

Stelselwijzigingen

In 2010 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van Cito B.V. opgenomen, haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Cito B.V. direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum. De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Wanneer er sprake is van een belang in een joint venture, dan wordt het desbetreffende belang proportioneel geconsolideerd. Van een joint venture is sprake indien als gevolg van een overeenkomst tot samenwerking de zeggenschap door de deelnemers gezamenlijk wordt uitgeoefend.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor Cito B.V.

De, voor 100%, in de consolidatie begrepen vennootschappen zijn, naast Cito B.V. zelf:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in het kapitaal
Cito Evaluation Services B.V.	Arnhem	100%
Cito Certification B.V.	Arnhem	100%
Cito International B.V.	Arnhem	100%
Cito Deutschland GmbH	Butzbach, Duitsland	100%
Cito USA Inc.	Delaware, Verenigde Staten	100%
Cito Türkiye Ltd.	Ankara, Turkije	100%

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire leden van de Raad van Bestuur en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Van betekenis zijnde transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover die niet onder normale marktvooraarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van inzicht.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de Raad van Bestuur van Cito B.V. zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de Raad van Bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activas en passivas (met uitzondering van het groepsvermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de groepsmaatschappij haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van Cito B.V.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Monetaire activas en passivas in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening onder de financiële baten en lasten, tenzij hedge-accounting wordt toegepast.

Niet-monetaire activas die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum (of de benaderde koers).

Omrekeningsverschillen bij intragroepsleningen op lange termijn die feitelijk een uitbreiding of inkrimping van de netto-investering van buitenlandse deelnemingen zijn, worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht in de wettelijke reserve omrekeningsverschillen.

Groepsmaatschappijen

De activas en passivas van buitenlandse deelnemingen die in de consolidatie zijn opgenomen en in vreemde valuta luiden, worden omgerekend tegen de koers per balansdatum; de baten en lasten tegen de gemiddelde koersen gedurende het boekjaar. Goodwill en de aanpassingen naar reële waarde van identificeerbare activas en passivas worden gezien als een onderdeel van de buitenlandse deelnemingen en worden per balansdatum eveneens omgerekend tegen de koers op balansdatum. De hieruit resulterende omrekeningsverschillen wordt rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht in de wettelijke reserve omrekeningsverschillen.

Immateriële vaste activa

Kosten van immateriële vaste activa, waaronder intellectuele eigendomsrechten, worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en lineair afgeschreven gedurende de geschatte economische levensduur. Met op balansdatum verwachte duurzame waardeverminderingen wordt rekening gehouden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur of lagere bedrijfswaarde. Hierbij wordt met restwaarden geen rekening gehouden.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarop invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van netto vermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van Cito B.V. gehanteerd. Bij een negatieve nettovermogenswaarde van de deelneming wordt een voorziening opgenomen, indien en voor zover de vennootschap geheel of ten dele instaat voor de schulden van de deelneming respectievelijk het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen.

Vorderingen op niet geconsolideerde deelnemingen worden opgenomen voor de nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

De onder financiële vaste activa opgenomen effecten die bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de onderneming duurzaam te dienen, worden gewaardeerd op de reële waarde. Waardeveranderingen van deze effecten worden rechtstreeks verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Bij waardering van de financiële vaste activa wordt rekening gehouden met op balansdatum verwachte duurzame waardeverminderingen.

Voorraden

De voorraden toetsproducten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden. De mutatie in de voorziening voor incourante voorraden is verantwoord onder de mutatie voorraad gereed product in de winst- en verliesrekening.

Onderhanden projecten

Onderhanden projecten in opdracht van derden wordt gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectopbrengsten. Indien van toepassing, worden hierop de verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen in mindering gebracht. Onderhanden projecten waanvan de gefactureerde termijnen hoger zijn dan de gerealiseerde projectopbrengsten worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden. Uitgaven voor projectkosten voor nog niet verrichte prestaties worden opgenomen onder de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Operationele leasing

Bij Cito B.V. bestaan er leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit operationele leasing worden op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële instrumenten

Een financieel instrument is een overeenkomst die leidt tot een financieel actief van een partij en een financiële verplichting of een eigen-vermogensinstrument van een andere partij. Een eigen-vermogensinstrument is elk contract dat het overblijvende belang omvat in de activa van een partij, na aftrek van alle verplichtingen. Gekochte obligaties zijn primaire (niet-afgeleide) financiële activa met vaste of bepaalbare betalingen.

Investeringen in beleggingsfondsen en gekochte obligaties, zowel beurs- als niet-beursgenoteerd, worden gewaardeerd tegen de reële waarde waarbij de baten en lasten direct in de winst- en verliesrekening worden verantwoord. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. De transactiekosten worden in de eerste periode van waardering in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn. Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van de op reële waarde gewaardeerde effecten.

Opbrengstverantwoording

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Royaltyopbrengsten

Royaltyopbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode in overeenstemming met de inhoud van de overeenkomst.

Projectopbrengsten en projectkosten

Voor onderhanden projecten, waarvan het resultaat op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten en de projectkosten verwerkt als netto-omzet en kosten in de winst-en-verliesrekening naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum (de 'Percentage of Completion'-methode, ofwel de PoC-methode).

De voortgang van de verrichte prestaties wordt bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Als het resultaat (nog) niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, dan worden de opbrengsten als netto-omzet verwerkt in de winst- en verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten, dat waarschijnlijk kan worden verhaald; de projectkosten worden dan verwerkt in de winst- en verliesrekening in de periode waarin ze zijn gemaakt. Zodra het resultaat wel op betrouwbare wijze kan worden bepaald, vindt opbrengstverantwoording plaats volgens de PoC-methode naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en opbrengsten uit hoofde van meer- en minderwerk, claims en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die kosten die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Dit verlies wordt verwerkt in de kostprijs van de omzet. De voorziening voor het verlies maakt onderdeel uit van de post onderhanden projecten.

Koersverschillen

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte respectievelijk te brengen bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen en diensten onder aftrek van kortingen en van over de omzet geheven belastingen en na eliminatie van transacties binnen de groep.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de venvachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingwijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Personeleelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de vennootschap op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds. Behalve de betaling van premies heeft de vennootschap geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregeling. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, na aftrek van het gebruik van fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Hierbij worden de thans geldende belastingtarieven gehanteerd.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Immateriële vaste activa

Intellectuele eigendomsrechten

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Stand per 1 januari	0	0
Investeringen	0	0
Desinvesteringen	0	0
Afschrijvingen	0	0
Stand per 31 december	0	0

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Cumulatieve aanschafwaarden	453	453
Cumulatieve afschrijvingen	(453)	(453)
Stand per 31 december	0	0
Afschrijvingspercentage		33 1/3%

Materiële vaste activa

Andere vaste bedrijfsmiddelen

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Stand per 1 januari		
Cumulatieve aanschafwaarden	828	399
Cumulatieve afschrijvingen	(179)	(109)
Boekwaarden	649	290

Mutaties

Investeringen	89	444
Koersresultaten	0	(9)
Afschrijvingen	(134)	(76)
	(45)	359

Stand per 31 december

Cumulatieve aanschafwaarden	920	828
Cumulatieve afschrijvingen	316	(179)
Boekwaarden	604	649

Afschrijvingspercentages 6 2/3 % – 25% 6 2/3 % – 25%

Onder de andere vaste bedrijfsmiddelen zijn activa verantwoord die aard- en nagelast zijn verbonden met de gehuurde bedrijfspanden. Het juridische eigendom van deze activa berust overwegend bij derden. Deze activa worden afgeschreven tot het einde van de lopende huurcontracten. De boekwaarde van deze activa per balansdatum bedroeg € 259.000.

Financiële vaste activa

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Niet geconsolideerde deelnemingen	0	0
Vorderingen op niet geconsolideerde deelnemingen	123	137
Stand per 31 december	123	137

Niet geconsolideerde deelnemingen

Dit betreft de volgende deelnemingen:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in het kapitaal
HR Organizer B.V.	Wageningen	36 2/3%
Kryterion Inc.	Delaware, Verenigde Staten	21%
Kryterion International Ltd.	Nassau, Bahama's	21%

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Stand per 1 januari	0	0
Bij: storting aandelenkapitaal	0	0
Af: voorziening deelneming	0	0
Stand per 31 december	0	0

Vorderingen op niet geconsolideerde deelnemingen

Dit betreft een lening in hoofdsom van € 400.000 aan HR Organizer B.V. Over de hoofdsom is 6% rente verschuldigd, betaalbaar per 1 juli van elk jaar. Als zekerheidstelling heeft Cito eerste recht van pand op de systeemsoftware die is ontwikkeld. De lening is achtergesteld bij de vorderingen van de oprichters op de vennootschap. Op de lening is een voorziening van € 102.000 (2009: € 163.000) voor mogelijke oninbaarheid in mindering gebracht.

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Stand per 1 januari	137	118
Bij: Verstrekte leningen in het boekjaar	0	0
Af: Ontvangen aflossingen in het boekjaar	(75)	(50)
Bij/(Af): Terugname voorziening voor oninbaarheid	61	69
Stand per 31 december	123	137

Voorraden

De voorraden bestaan geheel uit gereed product en handelsgoederen.

Onderhanden projecten

	31 december 2010 € 1.000	31 december 2009 € 1.000
Gerealiseerde projectopbrengsten	2.779	2.804
Af: vooruit ontvangen termijnen en voorzieningen	(2.528)	(1.977)
Onderhanden projecten per balansdatum	251	827

Vorderingen

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Handelsdebitoren	2.717	3.523
Vorderingen op groepsmaatschappijen	6.435	0
Belastingen en sociale verzekeringen	0	479
Overige vorderingen en overlopende activa	450	545
Stand per 31 december	9.602	4.547

Groepsvermogen**Eigen vermogen**

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans.

Voorzieningen

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans.

Kortlopende schulden

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Onderhanden projecten	1.014	1.168
Vooruitontvangen van kandidaten	206	344
Schulden aan leveranciers	1.755	1.065
Schulden aan groepsmaatschappijen	0	9.134
Loonheffing	455	446
Pensioenen	228	179
Vennootschapsbelasting	235	0
Personeel	1.969	1.956
Overige schulden en overlopende passiva	1.775	1.276
Stand per 31 december	<u>7.637</u>	<u>15.568</u>

De schulden aan groepsmaatschappijen betreft de schuld aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Over de gemiddelde rekening-courant verhouding is 1,9% in rekening gebracht. Omtrent aflossing en zekerheden is niets overeengekomen.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid omzetbelasting

De vennootschap is opgenomen in de fiscale eenheid voor de omzetbelasting van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito B.V. is derhalve hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de fiscale eenheid verschuldigde belasting. De vordering per balansdatum van de fiscale eenheid van € 3.218.000 is opgenomen in de jaarrekening van de stichting.

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid vennootschapsbelasting

De vennootschap is opgenomen in de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting van Cito B.V. Cito B.V. en de met haar gevoegde dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de eenheid verschuldigde belasting. De schuld per balansdatum van de fiscale eenheid van € 235.000 is opgenomen in de jaarrekening van Cito B.V.

Aansprakelijkheid als medeschudenaar

De vennootschap is als medeschudenaar opgenomen in de zekerheden die zijn verstrekt aan de bankier die een tweetal hypothecaire leningen heeft verstrekt aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito B.V. en haar dochterondememingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk. De schuld per balansdatum aan de bankier van € 20.000.000 is opgenomen in de jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

Wachtgeldverplichtingen

De vennootschap draagt voor een gedeelte van het personeel het risico van wachtgeldverplichtingen uit hoofde van het 'Besluit Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling voor Onderwijspersoneel PO, VO en BVE' (voor 2001: BWOO), voor zover deze zijn ontstaan na 31 december 1998. Verplichtingen van vóór 1 januari 1999 komen ten laste van het Participatiefonds c.q. het ministerie van OCW. Voor mogelijke wachtgeldverplichtingen is per balansdatum geen voorziening getroffen.

Langlopende financiële verplichtingen

	< 1 jaar € 1.000	>1 en < 5 jaar € 1.000	> 5 jaar € 1.000
Huurverplichtingen bedrijfspanden	151	247	0
Huurverplichtingen kopieermachines	152	38	0
Leaseverplichtingen personenauto's	65	116	0
	<u>368</u>	<u>401</u>	<u>0</u>

Bankgarantie

Ten behoeve van de verhuurder van de bedrijfspanden in Duiven is een bankgarantie van € 33.000 gesteld.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

Som der bedrijfskosten

Personelekskosten

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Lonen en salarissen	10.432	9.882
Sociale lasten	1.261	1.037
Pensioenlasten	1.265	1.096
Inhuur van tijdelijk personeel	3.796	3.810
Overige personeelskosten	503	398
	17.257	16.223

Algemene kosten

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Huisvesting, apparatuur en inventaris	733	601
Financiële en algemeen beheer	501	238
Productiekosten en -benodigdheden	6.667	6.313
Overige kosten	1.075	1.056
	8.976	8.208

Afschrijvingskosten

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Materiële vaste activa	124	81
	124	81

In de afschrijvingskosten is € 4.000 opgenomen aan doorbelaste afschrijvingskosten vanuit groepsmaatschappijen.

Doorbelaste kosten groepsmaatschappijen

Dit betreft de doorbelasting van het aandeel in de algemene kosten van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling aan de groepsmaatschappijen.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Het hoge percentage vennootschapsbelasting over de belaste prestaties wordt veroorzaakt doordat sprake is van niet belaste deelnemingsresultaten, fiscale forfaitaire bijtelling van gemengde kosten en het fiscaal niet geaccepteerd zijn van de voorziening jubileumvoorzieningen. Dit zijn zogeheten permanente verschillen.

Resultaat deelnemingen na belastingen

Hieronder is het aandeel in de resultaten van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelneming HROrganizer B.V. verantwoord.

Overige informatie

Werknemers

Gedurende het verslagjaar waren gemiddeld 216 full time werknemers (2009: 204 full time medewerkers) in dienst. Hiervan waren 20 full time medewerkers (2009: 16 full time werknemers) werkzaam in de buitenlandse vestigingen.

Enkelvoudige balans per 31 december 2010

(na verwerking van de bestemming van het resultaat)

	31 december 2010	31 december 2009
	€ 1.000	€ 1.000
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	569	593
Financiële vaste activa	123	137
	<hr/>	<hr/>
	692	730
Vlottende activa		
Voorraden	1.824	1.723
Onderhanden projecten	251	827
Vorderingen	19.699	12.800
Liquide middelen	890	12.855
	<hr/>	<hr/>
	22.664	28.205
	<hr/>	<hr/>
	23.356	28.935
Passiva		
Eigen vermogen		
Aandelenkapitaal	2.000	2.000
Agioreserve	2.582	2.582
Reserve omrekeningsverschillen	(29)	(23)
Statutaire reserves	1.291	811
Overige reserves	0	0
	<hr/>	<hr/>
	5.844	5.370
Voorzieningen	9.410	7.803
Kortlopende schulden	8.102	15.762
	<hr/>	<hr/>
	23.356	28.935

Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2010

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Netto-omzet	29.442	25.693
Mutatie onderhanden projecten	(26)	(425)
Mutatie gereed product	100	409
Som der bedrijfsopbrengsten	29.516	25.677
Personalekosten	16.177	15.342
Algemene kosten	7.716	7.034
Afschrijvingskosten	101	45
Doorbelaste kosten groepsmaatschappijen	2.951	1.319
Som der bedrijfskosten	26.945	23.740
Bedrijfsresultaat	2.571	1.937
<i>Financiële baten en lasten</i>		
Rentebaten en – lasten	160	139
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	2.731	2.076
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(761)	(562)
Resultaat deelnemingen na belasting	(1.489)	(1.402)
Resultaat na belastingen	481	112

Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Toelichting op de enkelvoudige balans

Materiële vaste activa

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Stand per 1 januari		
Cumulatieve aanschafwaarden	645	218
Cumulatieve afschrijvingen	(52)	(8)
Boekwaarden	593	210
 Mutaties		
Investeringen	77	427
Afschrijvingen	(101)	(45)
(24)	382	
 Stand per 31 december		
Cumulatieve aanschafwaarden	722	645
Cumulatieve afschrijvingen	(153)	(52)
Boekwaarden	569	593
 Afschrijvingspercentages	6 2/3 % – 25%	6 2/3 % – 25%

Onder de andere vaste bedrijfsmiddelen zijn activa verantwoord die aard- en nagelast zijn verbonden met de gehuurde bedrijfspanden. Het juridische eigendom van deze activa berust overwegend bij derden. Deze activa worden afgeschreven tot het einde van de lopende huurcontracten. De boekwaarde hiervan bedraagt € 259.000 per balansdatum.

Financiële vaste activa

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Deelnemingen	0	0
Vorderingen op deelnemingen	123	137
Stand per 31 december	123	137

Deelnemingen

Dit betreft de volgende deelnemingen:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in het kapitaal
Cito Evaluation Services B.V.	Arnhem	100%
Cito Certification B.V.	Arnhem	100%
Cito International B.V.	Arnhem	100%
Cito Deutschland GmbH	Butzbach, Duitsland	100%
Cito USA Inc.	Delaware, Verenigde Staten	100%
Cito Türkiye Ltd.	Ankara, Turkije	100%
HR Organizer B.V.	Wageningen	36 2/3%
Kryterion Inc.	Delaware, Verenigde Staten	21%
Kryterion International Ltd.	Nassau, Bahama's	21%

Vorderingen op deelnemingen

Voor een toelichting op de post Vorderingen op niet geconsolideerde deelnemingen wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

Voorraden

De voorraden bestaan geheel uit gereed product en handelsgoederen.

Onderhanden projecten

	31 december 2010 € 1.000	31 december 2009 € 1.000
Gerealiseerde projectopbrengsten	2.779	2.804
Af: vooruit ontvangen termijnen en voorzieningen	(2.528)	(1.977)
Onderhanden projecten per balansdatum	<u>251</u>	<u>827</u>

Vorderingen

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Vorderingen op groepsmaatschappijen	16.601	8.298
Handelsdebitoren	2.690	3.495
Belastingen en sociale verzekeringen	0	479
Overige vorderingen en overlopende activa	408	528
Stand per 31 december	<u>19.699</u>	<u>12.800</u>

Vordering op groepsmaatschappijen

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Vordering op Cito Evaluation Services B.V.	985	978
Vordering op Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling	6.435	0
Vordering op Cito International B.V.	9.181	7.320
Stand per 31 december	<u>16.601</u>	<u>8.298</u>

Over de gemiddelde rekening-courant verhouding met Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling is 1,9% rente in rekening gebracht. Omtrent aflossing en zekerheden is niets overeengekomen. Over het gemiddeld saldo van de overige rekening-courant verhoudingen wordt geen rente in rekening gebracht, noch zijn er regelingen getroffen omtrent aflossing en zekerheden.

Eigen vermogen**Aandeelkapitaal**

Van het maatschappelijk kapitaal (€ 10.000.000 onderverdeeld in 100.000 aandelen, nominaal groot € 100) zijn 20.000 aandelen, nominaal groot € 100, geplaatst en volgestort. Deze post is in het verslagjaar niet gewijzigd.

Agioreserve

Bij de oprichting van de vennootschap in 2005 heeft een agiostorting plaatsgevonden van € 2.581.880. Deze post is in het verslagjaar niet gewijzigd.

Reserve omrekeningsverschillen

Dit betreft een reserve omrekeningsverschillen die is getroffen voor bij deelnemingen getroffen wettelijke reserves bij de omrekening van buitenlandse deelnemingen luidende in vreemde valuta's.

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Stand per 1 januari	(23)	6
Bij/(af): rechtstreekse vermogensmutatie deelnemingen	(6)	(29)
Stand per 31 december	<u>(29)</u>	<u>(23)</u>

Statutaire reserves

In de statuten van de vennootschap is een tweetal bestemmingsreserves benoemd:

- Een reserve bestemd voor de gehele of gedeeltelijke (zelf-) financiering van de ontwikkeling van nieuwe marktactiviteiten en/of nieuwe know how en/of rechten van intellectueel eigendom. Deze reserve bedraagt ten minste een bedrag van € 35.000.000;
- Een reserve bestemd voor de gehele of gedeeltelijke delging van kosten wegens onvoorziene omstandigheden. Deze reserve bedraagt ten minste € 15.000.000.

De reserves worden gevormd door toevoegingen ten laste van de winst en/of de vrije reserves. Een besluit tot onttrekking van bedragen aan deze reserves kan door de Raad van Bestuur van de vennootschap worden genomen mits met voorafgaande goedkeuring van de Raad van Commissarissen en slechts met inachtneming van de bestemming van de betreffende reserve.

Statutaire reserve ontwikkelingsactiviteiten	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Stand per 1 januari	811	699
Bij/(af): resultaat lopend boekjaar	480	112
Stand per 31 december	<u>1.291</u>	<u>811</u>

Overige reserves

Overige reserves	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Stand per 1 januari	0	0
Bij/(af): resultaat lopend boekjaar	0	0
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>

Voorzieningen

Voorzieningen	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Jubileumuitkeringen	202	216
Latente belastingverplichtingen	64	0
Deelnemingen	9.144	7.587
Stand per 31 december	<u>9.410</u>	<u>7.803</u>

Voorziening jubileumuitkeringen

De betreft een voorziening voor de tijdsevenredig opgebouwde rechten op een aanspraak op een jubileumuitkering bij een 25-jarig en 40-jarig dienstverband.

Voorziening jubileumuitkeringen	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Stand per 1 januari	216	210
Bij: dotatie lopend boekjaar	14	27
Af: onttrekking lopend boekjaar	(28)	(21)
Stand per 31 december	<u>202</u>	<u>216</u>

De voorziening is overwegend langlopend (>5 jaren).

Voorziening latente belastingverplichtingen

De betreft een voorziening voor latente belastingverplichtingen voor verschillen tussen commerciële en fiscale afschrijvingstermijnen van andere vaste bedrijfsmiddelen. De voorziening is berekend aan de hand van het belastingpercentage van 20% over het verschil in de waardering.

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Stand per 1 januari	0	0
Bij: dotatie ten laste van de winst- en verliesrekening	64	0
Af: onttrekkingen ten laste van de voorziening	0	0
Stand per 31 december	<u>64</u>	<u>0</u>

De voorziening is overwegend langlopend van karakter (> 5 jaren).

Voorziening deel/nemingen

Dit betreft de voorziening voor schulden van deelnemingen waarvoor de vennootschap in rechte of feitelijk aansprakelijk is.

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Stand per 1 januari	7.587	6.087
Bij: dotatie lopend boekjaar	1.557	1.500
Af: onttrekking lopend boekjaar	0	0
Stand per 31 december	<u>9.144</u>	<u>7.587</u>

De voorziening is overwegend langlopend (> 5 jaren).

Kortlopende schulden

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Onderhanden projecten	1.014	1.168
Vooruitontvangen van kandidaten	78	122
Schulden aan leveranciers	1.703	1.000
Schulden aan groepsmaatschappijen	1.070	10.014
Loonheffing	325	309
Pensioenen	228	179
Vennootschapsbelasting	235	0
Personnel	1.969	1.956
Overige schulden en overlopende passiva	1.480	1.014
Stand per 31 december	<u>8.102</u>	<u>15.762</u>

Schulden aan groepsmaatschappijen

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Schuld aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling	0	9.134
Schuld aan Cito Certification B.V.	1.070	880
Stand per 31 december	<u>1.070</u>	<u>10.014</u>

Over het gemiddeld saldo van de rekening-courant verhoudingen wordt geen rente in rekening gebracht, noch zijn er regelingen getroffen omtrent aflossing en zekerheden.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid omzetbelasting

De vennootschap is opgenomen in de fiscale eenheid voor de omzetbelasting van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito B.V. is derhalve hoofdgelijk aansprakelijk voor ter zake door de fiscale eenheid verschuldigde belasting. De vordering per balansdatum van de fiscale eenheid van € 3.218.000 is opgenomen in de jaarrekening van de stichting.

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid vennootschapsbelasting

De vennootschap is opgenomen in de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting van Cito B.V. Cito B.V. en de met haar gevoegde dochterondernemingen zijn ieder hoofdgelijk aansprakelijk voor ter zake door de eenheid verschuldigde belasting. De schuld per balansdatum van de fiscale eenheid van € 235.000 is opgenomen in de jaarrekening van Cito B.V.

Aansprakelijkheid a/s medeschuldenaar

De vennootschap is als medeschuldenaar opgenomen in de zekerheden die zijn verstrekt aan de bankier die een tweetal hypothecaire leningen heeft verstrekt aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito B.V. en haar dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk. De schuld per balansdatum aan de bankier van € 20.000.000 is opgenomen in de jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

Wachtgeldverplichtingen

De vennootschap draagt voor een gedeelte van het personeel het risico van wachtgeldverplichtingen uit hoofde van het 'Besluit Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling voor Onderwijspersoneel PO, VO en BVE' (voor 2001: BWOO), voor zover deze zijn ontstaan na 31 december 1998. Verplichtingen van vóór 1 januari 1999 komen ten laste van het Participatiefonds c.q. het ministerie van OCW. Voor mogelijke wachtgeldverplichtingen is per balansdatum geen voorziening getroffen.

Lang/opende financiële verplichtingen

	< 1 jaar € 1.000	>1 en < 5 jaar € 1.000	> 5 jaar € 1.000
Huurverplichtingen bedrijfspanden	109	163	0
Huurverplichtingen kopieermachines	153	38	0
Leaseverplichtingen personenauto's	59	101	0
	321	302	0

Bankgarantie

Ten behoeve van de verhuurder van de bedrijfspanden in Duiven is een bankgarantie van € 33.000 gesteld.

Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening**Som der bedrijfsopbrengsten**

In de omzet is begrepen het project staatsexamens NT2 (Cito offertenummer 592.499.2052 en verplichtingenummer 61200-12841) voor een bedrag van in totaal € 1.911.427,02 exclusief omzetbelasting.

Som der bedrijfskosten**Personelekosten**

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Lonen en salarissen	9.615	9.139
Sociale lasten	1.261	1.037
Pensioenlasten	1.265	1.096
Inhuur van tijdelijk personeel	3.595	3.712
Overige personeelskosten	441	358
	16.177	15.342

Algemene kosten

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Huisvesting, apparatuur en inventaris	516	450
Financiëlen algemeen beheer	207	153
Productiekosten en -benodigdheden	6.233	5.698
Overige kosten	760	733
	7.716	7.034

Doorbelaste kosten groepsmaatschappijen

Dit betreft de doorbelasting van het aandeel in de algemene kosten van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling aan de groepsmaatschappijen.

Rentebaten en -/lasten

Onder de rentebaten en -lasten is € 105.000 (2009: € 99.000) verantwoord aan betaalde rente over de gemiddelde rekening courant verhouding met Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Het hoge percentage vennootschapsbelasting over de belaste prestaties wordt veroorzaakt doordat sprake is van niet belaste deelnemingsresultaten, fiscale forfaitaire bijtelling van gemengde kosten en het fiscaal niet geaccepteerd zijn van de voorziening jubileumvoorzieningen. Dit zijn zogeheten permanente verschillen.

Overige informatie

Werknemers

Gedurende het verslagjaar waren gemiddeld 196 full time werknemers (2009: 188 full time medewerkers) in dienst.

Beloning van bestuurders en toezichthouders

De beloning van de bestuurders van de vennootschap heeft € nihil (2009: € nihil) bedragen. De vergoeding van de (voormalige) leden van de Raad van Commissarissen heeft € 30.186 (2009: € 28.139) bedragen.

Amhem, 30 juni 2011

Raad van Bestuur

Raad van Commissarissen

voorzitter

(voorzitter)

, lid

(vice-voorzitter)

, lid

Aansprakelijkheid als medeschuldenaar

De vennootschap is als medeschuldenaar opgenomen in de zekerheden die zijn verstrekt aan de bankier die een tweetal hypothecaire leningen heeft verstrekt aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito B.V. en haar dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk. De schuld per balansdatum aan de bankier van € 20.000.000 is opgenomen in de jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

Wachtgeldverplichtingen

De vennootschap draagt voor een gedeelte van het personeel het risico van wachtgeldverplichtingen uit hoofde van het 'Besluit Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling voor Onderwijspersoneel PO, VO en BVE' (voor 2001: BWOO), voor zover deze zijn ontstaan na 31 december 1998. Verplichtingen van vóór 1 januari 1999 komen ten laste van het Participatiefonds c.q. het ministerie van OCW. Voor mogelijke wachtgeldverplichtingen is per balansdatum geen voorziening getroffen.

Lang/opende financiële verplichtingen

	< 1 jaar € 1.000	>1 en < 5 jaar € 1.000	> 5 jaar € 1.000
Huurverplichtingen bedrijfspanden	109	163	0
Huurverplichtingen kopieermachines	153	38	0
Leaseverplichtingen personenauto's	59	101	0
	321	302	0

Bankgarantie

Ten behoeve van de verhuurder van de bedrijfspanden in Duiven is een bankgarantie van € 33.000 gesteld.

Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening**Som der bedrijfsopbrengsten**

In de omzet is begrepen het project staatsexamens NT2 (Cito offertenummer 592.499.2052 en verplichtingenummer 61200-12841) voor een bedrag van in totaal € 1.911.427,02 exclusief omzetbelasting.

Som der bedrijfskosten**Personelekosten**

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Lonen en salarissen	9.615	9.139
Sociale lasten	1.261	1.037
Pensioenlasten	1.265	1.096
Inhuur van tijdelijk personeel	3.595	3.712
Overige personeelskosten	441	358
	16.177	15.342

Algemene kosten

	2010 € 1.000	2009 € 1.000
Huisvesting, apparatuur en inventaris	516	450
Financiëlen algemeen beheer	207	153
Productiekosten en -benodigdheden	6.233	5.698
Overige kosten	760	733
	7.716	7.034

Doorbelaste kosten groepsmaatschappijen

Dit betreft de doorbelasting van het aandeel in de algemene kosten van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling aan de groepsmaatschappijen.

Statutaire regeling omtrent de winstbestemming

Zolang de twee statutaire reseruen nog niet het maximale niveau hebben behaald zal de winst die in het laatste verstreken boekjaar is behaald, worden toegevoegd aan deze reserves in een door de directie vast te stellen verhouding. Van de winst die resteert na een dergelijke toevoeging kan de Raad van Commissarissen een bedrag toevoegen aan de overige reserves. De resterende winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Voorstel bestemming van het resultaat

Voorgesteld wordt het resultaat over 2010 van € 480.668 als volgt te bestemmen:

	<u>Bestemming</u>
Statutaire reserve ontwikkelingsactiviteiten	<u>€ 480.668</u>

Dit voorstel is reeds verwerkt in de balans.

P.O. BOX 1034
6801 MG ARNHEM
The Netherlands

960

TREFW.: VÖRM:
TEAM: BRINNR:

REG. d.d. 22 JUN 2012

AFDV:
REG.NR.:

POSTNL | post

NEDERLAND
21.06.12
NetSet PB 865312

€ 1,76

College voor Examens
T.a.v. de heer [REDACTED]
Postbus 315
3500 AH UTRECHT

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
9 juli 2012			Financieel verslag en accountantsverklaring 2011

Geachte heer [REDACTED]

Ten behoeve van de afrekening over 2011 van het project Staatsexamens NT2 (ontwikkeling en afname) (jaarcontract met nummer 512.499.2302), ontvangt u hierbij een financieel verslag en accountantsverklaring conform artikel 4.5 van de Dienstverleningsovereenkomst Staatsexamens voor de jaren 2008, 2009, 2010 en 2011, op basis van de offerteaanvraag van Opdrachtgever d.d. 2 mei 2007, kenmerk BVE/I&I-2007/17389 door Opdrachtnemer uitgebrachte offerte d.d. 20 september 2007, kenmerk 572.499.1379.

In de bijlagen treft u aan:

- financieel verslag inclusief facturen
- jaarrekening van Cito inclusief accountantsverklaring

Cito gaat en/an uit dat hiermee de afrekening kan worden afgerond.

Indien u vragen en/of opmerkingen heeft, kunt u contact opnemen met accountmanager mevrouw [REDACTED]. Zij is telefonisch bereikbaar op [REDACTED]

Hoogachtend,

drs. [REDACTED]
accountmanager
unit Beroepsonderwijs en bedrijven
T ([REDACTED]

BIJLAGE 1**Financieel Verslag ontwikkeling en afname STATSEXAMENS NT2 2011****BETREFT:**

Cito heeft conform uw opdracht OND/ODB-2011/65799-U, het contract 512.499.2302 d.d. 21 januari 2011, verplichtingnummer 61200-12841 voor het jaar 2011 uitgevoerd conform begroting.

De onderstaande facturen zijn tijdens de looptijd van het project opgesteld in het kader van de bevoorschotting. U treft ze aan in bijlage 2.

datum	factuurnr.	omschrijving	excl btw	incl btw
23-05-2011	7300076	Beoordelaarstraining - 80% offerte	€ 25.991,20	€ 30.929,53
23-05-2011	7300074	Ontw. Staatsexamens NT2 2011 – 80%	€ 291.216,00	€ 346.547,04
23-05-2011	7300075	Onderzoek Staatsexamens – 80%	€ 42.300,00	€ 50.337,00
19-05-2011	7300072	Examenverwerking – 80% offerte	€ 1.120.880,00	€ 1.333.847,20
12-7-2011	7300151	Ontw. Staatsexamens aanvullend	€ 89.910,00	€ 106.992,90
11-11-2011	7300262	Beoordelaarstraining – 20% offerte	€ 6.497,80	€ 7.732,38
11-11-2011	7300260	Ontw. Staatsexamens NT2 2011 – 20%	€ 72.804,00	€ 86.636,76
11-11-2011	7300261	Onderzoek Staatsexamens – 20%	€ 10.575,00	€ 12.584,25
11-11-2011	7300259	Examenverwerking – 20% offerte	€ 280.220,00	€ 333.461,80
		Totaal	€ 1.940.394,00	€ 2.309.068,86

EINDAFREKENING

De eindafrekening heeft in december 2011 plaatsgevonden.

De werkelijke aantalen kandidaten zijn hierbij in rekening gebracht en verrekend met het voorschot.

De onderstaande factuur is in dit kader aan u verstuurd op de hieronder vermelde datum

datum	factuurnr.	omschrijving	excl btw	incl btw
30-12-2011	7300335	Definitieve afname 2011 Eindafrekening	€ 236.946,36	€ 281.966,17

Aantal kandidaten Staatsexamens 2011 totaal 18.781.

Een onderbouwing van de kandidaatantallen staat in bijgevoegde specificatie.

Het totaalbedrag van dit project komt hiermee uit op € 2.177.340,36 (excl. btw) en € 2.671.035,03 (incl. btw).

Factuur
Cito B.V.

Ministerie van OCW

Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Factuurdatum 23-5-2011	Projectnummer 10180	Offertenummer	Factuumnummer 7300076
Debiteurnummer 1223947	Betalingsconditie 30 dagen na factuurdatum		

Omschrijving	Totaal
80% van de offerte	25.991,20

Staatsexamens NT2 2011 - ons offertenummer 512.499.2302
Verplichtingenummer 61200-12841 STEX beoordelaarstraining
1e factuur - 80% van de offerte

Bedrag waarover 19%	25.991,20	Btw-bedrag	4.938,33	
Totaal excl Btw	25.991,20	Totaal aan Btw	4.938,33	Te betalen EUR 30.929,53

ABN AMRO 584517548 Tel. klantenservice (026) 352 11 11
IBAN NL09ABNA0584517548 Email klantenservice@cito.nl
BIC ABANL2A
BTW nummer NL 814531842B01
KvK 09151851

Pagina 1 van 1

Factuur

Cito B.V.

Ministerie van OCW

Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Factuurdatum 23-5-2011	Projectnummer 10192	Offertenummer	Factuurnummer 7300074
Debiteurnummer 1223947	Betalingsconditie 30 dagen na factuurdatum		

Omschrijving	Totaal
80% van de offerte	291.216,00

Staatsexamens NT2 2011 - ons offertenummer 512.499.2302
Verplichtingennummer 61200-12841 STEX Ontwikkeling
1e factuur - 80% van de offerte

Bedrag waarover 19%	291.216,00	Btw-bedrag	55.331,04	
Totaal excl Btw	291.216,00	Totaal aan Btw	55.331,04	Te betalen EUR 346.547,04

ABN AMRO	584517548	Tel. klantenservice (026) 352 11 11
IBAN	NL09ABNA0584517548	Email klantenservice klantenservice@cito.nl
BIC	ABNANL2A	
BTW nummer	NL 814531842B01	
KvK	09151851	

Pagina 1 van 1

Factuur
Cito B.V.

Ministerie van OCW

Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Factuurdatum 23-5-2011	Projectnummer 10193	Offertenummer	Factuumnummer 7300075
Debiteumnummer 1223947	Betalingsconditie 30 dagen na factuurdatum		

Omschrijving	Totaal
80% van de offerte	42.300,00

Staatsexamens NT2 2011 - ons offertenummer 512.499.2302
Verplichtingennummer 61200-12841 STEX Onderzoek/kwaliteitsverbetering
1e factuur - 80% van de offerte

Bedrag waarover 19%	42.300,00	Btw-bedrag	8.037,00		
Totaal excl Btw	42.300,00	Totaal aan Btw	8.037,00	Te betalen EUR	50.337,00

ABN AMRO 584517548 Tel. klantenservice (026) 352 11 11
IBAN NL09ABNA0584517548 Email klantenservice klantenservice@cito.nl
BIC ABNANL2A
BTW nummer NL 814531842B01
KvK 09151851

Pagina 1 van 1

Factuur

Cito B.V.

Ministerie van OCW

Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Factuurdatum 19-5-2011	Projectnummer 10181	Offertenummer	Factuumnummer 7300072
Debiteurnummer 1223947	Betalingsconditie 30 dagen na factuurdatum		

Omschrijving	Totaal
80% van de offerte	1.120.880,00

Staatsexamens NT2 2011 - ons offertenummer 512.499.2302

Verplichtingnummer 61200-12841

1e factuur - 80% van de offerte

Bedrag waarover 19%	1.120.880,00	Btw-bedrag	212.967,20	
Totaal excl Btw	1.120.880,00	Totaal aan Btw	212.967,20	Te betalen EUR 1.333.847,20

ABN AMRO 584517548 Tel. klantenservice (026) 352 11 11
IBAN NL09ABNA0584517548 Email klantenservice klantenservice@cito.nl
BIC ABNANL2A
BTW nummer NL 814531842B01
KvK 09151851

Pagina 1 van 1

Factuur
Cito B.V.

Ministerie van OCW

Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Factuurdatum 12-7-2011	Projectnummer 10192	Offertenummer	Factuumnummer 7300151
Debiteumnummer 1223947	Betalingsconditie 30 dagen na factuurdatum		

Omschrijving	Totaal
502499.2156 laatste deel aanvullende werkzaamheden	89.910,00

Aanvullende werkzaamheden NT2
Ons offertenummer 502.499.2156, Uw verplichtingenummer 61200-12841
extra constructiewerkzaamheden Programma I
t.b.v. Staatsexamens NT2 2011
factuur 2 - laatste gedeelte offerte

Bedrag waarover 19%	89.910,00	Btw-bedrag	17.082,90		
Totaal excl Btw	89.910,00	Totaal aan Btw	17.082,90	Te betalen	EUR 106.992,90

ABN AMRO
IBAN NL09ABNA0584517548
BIC ABNANL2A
BTW nummer NL 814531842B01
KvK 09151851

Tel. klantenservice (026) 352 11 11
Email klantenservice klantenservice@cito.nl

Factuur
Cito B.V.

Ministerie van OCW

Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Factuurdatum 11-11-2011	Projectnummer 10180	Offertenummer	Factuurnummer 7300262
Debiteurnummer 1223947	Betalingsconditie 30 dagen na factuurdatum		

Omschrijving	Totaal
20% van de offerte	6.497,80

Staatsexamens NT2 2011 - ons offertenummer 512.499.2302
Verplichtingnummer 61200-12841
2e factuur - 20% van de offerte

Bedrag waarover 19%	6.497,80	Btw-bedrag	1.234,58	
Totaal excl Btw	6.497,80	Totaal aan Btw	1.234,58	Te betalen EUR 7.732,38

ABN AMRO
IBAN
BIC
BTW nummer
KvK

584517548
NL09ABNA0584517548
ABNANL2A
NL 814531842B01
09151851

Tel. klantenservice (026) 352 11 11
Email klantenservice klantenservice@cito.nl

Pagina 1 van 1

Factuur
Cito B.V.

Ministerie van OCW

Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Factuurdatum 11-11-2011	Projectnummer 10192	Offertenummer	Factuurnummer 7300260
Debiteurnummer 1223947	Betalingsconditie 30 dagen na factuurdatum		

Omschrijving	Totaal
20% van de offerte	72.804,00

Staatsexamens NT2 2011 - ons offertenummer 512.499.2302
Verplichtingnummer 61200-12841
2e factuur - 20% van de offerte

Bedrag waarover 19%	72.804,00	Btw-bedrag	13.832,76	
Totaal excl Btw	72.804,00	Totaal aan Btw	13.832,76	Te betalen EUR 86.636,76

ABN AMRO 584517548 Tel. klantenservice (026) 352 11 11
IBAN NL09ABNA0584517548 Email klantenservice klantenservice@cito.nl
BIC ABNLNL2A
BTW nummer NL 814531842B01
KvK 09151851

Pagina 1 van 1

Factuur
Cito B.V.

Ministerie van OCW

Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Factuurdatum 11-11-2011	Projectnummer 10193	Offertenummer	Factuumnummer 7300261
Debiteurnummer 1223947	Betalingsconditie 30 dagen na factuurdatum		

Omschrijving	Totaal
20% van de offerte	10.575,00

Staatsexamens NT2 2011 - ons offertenummer 512.499.2302
Verplichtingnummer 61200-12841
2e factuur - 20% van de offerte

Bedrag waarover 19%	10.575,00	Btw-bedrag	2.009,25		
Totaal excl Btw	10.575,00	Totaal aan Btw	2.009,25	Te betalen	EUR 12.584,25

ABN AMRO 584517548
IBAN NL09ABNA0584517548
BIC ABNANL2A
BTW nummer NL 814531842B01
KvK 09151851

Tel. klantenservice (026) 352 11 11
Email klantenservice klantenservice@cito.nl

Pagina 1 van 1

Factuur

Cito B.V.

Ministerie van OCW

Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Factuurdatum 11-11-2011	Projectnummer 10181	Offertenummer	Factuurnummer 7300259
Debiteurnummer 1223947	Betalingsconditie 30 dagen na factuurdatum		

Omschrijving	Totaal
20% van de offerte	280.220,00

Staatsexamens NT2 2011 - ons offertenummer 512.499.2302

Verplichtingnummer 61200-12841

2e factuur - 20% van de offerte

Bedrag waarover 19%	280.220,00	Btw-bedrag	53.241,80	
Totaal excl Btw	280.220,00	Totaal aan Btw	53.241,80	Te betalen EUR 333.461,80

ABN AMRO 584517548 Tel. klantenservice (026) 352 11 11
IBAN NL09ABNA0584517548 Email klantenservice klantenservice@cito.nl
BIC ABNANL2A
BTW nummer NL 814531842B01
KvK 09151851

Pagina 1 van 1

Factuur
Cito B.V.

Ministerie van OCW

Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Factuurdatum 30-12-2011	Projectnummer 10181	Offertenummer	Factuurnummer 7300335
Debiteurnummer 1223947	Betelingsconditie 30 dagen na factuurdatum		

Omschrijving	Totaal
kandidaten aanvullend	236.946,36

Staatsexamens NT2 2011 - ons offertenummer 512.499.2302
Verplichtingnummer 61200-12841

Aantal kandidaten afname 2011
Spreken I - 11.167
Spreken II - 7614
Totaal 18.781 kandidaten; reeds gefactureerd 14.000 kandidaten
Aanvullend 4.781 kandidaten a € 49,56 = € 236.946,36

Bedrag waarover 19%	236.946,36	Btw-bedrag	45.019,81	
Totaal excl Btw	236.946,36	Totaal aan Btw	45.019,81	Te betalen EUR 281.966,17

ABN AMRO 584517548
IBAN NL09ABNA0584517548
BIC ABNANL2A
BTW nummer NL 814531842B01
KvK 09151851

Tel. klantenservice (026) 352 11 11
Email klantenservice klantenservice@cito.nl

Pagina 1 van 1

Cito B.V.

Arnhem

Jaarrekening 2011

/Inhoudsopgave

Verslag van de Raad van Bestuur	3
Verslag van de Raad van Commissarissen	4
Jaarrekening	
Geconsolideerde balans per 31 december 2011	6
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2011	7
Algemene toelichting	8
Toelichting op de geconsolideerde balans	16
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	20
Enkelvoudige balans per 31 december 2011	21
Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2011	22
Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening	23
Overige gegevens	
Statutaire regeling omtrent de winstbestemming	31
Voorstel bestemming van het resultaat	31
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	32
Missie	

Cito maakt wereldwijd werk van goed en eerlijk toetsen en beoordelen. Met de meet- en volgmethoden van Cito krijgen mensen een objectief beeld van kennis, vaardigheden en competenties. Hierdoor zijn verantwoorde keuzes op het gebied van persoonlijke en professionele ontwikkeling mogelijk. Onze expertise zetten we niet alleen in voor ons eigen werk maar ook om advies, ondersteuning en onderzoek te bieden aan anderen.

Verslag van de Raad van Bestuur

Het verslag van de Raad van Bestuur ligt ter inzage ten kantore van de vennootschap.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Het verslag van de Raad van Commissarissen ligt ter inzage ten kantore van de vennootschap.

Jaarrekening 2011

Geconsolideerde balans per 31 december 2011

(na verwerking van de bestemming van het resultaat)

	31 december 2011	31 december 2010
	€ 1.000	€ 1.000
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	0	0
Materiële vaste activa	555	604
Financiële vaste activa	139	123
	<hr/>	<hr/>
	694	727
Vlottende activa		
Voorraden	1.950	1.899
Onderhanden projecten	395	251
Vorderingen	6.045	9.602
Liquide middelen	2.482	1.268
	<hr/>	<hr/>
	10.872	13.020
	<hr/>	<hr/>
	11.566	13.747
Passiva		
Groepsvermogen		
Eigen vermogen	5.273	5.844
Voorzieningen		
	260	266
Kortlopende schulden		
	6.033	7.637
	<hr/>	<hr/>
	11.566	13.747

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2011

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Netto-omzet	28.001	31.201
Mutatie onderhanden projecten	571	(26)
Som der bedrijfsopbrengsten	28.572	31.175
Uitbesteed werk en andere externe kosten	5.548	5.555
Personalekosten	17.623	17.257
Algemene kosten	2.298	3.340
Afschrijvingskosten	133	138
Doorbelaste kosten groepsmaatschappijen	3.521	3.773
Som der bedrijfskosten	29.123	30.063
Bedrijfsresultaat	(551)	1.112
<i>Financiële baten en /lasten</i>		
Rentebalen en – lasten	209	163
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	(342)	1.275
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(314)	(855)
Resultaat deelnemingen na belastingen	115	61
Resultaat na belastingen	(541)	481

Algemene toelichting

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van Cito betreffen voornamelijk het uitvoeren van projecten voortvloeiende uit het ontwikkelen, produceren en afnemen van toetsen, examens en beoordelingen en het rapporteren over de resultaten. Zowel in opdracht van derden, als voor eigen risico en rekening en in binnen- en buitenland, waarbij de landen van de Europese Unie de belangrijkste afzetmarkt vormen.

Groepsverhoudingen

Aan het hoofd staat Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling te Arnhem. De jaarrekening van Cito B.V. is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. De geconsolideerde jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling is verkrijgbaar bij de Kamer van Koophandel.

Stelselwijzigingen

In 2011 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van Cito B.V. opgenomen, haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Cito B.V. direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum. De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Wanneer er sprake is van een belang in een joint venture, dan wordt het desbetreffende belang proportioneel geconsolideerd. Van een joint venture is sprake indien als gevolg van een overeenkomst tot samenwerking de zeggenschap door de deelnemers gezamenlijk wordt uitgeoefend.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor Cito B.V.

De, voor 100%, in de consolidatie begrepen vennootschappen zijn, naast Cito B.V. zelf:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in het kapitaal
Cito Evaluation Services B.V.	Arnhem	100%
Cito Certification B.V.	Arnhem	100%
Cito International B.V.	Arnhem	100%
Cito Deutschland GmbH	Butzbach, Duitsland	100%
Cito USA Inc.	Delaware, Verenigde Staten	100%
Cito Türkiye Ltd.	Ankara, Turkije	100%

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire leden van de Raad van Bestuur en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Van betekenis zijnde transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover die niet onder normale marktvooraarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van inzicht.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de betreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de Raad van Bestuur van Cito B.V. zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de Raad van Bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activas en passivas (met uitzondering van het groepsvermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de groepsmaatschappij haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van Cito B.V.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Monetaire activas en passivas in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening onder de financiële baten en lasten, tenzij hedge-accounting wordt toegepast.

Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum (of de benaderde koers).

Omrekeningsverschillen bij intragroepsleningen op lange termijn die feitelijk een uitbreiding of inkrimping van de netto-investering van buitenlandse deelnemingen zijn, worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht in de wettelijke reserve omrekeningsverschillen.

Groepsmaatschappijen

De activa en passiva van buitenlandse deelnemingen die in de consolidatie zijn opgenomen en in vreemde valuta luiden, worden omgerekend tegen de koers per balansdatum; de baten en lasten tegen de gemiddelde koersen gedurende het boekjaar. Goodwill en de aanpassingen naar reële waarde van identificeerbare activa en passiva worden gezien als een onderdeel van de buitenlandse deelnemingen en worden per balansdatum eveneens omgerekend tegen de koers op balansdatum. De hieruit resulterende omrekeningsverschillen wordt rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht in de wettelijke reserve omrekeningsverschillen.

Immateriële vaste activa

Kosten van immateriële vaste activa, waaronder intellectuele eigendomsrechten, worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en lineair afgeschreven gedurende de geschatte levensduur. Met op balansdatum verwachte duurzame waardeverminderingen wordt rekening gehouden.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de venvachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover Cito B.V. in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaardering worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Vorderingen op deel/nemingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van het verstrekte bedrag, gewoonlijk de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Bij waardering van de financiële vaste activa wordt rekening gehouden met op balansdatum verwachte duurzame waardeverminderingen.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve markt. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt bij het contant maken van de kasstromen een disconteringsvoet gehanteerd. Een bijzondere-wardeverminderingenverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgangen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de vennootschap op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de vennootschap de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de winst-en-verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen gecampteerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingenverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggevonden indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de gecampteerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggevonden verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Bij een investering in eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financiële actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere-wardeverminderingenverlies wordt slechts teruggevonden indien het wegnemen van de indicatie van een bijzondere waardevermindering objectief waarneembaar is.

Voorraden

De voorraden toetsproducten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantie van de voorraden. De mutatie in de voorziening voor incourante voorraden is verantwoord onder de mutatie voorraad gereed product in de winst- en verliesrekening.

Onderhanden projecten

Onderhanden projecten in opdracht van derden wordt gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectopbrengsten. Indien van toepassing, worden hierop de verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen in mindering gebracht.

Onderhanden projecten waarvan de gefactureerde termijnen hoger zijn dan de gerealiseerde projectopbrengsten worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden. Uitgaven voor projectkosten voor nog niet verrichte prestaties worden opgenomen onder de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de gemaartiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afronding van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt geen voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Pensioenvoorziening

Cito B.V. is vrijwillig aangesloten bij Stichting Pensioenfonds ABP (ABP), een bedrijfstakpensioenfonds dat gericht is op overheid en onderwijs. Het ABP heeft de uitvoering van de pensioenregeling per 1 maart 2008 ondergebracht in een zelfstandige uitvoeringsorganisatie: APG Algemene Pensioen Groep N.V. (kortweg APG). De APG Groep N.V. bestaat uit drie dochterorganisaties: APG Algemene Pensioen Groep N.V., Cordares Holding N.V. en Loyalis N.V. Deze laatste biedt onder meer vrijwillige verzekeringen aan voor ABP-deelnemers.

Het ABP kent een ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen en een invaliditeitspensioen. Dit laatste geldt in geval van geheel of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid. Voor degenen die zijn geboren na 1950, geldt als ouderdomspensioen het ABP KeuzePensioen. Hierbij bestaat vrijheid om het ouderdomspensioen flexibel in te vullen. Verder zijn er mogelijkheden voor de vrijwillige opbouw van extra pensioen, zowel voor de werknemer als de partner. Het pensioen wordt sinds 1 januari 2004 opgebouwd volgens het middelloonsysteem.

De dekkingsgraad van ABP bedroeg ultimo 2011 94%. Deze moet minimaal 105% zijn. Met een herstelplan werkt ABP eraan om de dekkingsgraad weer op peil te krijgen.

ABP kent een indexatie die afhankelijk is van de dekkingsgraad. Ligt de dekkingsgraad onder de 105% dan wordt geen indexatie toegepast, tussen de 105% en 135% wordt in beginsel een gedeeltelijke indexatie toegepast, daarboven vindt in beginsel volledige indexatie plaats. In 2011 was er geen indexatie (2010: 0%). Bij een dekkingsgraad hoger dan 135% kan het bestuur besluiten tot na-indexatie voor gemiste indexatie in het verleden. Dit is voor het laatst in 2008 gedaan.

De premies komen voor ongeveer 2/3 voor rekening van de werkgever en voor ca. 1/3 deel van de werknemer. Het pensioengevend inkomen is het voltijdse bruto jaarloon per 1 januari van een jaar, berekend naar rato dienstverband en naar rato jaar, en aangevuld met incidentele beloningen uit het voorafgaande jaar. De premiegrondslag (bedrag waarover de premie wordt berekend) is het pensioengevend inkomen minus de franchise (per 01-04-2011: €10.700).

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeraarsmaatschappijen betaald door Cito B.V. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingvorderingen uit hoofde van verrekenbare verschillen en beschikbare voorwaartse verliescompensatie worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekeningsmogelijkheden kunnen worden benut.

Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen gemaatiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Operationele leasing

Bij Cito B.V. bestaan er leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit operationele leasing worden op lineaire basis verwerkt in de winst-en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële instrumenten

Een financieel instrument is een overeenkomst die leidt tot een financieel actief van een partij en een financiële verplichting of een eigen-vermogensinstrument van een andere partij. Een eigen-vermogensinstrument is elk contract dat het overblijvende belang omvat in de activa van een partij, na aftrek van alle verplichtingen. Gekochte obligaties zijn primaire (niet-afgeleide) financiële activa met vaste of bepaalbare betalingen.

Investeringen in beleggingsfondsen en gekochte obligaties, zowel beurs- als niet-beursgenoemd, worden gewaardeerd tegen de reële waarde waarbij de baten en lasten direct in de winst- en verliesrekening worden verantwoord. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. De transactiekosten worden in de eerste periode van waardering in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het **resultaat** wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn. Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van de op reële waarde gewaardeerde effecten.

Opbrengstverantwoording

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Royaaltyopbrengsten

Royaaltyopbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode in overeenstemming met de inhoud van de overeenkomst.

Projectopbrengsten en projectkosten

Voor onderhanden projecten, waarvan het resultaat op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten en de projectkosten verwerkt als netto-omzet en kosten in de winst-en-verliesrekening naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum (de 'Percentage of Completion'-methode, ofwel de PoC-methode).

De voortgang van de verrichte prestaties wordt bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Als het resultaat (nog) niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, dan worden de opbrengsten als netto-omzet verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten, dat waarschijnlijk kan worden verhaald; de projectkosten worden dan verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zijn gemaakt. Zodra het resultaat wel op betrouwbare wijze kan worden bepaald, vindt opbrengstverantwoording plaats volgens de PoC-methode naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de projectopbrengsten en projectkosten.

Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en opbrengsten uit hoofde van meer- en minderwerk, claims en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die kosten die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Dit verlies wordt verwerkt in de kostprijs van de omzet. De voorziening voor het verlies maakt onderdeel uit van de post onderhanden projecten.

Koersverschillen

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de winst-en verliesrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte respectievelijk te brengen bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen en diensten onder aftrek van kortingen en van over de omzet geheven belastingen en na eliminatie van transacties binnen de groep.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingwijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Personneelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvooraarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de vennootschap op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan het **Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds**. Behalve de betaling van premies heeft de vennootschap geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregeling. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn.

Rentebaten en -lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, na aftrek van het gebruik van fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbaar kosten. Hierbij worden de thans geldende belastingtarieven gehanteerd.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Immateriële vaste activa

Intellectuele eigendomsrechten

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	0	0
Investeringen	0	0
Desinvesteringen	0	0
Afschrijvingen	0	0
Stand per 31 december	0	0

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Cumulatieve aanschafwaarden	453	453
Cumulatieve afschrijvingen	(453)	(453)
Stand per 31 december	0	0
Afschrijvingspercentage	33 1/3%	33 1/3%

Materiële vaste activa

Andere vaste bedrijfsmiddelen

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari		
Cumulatieve aanschafwaarden	920	828
Cumulatieve afschrijvingen	(316)	(179)
Boekwaarden	604	649
 Mutaties		
Investeringen	83	89
Desinvesteringen	(11)	0
Koersresultaten	1	(0)
Afschrijvingen	(133)	(134)
Afschrijving desinvesteringen	11	0
	(49)	(45)
 Stand per 31 december		
Cumulatieve aanschafwaarden	980	920
Cumulatieve afschrijvingen	(425)	(316)
Boekwaarden	555	604
 Afschrijvingspercentages	6 2/3 % – 25%	6 2/3 % – 25%

Onder de andere vaste bedrijfsmiddelen zijn activa verantwoord die aard- en nagelvast zijn verbonden met de gehuurde bedrijfspanden. Het juridische eigendom van deze activa berust overwegend bij derden. Deze activa worden afgeschreven tot het einde van de lopende huurcontracten. De boekwaarde van deze activa per balansdatum bedroeg € 227.000.

Financiële vaste activa

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Niet geconsolideerde deelnemingen	14	0
Vorderingen op niet geconsolideerde deelnemingen	125	123
Stand per 31 december	139	123

Niet geconsolideerde deelnemingen
Dit betreft de volgende deelnemingen:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in het kapitaal
HR Organizer B.V.	Wageningen	36 2/3%
Kryterion Inc.	Delaware, Verenigde Staten	21%
Kryterion International Ltd.	Nassau, Bahama's	21%

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	0	0
Bij: storting aandelenkapitaal	0	0
Bij (Af): terugname (dotatie) voorziening deelneming	14	0
Stand per 31 december	<u>14</u>	<u>0</u>

Vorderingen op niet geconsolideerde deelnemingen

Dit betreft een lening in hoofdsom van € 400.000 aan HR Organizer B.V. Over de hoofdsom is 6% rente verschuldigd, betaalbaar per 1 juli van elk jaar. Als zekerheidstelling heeft Cito eerste recht van pand op de systeemsoftware die is ontwikkeld. De lening is achtergesteld bij de vorderingen van de oprichters op de vennootschap. Op de lening is geen voorziening (2010: € 102.000) voor mogelijke oninbaarheid in mindering gebracht.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	123	137
Af: ontvangen aflossingen in het boekjaar	(100)	(75)
Bij/(Af): terugname (dotatie) voorziening oninbaarheid	102	61
Stand per 31 december	<u>125</u>	<u>123</u>

Voorraden

De voorraden bestaan geheel uit gereed product en handelsgoederen. Op de voorraden is een voorziening voor incourantheid getroffen van € 134.000 (2010: € 203.000).

Onderhanden projecten

	31 december 2011 € 1.000	31 december 2010 € 1.000
Gerealiseerde projectopbrengsten	3.317	2.779
Af: vooruit ontvangen termijnen en voorzieningen	(2.922)	(2.528)
Onderhanden projecten per balansdatum	<u>395</u>	<u>251</u>

Onderhanden projecten waarvan de gefactureerde termijnen hoger zijn dan de gerealiseerde projectopbrengsten worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Vorderingen

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Handelsdebiteuren	4.171	2.717
Vorderingen op groepsmaatschappijen	1.708	6.435
Overige vorderingen en overlopende activa	166	450
Stand per 31 december	<u>6.045</u>	<u>9.602</u>

De vordering op groepsmaatschappijen betreft de vordering op Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Over de gemiddelde rekening-courant verhouding is 1,9% in rekening gebracht. Omtrent aflossing en zekerheden is niets overeengekomen.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Groepsvermogen

Eigen vermogen

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans.

Voorzieningen

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Jubileumuitkeringen	203	202
Latente belastingverplichtingen	57	64
Stand per 31 december	<u>260</u>	<u>266</u>

Voorziening jubileumuitkeringen

De betreft een voorziening voor de tijdsevenredig opgebouwde rechten op een aanspraak op een jubileumuitkering bij een 25-jarig en 40-jarig dienstverband.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	202	216
Bij: dotatie lopend boekjaar	13	14
Af: onttrekking lopend boekjaar	(12)	(28)
Stand per 31 december	<u>203</u>	<u>202</u>

De voorziening is overwegend langlopend (>5 jaren).

Voorziening latente belastingverplichtingen

De betreft een voorziening voor latente belastingverplichtingen voor verschillen tussen commerciële en fiscale afschrijvingstermijnen van andere vaste bedrijfsmiddelen. De voorziening is berekend aan de hand van het belastingpercentage van 20% over het verschil in de waardering.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	64	0
Bij: dotatie ten laste van de winst- en verliesrekening	0	64
Af: onttrekkingen ten laste van de voorziening	(7)	0
Stand per 31 december	<u>57</u>	<u>64</u>

De voorziening is overwegend langlopend van karakter (> 5 jaren).

Kortlopende schulden

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Onderhanden projecten	387	1.014
Vooruitontvangen van kandidaten	218	206
Schulden aan leveranciers	1.129	1.755
Loonheffing	500	455
Pensioenen	188	228
Vennootschapsbelasting	343	235
Personnel	1.376	1.969
Overige schulden en overlopende passiva	1.892	1.775
Stand per 31 december	<u>6.033</u>	<u>7.637</u>

De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid omzetbelasting

De vennootschap is opgenomen in de fiscale eenheid voor de omzetbelasting van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito B.V. is derhalve hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de fiscale eenheid verschuldigde belasting. De aangiften van de verschillende vennootschappen worden apart opgesteld en uiteindelijk verantwoord bij Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. De schuld per balansdatum van de fiscale eenheid van € 34.000 is opgenomen in de jaarrekening van de stichting.

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid vennootschapsbelasting

De vennootschap is opgenomen in de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting van Cito B.V. Cito B.V. en de met haar gevoegde dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de eenheid verschuldigde belasting. De schuld per balansdatum van de fiscale eenheid van € 343.000 is opgenomen in de jaarrekening van Cito B.V.

In de jaarrekening van dochtervennootschappen Cito Certification B.V., Cito International B.V. en Cito Evaluation Services B.V. wordt een belastinglast berekend op basis van het door de vennootschap behaalde commerciële resultaat. Door Cito B.V. wordt met de vennootschappen afgerekend op basis van het commerciële resultaat van de dochter.

Aansprakelijkheid als medeschuldenaar

De vennootschap is als medeschuldenaar opgenomen in de zekerheden die zijn verstrekt aan de bankier die een tweetal hypothecaire leningen heeft verstrekt aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito B.V. en haar dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk. De schuld per balansdatum aan de bankier van € 19.309.205 is opgenomen in de jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

Wachtgeldverplichtingen

De vennootschap draagt voor een gedeelte van het personeel het risico van wachtgeldverplichtingen uit hoofde van het 'Besluit Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling voor Onderwijspersoneel PO, VO en BVE' (voor 2001: BWOO), voor zover deze zijn ontstaan na 31 december 1998. Verplichtingen van vóór 1 januari 1999 komen ten laste van het Participatiefonds c.q. het ministerie van OCW. Voor mogelijke wachtgeldverplichtingen is per balansdatum geen voorziening getroffen.

Langlopende financiële verplichtingen

	< 1 jaar € 1.000	> 1 en < 5 jaar € 1.000	> 5 jaar € 1.000
Huurverplichtingen bedrijfspanden	153	98	0
Huurverplichtingen kopieermachines	106	0	0
Leaseverplichtingen personenauto's	70	186	0
	329	284	0

Bankgarantie

Ten behoeve van de verhuurder van de bedrijfspanden in Duiven is een bankgarantie van € 33.000 gesteld.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

Som der bedrijfskosten

Personee/skosten

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Lonen en salarissen	10.397	10.432
Sociale lasten	1.335	1.261
Pensioenlasten	1.316	1.265
Inhuur van tijdelijk personeel	4.045	3.796
Overige personeelskosten	530	503
	17.623	17.257

A/gemene kosten

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Huisvesting, apparatuur en inventaris	642	655
Financiëن en algemeen beheer	312	465
Productiekosten en -benodigdheden	932	1.692
Overige kosten	412	528
	2.298	3.340

Afschrijvingskosten

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Materiële vaste activa	133	138
	133	138

Doorbelaste kosten groepsmaatschappijen

Dit betreft de doorbelasting van het aandeel in de algemene kosten van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling aan de groepsmaatschappijen.

Financiële baten en lasten

Ten gunste van het resultaat is € 15.000 aan valutakoersverschillen verantwoord met betrekking tot de US Dollar, de Britse Ponden en de Antilliaanse gulden.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Het hoge percentage vennootschapsbelasting over de belaste prestaties wordt veroorzaakt doordat sprake is van niet belaste (buitenlandse) deelnemingsresultaten, de fiscale forfaitaire bijtelling van gemengde kosten en het fiscaal niet vormen van de voorziening jubileumvoorzieningen. Dit zijn zogeheten permanente verschillen. Het toepasselijke tarief bedraagt 20% over het fiscale resultaat tot € 200.000 en 25% over het meerdere.

Resultaat deelnemingen na belastingen

Hieronder is het aandeel in de resultaten van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelneming HROrganizer B.V. verantwoord.

Overige informatie

Werknemers

Gedurende het verslagjaar waren gemiddeld 235 full time werknemers (2010: 216 full time medewerkers) in dienst. Hiervan waren 16 full time medewerkers (2010: 20 full time werknemers) werkzaam in de buitenlandse vestigingen.

Enkelvoudige balans per 31 december 2011

(na verwerking van de bestemming van het resultaat)

	31 december 2011 € 1.000	31 december 2010 € 1.000
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	531	569
Financiële vaste activa	139	123
	<hr/>	<hr/>
	670	692
Vlottende activa		
Voorraden	1.883	1.824
Onderhanden projecten	395	251
Vorderingen	17.641	19.699
Liquide middelen	2.081	890
	<hr/>	<hr/>
	22.000	22.664
	<hr/>	<hr/>
	22.670	23.356
Passiva		
Eigen vermogen		
Aandelenkapitaal	2.000	2.000
Agioreserve	2.582	2.582
Reserve omrekeningsverschillen	(60)	(29)
Statutaire reserves	751	1.291
Overige reser/reses	0	0
	<hr/>	<hr/>
	5.273	5.844
Voorzieningen	10.672	9.410
Kortlopende schulden	6.725	8.102
	<hr/>	<hr/>
	22.670	23.356

Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2011

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Netto-omzet	26.725	29.442
Mutatie onderhanden projecten	571	(26)
Som der bedrijfsopbrengsten	27.296	29.416
Uitbesteed werk en andere externe kosten	5.150	5.592
Personalekosten	17.097	16.177
Algemene kosten	1.609	2.024
Afschrijvingskosten	114	101
Doorbelaste kosten groepsmaatschappijen	2.709	2.951
Som der bedrijfskosten	26.679	26.845
Bedrijfsresultaat	617	2.571
<i>Financiële baten en /lasten</i>		
Rentebaten en – lasten	199	160
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	816	2.731
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(235)	(761)
Resultaat deelnemingen na belasting	(1.122)	(1.489)
Resultaat na belastingen	(541)	481

Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Toelichting op de enkelvoudige balans

Materiële vaste activa

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari		
Cumulatieve aanschafwaarden	722	645
Cumulatieve afschrijvingen	(153)	(52)
Boekwaarden	569	593
Mutaties		
Investeringen	76	77
Afschrijvingen	(114)	(101)
	(38)	(24)
Stand per 31 december		
Cumulatieve aanschafwaarden	801	722
Cumulatieve afschrijvingen	(270)	(153)
Boekwaarden	531	569
Afschrijvingspercentages	6 2/3 % – 25%	6 2/3 % – 25%

Onder de andere vaste bedrijfsmiddelen zijn activa verantwoord die aard- en nagelvast zijn verbonden met de gehuurde bedrijfspanden. Het juridische eigendom van deze activa berust overwegend bij derden. Deze activa worden afgeschreven tot het einde van de lopende huurcontracten. De boekwaarde hiervan bedraagt € 227.000 per balansdatum.

Financiële vaste activa

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Deelnemingen	14	0
Vorderingen op deelnemingen	125	123
Stand per 31 december	139	123

Deelnemingen

Dit betreft de volgende deelnemingen:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in het kapitaal
Cito Evaluation Services B.V.	Arnhem	100%
Cito Certification B.V.	Arnhem	100%
Cito International B.V.	Arnhem	100%
Cito Deutschland GmbH	Butzbach, Duitsland	100%
Cito USA Inc.	Delaware, Verenigde Staten	100%
Cito Türkiye Ltd.	Ankara, Turkije	100%
HR Organizer B.V.	Wageningen	36 2/3%
Kryterion Inc.	Delaware, Verenigde Staten	21%
Kryterion International Ltd.	Nassau, Bahama's	21%

Vorderingen op deelnemingen

Voor een toelichting op de post Vorderingen op niet geconsolideerde deelnemingen wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

Voorraden

De voorraden bestaan geheel uit gereed product en handelsgoederen. Op de voorraden is een voorziening voor incourantheid getroffen van € 134.000 (2010: € 203.000).

Onderhanden projecten

	31 december 2011 € 1.000	31 december 2010 € 1.000
Gerealiseerde projectopbrengsten	3.317	2.779
Af: vooruit ontvangen termijnen en voorzieningen	(2.922)	(2.528)
Onderhanden projecten per balansdatum	<u>395</u>	<u>251</u>

Onderhanden projecten waarvan de gefactureerde termijnen hoger zijn dan de gerealiseerde projectopbrengsten worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Vorderingen

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Vorderingen op groepsmaatschappijen	13.326	16.601
Handelsdebiteuren	4.161	2.690
Overige vorderingen en overlopende activa	154	408
Stand per 31 december	<u>17.641</u>	<u>19.699</u>

Vordering op groepsmaatschappijen

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Vordering op Cito Evaluation Services B.V.	988	985
Vordering op Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling	1.708	6.435
Vordering op Cito International B.V.	10.630	9.181
Stand per 31 december	<u>13.326</u>	<u>16.601</u>

Over de gemiddelde rekening-courant verhouding met Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling is 1,9% rente in rekening gebracht. Omtrent aflossing en zekerheden is niets overeengekomen. Over het gemiddeld saldo van de overige rekening-courant verhoudingen wordt geen rente in rekening gebracht, noch zijn er regelingen getroffen omtrent aflossing en zekerheden.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Eigen vermogen**Aandeelkapitaal**

Van het maatschappelijk kapitaal (€ 10.000.000 onderverdeeld in 100.000 gewone aandelen, nominaal groot € 100) zijn 20.000 aandelen, nominaal groot € 100, geplaatst en volgestort. Deze post is in het verslagjaar niet gewijzigd.

Agioreserve

Bij de oprichting van de vennootschap in 2005 heeft een agiostorting plaatsgevonden van € 2.581.880. Deze post is in het verslagjaar niet gewijzigd.

Reserve omrekeningsverschillen

Dit betreft een reserve omrekeningsverschillen die is getroffen voor bij deelnemingen getroffen wettelijke reserves bij de omrekening van buitenlandse deelnemingen luidende in vreemde valuta's.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	(29)	(23)
Bij/(af): rechtstreekse vermogensmutatie deelnemingen	(31)	(6)
Stand per 31 december	<u>(60)</u>	<u>(29)</u>

Statutaire reserves

In de statuten van de vennootschap is een tweetal bestemmingsreserves benoemd:

- Een reserve bestemd voor de gehele of gedeeltelijke (zelf-) financiering van de ontwikkeling van nieuwe marktactiviteiten en/of nieuwe know how en/of rechten van intellectueel eigendom. Deze reserve bedraagt ten minste een bedrag van € 35.000.000;
- Een reserve bestemd voor de gehele of gedeeltelijke delging van kosten wegens onvoorzien omstandigheden. Deze reserve bedraagt ten minste € 15.000.000.

De reserves worden gevormd door toevoegingen ten laste van de winst en/of de vrije reserves. Een besluit tot onttrekking van bedragen aan deze reserves kan door de Raad van Bestuur van de vennootschap worden genomen mits met voorafgaande goedkeuring van de Raad van Commissarissen en slechts met inachtneming van de bestemming van de betreffende reserve.

Statutaire reserve ontwikkelingsactiviteiten	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	1.291	811
Bij/(af): resultaat lopend boekjaar	(541)	480
Stand per 31 december	<u>751</u>	<u>1.291</u>

Bij de berekening van de reserve is sprake van een afrondingsverschil.

Overige reserves

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	0	0
Bij/(af): resultaat lopend boekjaar	0	0
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>

Voorzieningen

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Jubileumuitkeringen	203	202
Latente belastingverplichtingen	57	64
Deelnemingen	10.412	9.144
Stand per 31 december	<u>10.672</u>	<u>9.410</u>

Voorziening jubileumuitkeringen

De betreft een voorziening voor de tijdsevenredig opgebouwde rechten op een aanspraak op een jubileumuitkering bij een 25-jarig en 40-jarig dienstverband.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	202	216
Bij: dotatie lopend boekjaar	13	14
Af: onttrekking lopend boekjaar	(12)	(28)
Stand per 31 december	<u>203</u>	<u>202</u>

De voorziening is overwegend langlopend (>5 jaren).

Voorziening /latente belastingverplichtingen

De betreft een voorziening voor latente belastingverplichtingen voor verschillen tussen commerciële en fiscale afschrijvingstermijnen van andere vaste bedrijfsmiddelen. De voorziening is berekend aan de hand van het belastingpercentage van 20% over het verschil in de waardering.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	64	0
Bij: dotatie ten laste van de winst- en verliesrekening	0	64
Af: ontrekkingen ten laste van de voorziening	(7)	0
Stand per 31 december	57	64

De voorziening is overwegend langlopend van karakter (> 5 jaren).

Voorziening dee/nemingen

Dit betreft de voorziening voor schulden van deelnemingen waarvoor de vennootschap in rechte of feitelijk aansprakelijk is.

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Stand per 1 januari	9.144	7.587
Bij: dotatie lopend boekjaar	1.268	1.557
Af: ontrekking lopend boekjaar	0	0
Stand per 31 december	10.412	9.144

De voorziening is overwegend langlopend (> 5 jaren).

Kortlopende schulden

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Onderhanden projecten	387	1.014
Vooruitontvangen van kandidaten	54	78
Schulden aan leveranciers	1.093	1.703
Schulden aan groepsmaatschappijen	1.341	1.070
Loonheffing	380	325
Pensioenen	188	228
Vennootschapsbelasting	343	235
Personnel	1.376	1.969
Overige schulden en overlopende passiva	1.563	1.480
Stand per 31 december	6.725	8.102

Schulden aan groepsmaatschappijen

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Schuld aan Cito Certification B.V.	1.341	1.070
Stand per 31 december	1.341	1.070

Over het gemiddeld saldo van de rekening-courant verhouding wordt geen rente in rekening gebracht, noch is er een regeling getroffen omtrent aflossing en zekerheden.

De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid omzetbelasting

De vennootschap is opgenomen in de fiscale eenheid voor de omzetbelasting van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito B.V. is derhalve hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de fiscale eenheid verschuldigde belasting. De aangiften van de verschillende vennootschappen worden apart opgesteld en uiteindelijk verantwoord bij Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. De schuld per balansdatum van de fiscale eenheid van € 34.000 is opgenomen in de jaarrekening van de stichting.

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid vennootschapsbelasting

De vennootschap is opgenomen in de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting van Cito B.V. Cito B.V. en de met haar gevoegde dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de eenheid verschuldigde belasting. De schuld per balansdatum van de fiscale eenheid van € 343.000 is opgenomen in de jaarrekening van Cito B.V.

In de jaarrekening van dochtervennootschappen Cito Certification B.V., Cito International B.V. en Cito Evaluation Services B.V. wordt een belastinglast berekend op basis van het door de vennootschap behaalde commerciële resultaat. Door Cito B.V. wordt met de vennootschappen afgerekend op basis van het commerciële resultaat van de dochter.

Aansprakelijkheid als medeschuldenaar

De vennootschap is als medeschuldenaar opgenomen in de zekerheden die zijn verstrekt aan de bankier die een tweetal hypothecaire leningen heeft verstrekt aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito B.V. en haar dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk. De schuld per balansdatum aan de bankier van € 19.309.205 is opgenomen in de jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

Wachtgeldverplichtingen

De vennootschap draagt voor een gedeelte van het personeel het risico van wachtgeldverplichtingen uit hoofde van het 'Besluit Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling voor Onderwijspersoneel PO, VO en BVE' (voor 2001: BWOO), voor zover deze zijn ontstaan na 31 december 1998. Verplichtingen van vóór 1 januari 1999 komen ten laste van het Participatiefonds c.q. het ministerie van OCW. Voor mogelijke wachtgeldverplichtingen is per balansdatum geen voorziening getroffen.

Lang/opende financiële verplichtingen

	< 1 jaar € 1.000	>1 en < 5 jaar € 1.000	> 5 jaar € 1.000
Huurverplichtingen bedrijfspanden	111	55	0
Huurverplichtingen kopieermachines	106	0	0
Leaseverplichtingen personenauto's	63	178	0
	280	233	0

Bankgarantie

Ten behoeve van de verhuurder van de bedrijfspanden in Duiven is een bankgarantie van € 33.000 gesteld.

Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening

Som der bedrijfsopbrengsten

In de omzet is begrepen het project staatsexamens NT2 (Cito offertenummer 512.499.2302 en verplichtingennummer 61200-12841) voor een totaalbedrag van € 2.177.340,36 exclusief omzetbelasting.

Som der bedrijfskosten**Personee/skosten**

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Lonen en salarissen	10.052	9.615
Sociale lasten	1.335	1.261
Pensioenlasten	1.316	1.265
Inhuur van tijdelijk personeel	3.882	3.595
Overige personeelskosten	512	441
	17.097	16.177

Algemene kosten

	2011 € 1.000	2010 € 1.000
Huisvesting, apparatuur en inventaris	528	439
Financiën en algemeen beheer	137	170
Productiekosten en -benodigdheden	638	1.202
Overige kosten	306	213
	1.609	2.024

Doorbelaste kosten groepsmaatschappijen

Dit betreft de doorbelasting van het aandeel in de algemene kosten van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling aan de groepsmaatschappijen.

Rentebaten en -/lasten

Onder de rentebaten en -lasten is € 154.000 (2010: € 105.000) verantwoord aan ontvangen (2010: betaalde) rente over de gemiddelde rekening courant verhouding met Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

Ten gunste van het resultaat is onder de rentebaten € 15.000 aan valutakoersverschillen verantwoord met betrekking tot de US Dollar, de Britse Ponden en de Antilliaanse gulden.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Het hoge percentage vennootschapsbelasting over de belaste prestaties wordt veroorzaakt doordat sprake is van niet belaste (buitenlandse) deelnemingsresultaten, de fiscale forfaitaire bijtelling van gemengde kosten en het fiscaal niet vormen van de voorziening jubileumvoorzieningen. Dit zijn zogeheten permanente verschillen. Het toepasselijke tarief bedraagt 20% over het fiscale resultaat tot € 200.000 en 25% over het meerdere.

Overige informatie**Werknemers**

Gedurende het verslagjaar waren gemiddeld 219 full time werknemers (2010: 196 full time medewerkers) in dienst.

Beloning van bestuurders en toezichthouders

De beloning van de bestuurders van de vennootschap heeft € nihil (2010 : € nihil) bedragen. De vergoeding van de (voormalige) leden van de Raad van Commissarissen heeft € 39.155 (2010: € 30.186) bedragen.

Arnhem, 26 juni 2012

Raad van Bestuur

voorzitter

Raad van Commissarissen

(voorzitter)

(vice-voorzitter)

Cito B.V.
Amsterdamseweg 13
6814 CM Arnhem

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de winstbestemming

Zolang de twee statutaire reserves nog niet het maximale niveau hebben behaald zal de winst die in het laatste verstreken boekjaar is behaald, worden toegevoegd aan deze reserves in een door de directie vast te stellen verhouding. Van de winst die resteert na een dergelijke toevoeging kan de Raad van Commissarissen een bedrag toevoegen aan de overige reserves. De resterende winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Voorstel bestemming van het resultaat

Voorgesteld wordt het resultaat over 2011 van € (540.661) als volgt te bestemmen:

	Bestemming
Statutaire reserve ontwikkelingsactiviteiten	<u>€ (540.661)</u>

Dit voorstel is reeds verwerkt in de balans.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Cito B.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 5 tot en met 29 opgenomen jaarrekening 2011 van Cito B.V. te Arnhem gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2011 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2011 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaaverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De Raad van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwde beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de Raad van Bestuur van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel/

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Cito B.V. per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Arnhem, 26 juni 2012

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

keurmerk brief	keurmerk brief	Jaarverkenning 2011			2011			REALISATIE 2011			real - book	AFRECHT	
		sector	sector	terruin	personnel	toegankelijk subsidies	subsidie incl. equivalentie	breakout look	non-fin ontrijningen	P component	A component		
ONDODB-11/06/30 U	P-O	015000-01323	-	€ 483.560,-	€ 33.432,00	€ 517.000,00	€ 517.000,00	-	€ 308.965,00	€ 26.456,97	€ 315.451,97	€ 181.548,-	€ 335.451,97
				€ 483.560,-	€ 33.432,00	€ 517.000,00	€ 517.000,00	-	€ 308.965,00	€ 26.456,97	€ 315.451,97	€ 181.548,-	€ 335.451,97
				€ 483.560,-	€ 33.432,00	€ 517.000,00	€ 517.000,00	-	€ 308.965,00	€ 26.456,97	€ 315.451,97	€ 181.548,-	€ 335.451,97

AFTER															
Jarenkennings Jaarwissel 01-01-2011					TOEKENNING 2011					REALISATIE 2011					
keurmerk brief	keurmerk brief	sector	veldnummer	terrein	personen	longklaads en subsidies	subsidies	long te onttrekken	booking link	p component	A component	uren + diensturen	uren + diensturen	mail + tele	omzet
OND/00B-11/06/30 U	P-O	61500-81323			€ 1.229.000,00	€ 229.256,00	€ 1.458.860,00	€ 1.458.860,00	€ 1.458.860,00	€ 309.644,90	€ 309.644,90	€ 203.849,82	€ 1.793.244,72	€ 246.356,72	€ 1.458.860,00
OND/00B-11/06/30 U	IMPOK	61500-81323			€ 319.000,00	€ 18.000,00	€ 1.458.860,00	€ 1.458.860,00	€ 1.458.860,00	€ 335.000,00	€ 335.000,00	€ 370.899,25	€ 290,25	€ 371.179,50	€ 373.000,00
OND/00B-11/06/30 U	Technologie				€ 272.600,00	€ 7.400,00	€ 280.000,00	€ 280.000,00	€ 280.000,00	€ 291.221,25	€ 291.221,25	€ 1.095,74	€ 1.095,74	€ 131.019,00	€ 280.000,00
OND/00B-11/06/30 U	POK	61500-81323			€ 134.500,00	€ 11.440,00	€ 146.000,00	€ 146.000,00	€ 146.000,00	€ 182.990,00	€ 182.990,00	€ 182.990,00	€ 182.990,00	€ 146.000,00	€ 146.000,00
OND/00B-11/06/30 U	POK	61500-81323			€ 47.250,00	€ 2.750,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 51.110,00	€ 51.110,00	€ 47.840	€ 47.840	€ 1.568,40	€ 50.000,00
OND/00B-11/06/30 U	CBI	61500-81323			€ 42.820,00	€ 2.457,00	€ 45.377,00	€ 45.377,00	€ 45.377,00	€ 47.941,03	€ 47.941,03	€ 871.797,50	€ 871.797,50	€ 563,53	€ 45.377,00
OND/00B-11/06/30 U	VO	61500-81323			€ 816.310,00	€ 40.947,00	€ 856.377,00	€ 856.377,00	€ 856.377,00	€ 975.390,00	€ 975.390,00	€ 6.751.543,42	€ 952.016,42	€ 6.751.543,42	€ 896.377,00
					€ 2.045.830,00	€ 269.245,00	€ 2.315.275,00	€ 2.315.275,00	€ 2.315.275,00	€ 2.370.689,82	€ 2.370.689,82	€ 316.560,32	€ 2.865.250,14	€ 371.975,14	€ 2.315.275,00

kenmerk brief	sector	verp.nr	terrein	Jarenkennings		TOEKENNING 2011		REALISATIE 2011		realisatietoekomst	realisatiedatum	realisatietoekomst
				09/2010-01-01-2011	personnel	maatschappij	toekendende subsidie	subsidie tegelijktrekking	p component			
BGSAB1B1-06217711U	VO	61500-44599	VMBQ	€	-	-	-	-	-	€	-	-
BGSAB1B1-06217711U	VO	61500-44599	HV	€	-	-	-	-	-	€	-	-
BGSAB1B1-06217711U	VO	61500-44599	VMBQ	€	-	-	-	-	-	€	-	-
BGSAB1B1-06217711U	VO	61500-44599	HV	€	-	-	-	-	-	€	-	-
BGSAB1B1-06217711U	VO	61500-44599	VMBQ	€	-	-	-	-	-	€	-	-
BGSAB1B1-06217711U	VO	61500-44599	HV/VMBQ	€	-	-	-	-	-	€	-	-
BGSAB1B1-06217711U	VO	61500-44599	HV/VMBQ	€	-	-	-	-	-	€	-	-
				€ 416.062,08	-	-	€ 416.062,08	-	-	€	-	€ 416.062,08-
				€ 446.040,08	-	-	€ 446.040,08	-	-	€	-	€ 446.040,08-

Year	Period	Period	Period	Period	REASULTATE 2011									
					1. Quartal	2. Quartal	3. Quartal	4. Quartal	Summe	Periodenvergleich	Periodenvergleich	Periodenvergleich	Periodenvergleich	Periodenvergleich
2011	Jan	Jan	Jan	Jan	178.640,00	179.360,00	183.740,00	170.870,00	726.870,00	-1.000,00	325.420,00	21.725,20	347.150,70	100 - 100%
2011	Feb	Feb	Feb	Feb	160.730,00	162.960,00	167.470,00	157.470,00	610.170,00	-6.000,00	267.800,00	6.200,00	197.484,31	200.000,00
2011	Mar	Mar	Mar	Mar	124.790,00	124.890,00	124.890,00	124.890,00	474.370,00	-1.000,00	793.457,13	6.171.571,00	965.026,13	665.026,13
2011	Apr	Apr	Apr	Apr	17.400,00	17.400,00	17.400,00	17.400,00	68.800,00	-1.000,00	17.400,00	1.400,00	50.000,00	17.400,00
2011	May	May	May	May	172.120,00	172.120,00	172.120,00	172.120,00	526.360,00	-1.000,00	172.120,00	1.400,00	172.120,00	172.120,00
2011	Jun	Jun	Jun	Jun	170.000,00	170.000,00	170.000,00	170.000,00	510.000,00	-1.000,00	170.000,00	1.400,00	170.000,00	170.000,00
2011	Jul	Jul	Jul	Jul	134.130,00	134.130,00	134.130,00	134.130,00	402.390,00	-1.000,00	134.130,00	1.400,00	134.130,00	134.130,00
2011	Aug	Aug	Aug	Aug	105.900,00	105.900,00	105.900,00	105.900,00	341.720,00	-1.000,00	105.900,00	1.400,00	105.900,00	105.900,00
2011	Sep	Sep	Sep	Sep	226.750,00	226.750,00	226.750,00	226.750,00	707.250,00	-1.000,00	226.750,00	1.400,00	226.750,00	226.750,00
2011	Oct	Oct	Oct	Oct	1.307.550,00	1.307.550,00	1.307.550,00	1.307.550,00	3.919.150,00	-1.000,00	1.307.550,00	1.400,00	1.307.550,00	1.307.550,00
2011	Nov	Nov	Nov	Nov	124.130,00	124.130,00	124.130,00	124.130,00	310.330,00	-1.000,00	124.130,00	1.400,00	124.130,00	124.130,00
2011	Dec	Dec	Dec	Dec	100.800,00	100.800,00	100.800,00	100.800,00	252.000,00	-1.000,00	100.800,00	1.400,00	100.800,00	100.800,00
2011	Jan	Jan	Jan	Jan	12.445,20	12.445,20	12.445,20	12.445,20	31.110,00	-1.000,00	12.445,20	1.400,00	12.445,20	12.445,20
2011	Feb	Feb	Feb	Feb	2.375,00	2.375,00	2.375,00	2.375,00	6.000,00	-1.000,00	2.375,00	1.400,00	2.375,00	2.375,00
2011	Mar	Mar	Mar	Mar	17.101,00	17.101,00	17.101,00	17.101,00	42.750,00	-1.000,00	17.101,00	1.400,00	17.101,00	17.101,00
2011	Apr	Apr	Apr	Apr	11.989,45	11.989,45	11.989,45	11.989,45	28.973,00	-1.000,00	11.989,45	1.400,00	11.989,45	11.989,45
2011	May	May	May	May	90.892,22	90.892,22	90.892,22	90.892,22	22.992,00	-1.000,00	90.892,22	1.400,00	90.892,22	90.892,22
2011	Jun	Jun	Jun	Jun	1.070,81	1.070,81	1.070,81	1.070,81	2.671,00	-1.000,00	1.070,81	1.400,00	1.070,81	1.070,81
2011	Jul	Jul	Jul	Jul	171.677,14	171.677,14	171.677,14	171.677,14	424.160,00	-1.000,00	171.677,14	1.400,00	171.677,14	171.677,14
2011	Aug	Aug	Aug	Aug	204.775,14	204.775,14	204.775,14	204.775,14	509.000,00	-1.000,00	204.775,14	1.400,00	204.775,14	204.775,14
2011	Sep	Sep	Sep	Sep	667.856,00	667.856,00	667.856,00	667.856,00	1.665.620,00	-1.000,00	667.856,00	1.400,00	667.856,00	667.856,00
2011	Oct	Oct	Oct	Oct	46.086,00	46.086,00	46.086,00	46.086,00	115.111,00	-1.000,00	46.086,00	1.400,00	46.086,00	46.086,00
2011	Nov	Nov	Nov	Nov	2.396,00	2.396,00	2.396,00	2.396,00	6.000,00	-1.000,00	2.396,00	1.400,00	2.396,00	2.396,00
2011	Dec	Dec	Dec	Dec	22.296,00	22.296,00	22.296,00	22.296,00	56.000,00	-1.000,00	22.296,00	1.400,00	22.296,00	22.296,00
2011	Jan	Jan	Jan	Jan	17.000,00	17.000,00	17.000,00	17.000,00	42.000,00	-1.000,00	17.000,00	1.400,00	17.000,00	17.000,00
2011	Feb	Feb	Feb	Feb	87.000,00	87.000,00	87.000,00	87.000,00	218.000,00	-1.000,00	87.000,00	1.400,00	87.000,00	87.000,00
2011	Mar	Mar	Mar	Mar	59.225,00	59.225,00	59.225,00	59.225,00	148.000,00	-1.000,00	59.225,00	1.400,00	59.225,00	59.225,00
2011	Apr	Apr	Apr	Apr	50.367,00	50.367,00	50.367,00	50.367,00	125.000,00	-1.000,00	50.367,00	1.400,00	50.367,00	50.367,00
2011	May	May	May	May	88.000,00	88.000,00	88.000,00	88.000,00	202.000,00	-1.000,00	88.000,00	1.400,00	88.000,00	88.000,00
2011	Jun	Jun	Jun	Jun	83.109,48	83.109,48	83.109,48	83.109,48	198.000,00	-1.000,00	83.109,48	1.400,00	83.109,48	83.109,48
2011	Jul	Jul	Jul	Jul	170.250,00	170.250,00	170.250,00	170.250,00	349.500,00	-1.000,00	170.250,00	1.400,00	170.250,00	170.250,00
2011	Aug	Aug	Aug	Aug	11.463,74	11.463,74	11.463,74	11.463,74	28.600,00	-1.000,00	11.463,74	1.400,00	11.463,74	11.463,74
2011	Sep	Sep	Sep	Sep	1.041.01	1.041.01	1.041.01	1.041.01	2.671.00	-1.000,00	1.041.01	1.400,00	1.041.01	1.041.01
2011	Oct	Oct	Oct	Oct	664.481,00	664.481,00	664.481,00	664.481,00	1.665.000,00	-1.000,00	664.481,00	1.400,00	664.481,00	664.481,00
2011	Nov	Nov	Nov	Nov	125.260,10	125.260,10	125.260,10	125.260,10	312.515,00	-1.000,00	125.260,10	1.400,00	125.260,10	125.260,10
2011	Dec	Dec	Dec	Dec	21.175,53	21.175,53	21.175,53	21.175,53	51.454,20	-1.000,00	21.175,53	1.400,00	21.175,53	21.175,53
2011	Jan	Jan	Jan	Jan	3.273.316,02	3.273.316,02	3.273.316,02	3.273.316,02	8.211.973,98	-1.000,00	3.273.316,02	1.400,00	3.273.316,02	3.273.316,02
2011	Feb	Feb	Feb	Feb	62.302,57	62.302,57	62.302,57	62.302,57	162.233,56	-1.000,00	62.302,57	1.400,00	62.302,57	62.302,57
2011	Mar	Mar	Mar	Mar	70.991,80	70.991,80	70.991,80	70.991,80	176.740,00	-1.000,00	70.991,80	1.400,00	70.991,80	70.991,80
2011	Apr	Apr	Apr	Apr	41.131,80	41.131,80	41.131,80	41.131,80	106.000,00	-1.000,00	41.131,80	1.400,00	41.131,80	41.131,80
2011	May	May	May	May	56.589,64	56.589,64	56.589,64	56.589,64	132.620,00	-1.000,00	56.589,64	1.400,00	56.589,64	56.589,64
2011	Jun	Jun	Jun	Jun	76.046,39	76.046,39	76.046,39	76.046,39	176.080,00	-1.000,00	76.046,39	1.400,00	76.046,39	76.046,39
2011	Jul	Jul	Jul	Jul	34.115,00	34.115,00	34.115,00	34.115,00	83.000,00	-1.000,00	34.115,00	1.400,00	34.115,00	34.115,00
2011	Aug	Aug	Aug	Aug	61.90	61.90	61.90	61.90	131.700,00	-1.000,00	61.90	1.400,00	61.90	61.90
2011	Sep	Sep	Sep	Sep	37.600,00	37.600,00	37.600,00	37.600,00	93.450,00	-1.000,00	37.600,00	1.400,00	37.600,00	37.600,00
2011	Oct	Oct	Oct	Oct	2.320,00	2.320,00	2.320,00	2.320,00	6.200,00	-1.000,00	2.320,00	1.400,00	2.320,00	2.320,00
2011	Nov	Nov	Nov	Nov	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	45.000,00	-1.000,00	15.000,00	1.400,00	15.000,00	15.000,00
2011	Dec	Dec	Dec	Dec	4.545.987,68	4.545.987,68	4.545.987,68	4.545.987,68	12.500,00	-1.000,00	4.545.987,68	1.400,00	4.545.987,68	4.545.987,68